

ANKARA

HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**SOSYAL MEDYA KULLANIMININ OKUL YÖNETİM
BAŞARISINA ETKİSİ: KEÇİÖREN İLÇESİ TEMEL EĞİTİM
KURUMLARI “WHATSAPP” ARAŞTIRMASI**

Nesrin YİĞİTTÜRK

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yusuf PUSTU**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
AMME İDARESİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI**

ŞUBAT 2020

**SOSYAL MEDYA KULLANIMININ OKUL YÖNETİM BAŞARISINA ETKİSİ:
KEÇİÖREN İLÇESİ TEMEL EĞİTİM KURUMLARI “WHATSAPP”
ARAŞTIRMASI**

Nesrin YİĞİTTÜRK

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
AMME İDARESİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI**

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT 2020

Nesrin YİĞİTTÜRK tarafından hazırlanan “Sosyal Medya Kullanımının Okul Yönetim Başarısına Etkisi: Keçiören İlçesi Temel Eğitim Kurumları “Whatsapp” Araştırması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Amme İdaresi Anabilim Dalında Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Yusuf PUSTU

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

Başkan: Prof. Dr. Kamil Ufuk BİLGİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

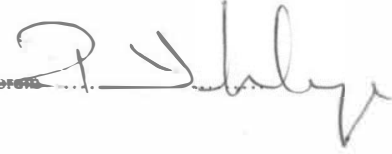
Prof. Dr. Kamil Ufuk BİLGİN
Öğretim Üyesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Refik YASLIKAYA

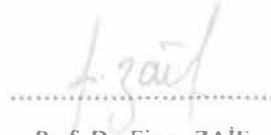
Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

Tez Savunma Tarihi: 12,02,2020

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Figen ZAİF
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Nesrin YİĞİTTÜRK

26/03/2020

Sosyal Medya Kullanımının Okul Yönetim Başarısına Etkisi: Keçiören İlçesi Temel Eğitim

Kurumları “Whatsapp” Araştırması

(Yüksek Lisans Tezi)

Nesrin YİĞİTTÜRK

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Şubat 2020

ÖZET

Teknolojinin gelişmesi ile beraber insanların iletişim yöntemleri değişmiş, yeni iletişim türleri okullarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle whatsapp uygulaması son yıllarda sağladığı avantajlardan dolayı okullarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Whatsapp uygulaması, okul yöneticileri, öğretmenler, veliler ve öğrenciler arasında grup kurarak iletişim sağlamak amacıyla gittikçe yaygınlaşmıştır. Whatsapp uygulaması, okullarda sağladığı avantajlar kadar dezavantajları da içermektedir. Bu noktada whatsapp uygulamasının okul yönetim süreçlerine etkilerinin ortaya çıkarılması araştırmanın sorunsalını oluşturmaktadır. Bu çalışmada whatsapp uygulamasının okul yönetimi sürecine olan etkilerini ortaya çıkarmak için okul yöneticileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Alan araştırması olarak bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada whatsapp uygulamalarının okul yönetim sürecine etkilerini belirlemek için araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme protokolü oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme protokolü ile Ankara ili Keçiören ilçesinde temel eğitim kurumlarında görev yapmakta olan 22 okul yöneticisi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Ses kayıtlarının analizlerinin yapılmasında nitel analiz türlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Ses kayıtları iki kez dinlenerek ses kayıtlarının tamamı birebir transkript edilmiş ve yazılı formata dönüştürülmüştür. Katılımcıların sorulara verdiği cevaplar üzerinde kodlama yapılmış, bulgular tablolara dönüştürülerek çalışmada sunulmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre okullarda kurulan whatsapp gruplarının hızlı iletişim, bilgi paylaşımı, resmi duyurular, sorunların çözülmesi gibi sebeplerden dolayı kullanıldığı görülmüştür. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre veli ve öğrenci whatsapp gruplarının okul yönetimi sürecine etkisi olarak avantajdan daha çok dezavantaj getirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticilerinin bazıları veli ve öğrenci whatsapp gruplarının herhangi bir avantajının olmadığını, bu gruplarda yaşanan sorunların okul yönetimine taşındığını ve çözümün yine okul yönetiminden beklendiğini ifade etmiştir. Veli ve öğrenci whatsapp gruplarında yaşanan sorun ve tartışmaların okul yönetimi sürecine genel manada olumsuzluklar getirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticilerinin çoğunun görüşüne göre öğretmen ve velilerin whatsapp gruplarından yasal olarak sorumlu ve yükümlü olmaları halinde katılım ve paylaşımın aynı derecede gerçekleşmeyeceği, sorunların azalacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Bilim Kodu : 10213

Anahtar Kelimeler : Eğitim, iletişim, sosyal medya, whatsapp

Sayfa Adedi : 105

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Yusuf PUSTU

The Effect Of Social Media Use On School Management Success: Keçiören District Basic
Educational Institutions "Whatsapp" Research

(M.Sc. Thesis)

Nesrin YIGITTURK

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL FOR ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

February 2020

ABSTRACT

With the development of technology, people's communication methods have changed and new types of communication have been widely used in schools. Whatsapp application has been widely used in schools due to its advantages in recent years. The Whatsapp app has become more and more widespread in order to establish communication between school administrators, teachers, parents and students. Whatsapp application includes the disadvantages as well as the advantages it provides in schools. At this point, revealing the effects of whatsapp application on school management processes constitutes the problematic of the research. In this research, interviews were conducted with school administrators to reveal the effects of whatsapp application on the school management process. Qualitative research method was used in this research as field research. In order to determine the effects of whatsapp applications on school management process, a semi-structured interview protocol was developed by the researcher. With the semi-structured interview protocol, 22 school administrators working in basic education institutions were interviewed in Keçiören district of Ankara. The interviews were recorded. Content analysis method, one of the qualitative analysis types, was used in the analysis of voice recordings. The audio recordings were listened to twice and all of the audio recordings were transcribed one-to-one and converted into written format. The answers of the participants were coded and the findings were translated into tables and presented in the research. According to the results of the study, whatsapp groups established in schools were used for reasons such as rapid communication, information sharing, official announcements, and solving problems. According to the opinions of the school administrators, it was concluded that parent and student whatsapp groups bring more disadvantage than the advantage as the effect on school management process. Some of the school administrators stated that parents and students whatsapp groups did not have any advantages, problems in these groups were transferred to the school administration and the solution was expected from the school administration. It was concluded that the problems and discussions in the parent and student whatsapp groups brought negative effects on the school management process in general. In the opinion of most of the school administrators, it was concluded that if teachers and parents were legally responsible and obliged for whatsapp groups, participation and sharing would not be equal and problems would decrease.

Science Code : 10213
Keywords : Education, communication, social media, whatsapp
Page Number : 105
Supervisor : Doc. Dr. Yusuf PUSTU

TEŞEKKÜR

Bu alıőmanın gerekleőtirilmesinde her tŸrlŸ desteğini esirgemeyen, devamlı yol gŸsteren, umut aőılayan, kıymetli vaktini ve enerjisini bizler için harcayan danışman hocam Do. Dr. Yusuf PUSTU'ya çok teőekkŸr ederim.

Bizim yetiőmemizde ve bugŸnlere gelmemizde bŸyŸk emekleri olan, bizlere her zaman gŸvenen ve desteklerini esirgemeyen sevgili anneme, babama ve aileme sonsuz teőekkŸr ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xiii
1. GİRİŞ	1
2. EĞİTİM, EĞİTİM YÖNETİMİ VE İLETİŞİM	5
2.1. Yönetim ve Eğitim Yönetimi.....	5
2.1.1. Yönetim.....	5
2.1.2. Eğitim.....	6
2.2. İletişim.....	7
2.2.1. İletişim Kavramının Temel Özellikleri ve Önemi	8
2.2.2. İletişim - Eğitim Yönetimi İlişkisi	9
2.2.3. İletişim Şekilleri.....	10
2.2.3.1. Öz iletişim.....	10
2.2.3.2. Kişiler arası iletişim	11
2.2.3.3. Örgüt-içi (örgütsel) iletişim	11
2.2.3.4. Kitle iletişimi	13
2.2.4. Yeni İletişim Teknolojileri.....	13
2.2.5. İnternet	14
2.2.6. Web 1.0.'dan Web 4.0.'e World Wide Web Devrimi	15
2.2.7. Eğitim Yönetiminde İnternet Kullanımı, Yaşanan Sorunlar ve Mevzuat....	156

	Sayfa
2.2.8. Eğitim Yönetiminde Sosyal Medya	18
2.2.8.1. Sosyal medyanın tanımı	18
2.2.8.2. Sosyal medyanın gelişimi	19
2.2.8.3. Sosyal medyanın özellikleri	20
2.2.8.4. Sosyal medyanın eğitim yönetimindeki yeri.....	21
2.2.8.5. Sosyal medyanın eğitime etkileri	22
2.2.8.6. Sosyal medyanın hukuki statüsü	24
2.2.8.6. Sosyal medya araçları	25
2.2.8.6.1. Facebook	25
2.2.8.6.2. Twitter	25
2.2.8.6.3. Instagram.....	26
2.2.8.6.4. Youtube.....	26
2.2.8.6.5. Whatsapp.....	26
2.3. Eğitim Yönetimi.....	27
2.3.1. Eğitim Yönetiminin Tarihsel Gelişimi.....	28
2.3.2. Okul Yönetimi	29
2.3.3. Okul Yönetiminin Amacı ve Önemi	31
2.3.4. Okul Yöneticisi	32
2.3.5. Okul Yöneticisinin Görevleri.....	33
2.3.6. Okul Yöneticisinin Sorumlulukları.....	34
2.3.7. Okul Yöneticisinin Nitelikleri.....	35
2.4. İlgili Araştırmalar.....	37
3. İLETİŞİMİN EĞİTİM YÖNETİMİNE ETKİSİ	39
3.1. Yöntem.....	39

	Sayfa
3.1.1. Evren ve Çalışma Grubu.....	41
3.1.2. Araştırmanın Modeli.....	41
3.1.3. Sayıtlar.....	42
3.1.4. Sınırlılıklar.....	42
3.1.5. Veri Toplama Aracı.....	42
3.1.6. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	43
3.2. Bulgular ve Tartışma.....	43
3.2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	43
3.2.2. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	46
3.2.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	49
3.2.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	62
3.2.5. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	72
3.2.6. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	75
3.2.7. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	77
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	79
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	79
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	80
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	81
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	82
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	83
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	83
4.7. Öneriler.....	84
5. SONUÇ.....	87

	Sayfa
KAYNAKLAR	93
EKLER.....	101
EK-1: Görüşme Formu	102
EK-2: Etik Kurul İzni.....	104
ÖZGEÇMİŞ	105

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. Web'in tarihi gelişimi.....	16
Çizelge 3.1.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	43
Çizelge 3.2.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı	44
Çizelge 3.3.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	44
Çizelge 3.4.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Kıdem Değişkenine Göre Dağılımı..	45
Çizelge 3.5. Yöneticilerin Kullandığı Diğer Sosyal Medya Araçları Dağılımı.....	45
Çizelge 3.6.Katılımcıların Okul Müdürleri Whatsapp Grubuna Sahip Olma Durumu..	46
Çizelge 3.7.Okul Müdürleri Whatsapp Grubu Kullanma Nedenlerine İlişkin F.D.	46
Çizelge 3.8.Okul Müdürleri Whatsapp Grubu Kullanma Nedenlerine İlişkin F.D.	47
Çizelge 3.9. Okul Müdürleri Whatsapp Grubunun İletişimi Etkileme Durumu	48
Çizelge 3.10. Okul Müdürlerinin Öğretmenlerle Whatsapp Grubu Kullanma Süresi ...	49
Çizelge 3.11. Öğretmen Whatsapp Grubu Kullanma Nedenlerine İlişkin F.D.	50
Çizelge 3.12. Öğretmen Whatsapp Grubuna Dâhil Olma Durumu.....	51
Çizelge 3.13. Öğretmen Whatsapp Grubunun Beğenilen Özellikleri	53
Çizelge 3.14. Öğretmen Whatsapp Grubuna Öğretmenlerin Dahil Olma Durumu	54
Çizelge 3.15. Öğretmen Whatsapp Grubunda Problem Yaşama Durumu.....	55
Çizelge 3.16. Öğretmen Whatsapp Grubunda Paylaşılanlara İlişkin F.D.....	57
Çizelge 3.17. Öğretmen Whatsapp Grubunun Avantajlarına İlişkin F.D.	58
Çizelge 3.18. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.	60
Çizelge 3.19. Sosyal Medya Kullanma Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı	61
Çizelge 3.20. Veli Whatsapp Grubu Olma Durumuna İlişkin F.D.	62
Çizelge 3.21. Veli Whatsapp Grubunun Avantajlarına İlişkin F.D.	63
Çizelge 3.22. Veli Whatsapp Grubunda Paylaşılan Konulara İlişkin F.D.	64

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.23. Veli Whatsapp Gruplarının Avantajlarına İlişkin F.D.	66
Çizelge 3.24. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.....	67
Çizelge 3.25. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.....	69
Çizelge 3.26. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.....	70
Çizelge 3.27. Öğrenci Whatsapp Grubunun Avantajlarına İlişkin F.D.	72
Çizelge 3.28. Öğrenci Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.....	74
Çizelge 3.29. Öğrenci Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.....	76
Çizelge 3.30. Katılım ve Paylaşımın Gerçekleşme Durumuna İlişkin F.D..	78

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
DYS	Doküman Yönetim Sistemi
EBA	Eğitimde Bilişim Ağı
ISTE	International Society for Technology in Education
ISSLC	Indian Society for Study of Lung Cancer
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SMS	Short Message Service
TİB	Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı
TODAİE	Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü

1. GİRİŞ

Eğitim, bireylerin belli amaçlara göre yetiştirilmesi süreci olarak tanımlanabilir. Ertürk'ün (1997:12) eğitimi "bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme süreci" olarak ifade etmektedir. Dolayısıyla eğitim işinin sonunda, bireyin yeni davranışlar kazanması beklenmektedir. Birey, eğitim sürecinde öğrendiği bilgi, beceri, değer ve tutumlar ile davranışlarını şekillendirir, kişiliğini geliştirir (Şişman, 2007:51). Eğitim, sadece okul ile sınırlı değildir. Eğitim bir süreçtir, ailede başlar, okul çağında yine ailenin desteği ile okulda devam eder. Dolayısıyla bireyin eğitim sürecinde daima yer alan önemli bir faktör ailedir.

Örgütler, ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere bireylerin bir araya gelerek kurduğu sistemlerdir (Topal ve Atay, 2015:11). Bir örgüt olan okul; yönetici, öğretmen, veli, öğrenci temel bileşenlerinden oluşan, türlü bilgi, beceri ve alışkanlıkların belli amaçlara göre düzenli bir biçimde öğretildiği ve kazandırıldığı eğitim kurumudur. Okulun ortak amaçlarının gerçekleştirilmesi için amaçların önce ilgililer tarafından bilinmesi ve anlaşılması gerekir. Bu noktada iletişim, okul örgütünün temel öğelerinden birisidir. İletişim bireyler arası bir etkileşim sürecidir. Bilgilerin, emirlerin, düşüncelerin, yorumların, açıklamaların soruların bireyden bireye, gruptan gruba aktarılması sürecidir.

Başarılı öğrencilerin yetiştirilmesi, Okul-Aile arasında etkili bir iletişim kurarak, öğrencinin ev ile okul yaşantısı arasındaki bağlantıları oluşturarak ve eğitimde devamlılığı sağlayarak gerçekleşir (Çağdaş ve Seçer, 2011). Güçlü bir şekilde yapılandırılan yönetici-öğretmen iletişimi, okulun ortak amaçlar etrafında birleşmesini, örgütteki planlamalardan paydaşların haberdar olmasını, işbirliği içerisinde görevlerin eşgüdümlü olarak yapılmasını, dolayısıyla sunulan eğitimin okulun amaçlarına uygun olmasını sağlamaktadır (Balcı ve Tezel Şahin, 2018:752).

Teknolojinin hızlı gelişimi, bireylerin yaşayış biçimlerinde de etkili olmaktadır. Özellikle bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle anlık olarak bilgiye ulaşma, iletişim kurma, video, fotoğraf, müzik paylaşma gerçekleştirilebilmektedir. İnternetin yaygın kullanımı ile milyonlarca bireyi sanal ortamda buluşturan dev platformlar oluşmuştur. Sosyal paylaşım ortamı olarak adlandırılan bu sanal ortamlar, bireylerin bir araya gelmesi ile oluşmaktadır (Gürhani, 2004:2). Bireylerin kişisel profilini oluşturabildiği ve yönetebildiği, istediği içerikleri paylaşabildikleri, diğer bireylerin içeriklerine erişilebilir yorum yapabildikleri bu ortamların genel adı "sosyal medya" olarak bilinmektedir. Sosyal medya, bireylerin fikirlerini, yaşantılarını, hayat anlayışlarını,

algularını, fotoğraflarını, videolarını birbirleriyle paylaşma amacıyla kullandıkları araçların ve sanal ortamların geneline verilen isimdir (Lai ve Turban, 2008:388). Bireyin sosyal medyadaki çevresi; ailesi, akrabaları, arkadaşları, ilgi alanları ve etkinliklerinden oluşmaktadır. Sosyal medya, günümüzde kullanıcılarına içerik oluşturma, paylaşma, beğenme, yorum yapma, iletişim kurma gibi pek çok imkân sağlamaktadır. Dolayısıyla sosyal medyanın sunduğu imkanlar neticesinde dünyada milyonlarca insan tarafından kullanılmaktadır. Ayrıca sosyal medya ortamlarının ücretsiz olması kullanım oranlarını çok üst düzeylere çıkarmıştır. Sosyal medya, sunduğu imkanlar, görsellik, eğlence ve paylaşım içerikleri ile özellikle gençlerin dikkatini çektiğinden öğrenciler tarafından çok yoğun olarak kullanılmaktadır (Mazman, 2009:37).

Yönetici-Öğretmen-Aile arasındaki iletişimi sağlamak için farklı yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Telefon ile görüşme, duyuru panosu, web sitesi, bilgilendirme mektupları, resmi yazışmalar, toplantılar, okul ziyareti bu tekniklere örnek gösterilebilir (Dönmez ve Yıldırım, 2008:101). Bu yöntemler ile beraber anne hem de babaların değişen yaşam koşulları ile iş hayatında atılması, yoğun mesai ile çalışmalarını, okula fiziksel olarak gelememeleri, mesai saatlerinde çocuğuna yeterli zamanı ayıramaması nedenlerinden dolayı yeni iletişim teknolojilerinden faydalanma ihtiyacı doğmuştur. Yeni iletişim teknolojilerinden SMS, e-mail, web sitesi, mesajlaşma uygulamaları velilere zamandan ve mekândan bağımsız bir şekilde çocuklarından haberdar olmaları için eşsiz fırsatlar sunmaktadır (Karasar, 2004:120). Yönetici-öğretmen-veli arasında iletişimi sağlayan bu araçlardan son yıllarda öne çıkan Whatsapp uygulamasıdır. Whatsapp uygulaması ücretsiz, pratik ve işlevsel olması sebebiyle ve mesaj, fotoğraf, video, ses kaydı gibi öğeleri anında karşıdakilere toplu bir şekilde iletmesi sayesinde Türkiye’de ve dünyada aktif olarak kullanılmaktadır.

Okul yöneticileri ve öğretmenler, okulun işleyişinde velileri ve birbirlerini yapılacak faaliyetler ve yeni gelişmelerden haberdar etmek istediklerinde yeni iletişim teknolojilerinden faydalanmaktadırlar. Akıllı telefonların gelişmesiyle gelişen sosyal medya araçları ve mesajlaşma programları, iletişimin hızını oldukça arttırmıştır. Özellikle sosyal medya araçları içerisinde yer alan Whatsapp uygulamasının yalnızca internet paketi üzerinden ve ücretsiz sınırsız mesaj, fotoğraf, video, ses kaydı paylaşımı, görüldü bilgisi vermesi sebeplerinden dolayı kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır. Whatsapp üzerinden kurulan gruplarda hedef kitleye toplu bir şekilde mesaj iletilebilmesi sebebiyle hızlı ve toplu bir şekilde mesaj iletme özelliği dünyada ve okullarda kullanımını yaygınlaştırmıştır.

Dolayısıyla okullarda Whatsapp uygulaması yönetici, öğretmen, veli ve öğrenciler arasında kurulan çeşitli gruplar ile yoğun olarak kullanılmaktadır. Yönetici-öğretmen whatsapp grubu üzerinden kurulan iletişimin, çoğu zaman sağladığı kolaylıkların yanında zaman zaman yaşanan sorunlar olduğu da bilinmektedir. Yönetici-Öğretmen-Veli arasında kurulan whatsapp gruplarının bu kadar yaygın kullanımı, whatsapp uygulamasının yararları olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca bu gruplarda yaşanan olumsuzluklar olduğu da zaman zaman görülmektedir. Veli-veli ve öğrenci-öğrenci grupları ise veliler veya öğrenciler arasında iletişimi sağlamanın yanında gruplarda herhangi bir yetkili bulunmadığı için genel anlamda bireyler için daha rahat ortamlar olmaktadır. Veli veya öğrenciler gruplarında okul hakkında fikirlerini daha rahat ifade ettiği düşünülmektedir. Veli ve öğrenci whatsapp gruplarında yaşanan bazı durumların okul yönetimi sürecine olumsuz etkileri olduğu zaman zaman görülebilmektedir.

Bu araştırmada okullarda yaygın olarak kullanılan whatsapp uygulamasının okul yönetim sürecine olan etkileri araştırılmıştır. Bu kapsamda öncelikle araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturmak için yönetim, iletişim, internet, sosyal medya konularına ilişkin öne çıkan yerli ve yabancı kitaplar okunmuş, literatür taraması kütüphaneler ve internet aracılığı ile yapılmıştır. Ardından bu konularda alt başlıkları ile kavramsal çerçeve oluşturulmuştur. Araştırmanın devamında alan araştırması yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Alan araştırması yapmak üzere veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen Okullarda Whatsapp Kullanımı Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılarak Ankara İli Keçiören İlçesinde ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan okul yöneticileri ile görüşülmüştür. Araştırmada çalışma grubundaki yöneticilerin seçiminde araştırmacılar tarafından belirlenen temel ölçüt, okul yönetiminde, öğretmenlerle ve ailelerle iletişimde Whatsapp gruplarını aktif bir şekilde kullanan okul yöneticilerinin seçilmesidir. Bu nitel araştırmada örnekleme 22 okul yöneticisi oluşturmuştur. Yapılan görüşmeler ses kaydına alınmış, ses kayıtları iki sefer dinlenerek tamamı transkript edilmiş, metin haline çevirilmiş ve görüşmeler uzman desteği alınarak kodlanmış, veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar araştırmada tablolar halinde sunulmuştur.

Okul yöneticisi, öğretmen, aile ve öğrenciler arasında kurulan whatsapp gruplarının okul yönetimi sürecine etkilerinin olduğu düşünülmektedir. Bu etkilerin ortaya konulması, avantajlarının, dezavantajlarının, yaşanan sorunların, beğenilen yönlerin ortaya çıkarılması araştırmanın genel amacını oluşturmaktadır.

Bu araştırma ile okullarda yaygın olarak kullanılan whatsapp uygulaması ile diğer sosyal medya araçlarının olumlu ve olumsuz yönleri ortaya koyulmuştur. Whatsapp gruplarında ve diğer sosyal medya araçlarında yaşanan sorunların özölmesi için uygulayıcılara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

2. EĞİTİM, EĞİTİM YÖNETİMİ VE İLETİŞİM

2.1. Yönetim ve Eğitim Yönetimi

2.1.1. Yönetim

Yönetim kavramı, insanlık tarihinin ilk dönemlerine kadar dayanmaktadır. İnsan, tarih sürecinde hayatta kalmak için diğer insanlarla bir iş bölümü ve dayanışma içerisinde olmak zorunda kalmıştır. Dolayısıyla insanlık tarihi içerisinde insanlar hem yönetmiş hem de yönetilmiştir. Yönetenler hakkında birçok efsane oluşturulmuş, bu efsaneler tarih boyunca anlatılagelmiştir. Yönetim alanında yazılan ilk eserler, krallara ve yöneticilere devlet işlerinin nasıl idare edileceği hususunda öğütler içermektedir (Bursalıoğlu, 2012:42). Yönetim tarihinin bu denli eski kaynaklara sahip olması günümüze ışık tutması açısından önemlidir. Günümüz yönetim anlayışı ile tarihsel anlayışın karşılaştırılması, demokrasi kültürünün gelişmesi yönetim tiplerinin belirginleşmesi anlamında da kayda değerdir.

Yönetim, örgütün amaçlarını gerçekleştirmenin yanı sıra eğitimciler için de yaşamı kolaylaştırmaktadır. Yönetim alanına hâkim, lider ve iletişim uzmanı yöneticilere ihtiyaç vardır (Cemaloğlu, 2005:250). Bu niteliklere sahip ve alanında uzman yöneticiler, daha rahat bir şekilde istihdam edilmektedir. Ayrıca yönetici seçiminde nitelikli yöneticilerin göreve getirilmesi için liyakatli bir sistem kurulması önemlidir.

Yönetim, yönetme-yönlendirme ihtiyacı bulunan insan topluluklarının oluşturduğu her örgütte bulunmaktadır. Örgütlerdeki insanları yönetme-yönlendirme işlevinden dolayı yönetim bilimi, bir bilim midir sanat mıdır sorusu sorulagelmiştir. Yöneticilerin yöneticilik işine ilgi duyması, arzulaması, kavraması açılarından sanat olduğu söylenebilir. Diğer taraftan yönetim aşamasında yöneticinin teknik, bilgi, donanım ve ilkelere sahip olması açısından bilim olduğu ifade edilebilir (Taymaz, 2011:20).

Yönetim, yönetilen grupların farklılaşması ve yapılan işlerin değişiklik göstermesi sebebiyle literatürde farklı bakış açıları ile açıklanmaktadır. Binbaşıoğlu'na (1983:95) göre yönetim, örgütlerin karakterlerini işlevselleştirmesi ile ortaya çıkan bilimsel-sanatsal bir etkinliktir. Yönetim, örgütlerin amaçlarını gerçekleştirmek için örgüt kaynaklarını düzen içerisinde eşgüdümleme ve yönetim ilkeleri kapsamında etkin ve verimli bir şekilde harekete geçirmesidir. Özalp'e göre (2010:72) yönetim, insanları işbirliği içerisinde örgütün amaçları doğrultusunda yönlendirme işleri ve çabalarının bütünüdür. Herbert, kolektif amaçları gerçekleştirmek için iş bölümü içerisinde çalışan bireylerin eylemlerinin

yönetimi var ettiğini ifade etmektedir. Yönetim üzerine literatürde geçen farklı tanımlamalara bakıldığında, yönetimin örgüt amaçları çerçevesinde örgütün kaynaklarını planlayan, yönlendiren, örgüt çalışanlarını motive eden bir yapısına önem verildiği görülmektedir.

Yönetim, durağanlık içeren bir olgu olmaktan ziyade bir süreci ifade etmektedir. Yönetim süreçleri, örgütün birimlerini eşgüdüm içerisinde planlama, düzenleme, yönlendirme, denetleme ve bunların bütünü süreci içerisinde sürekli sürdürme olarak ifade edilebilir (Bursalıoğlu, 2002:44). Yönetim süreci içerisinde yer alan bu öğelerin eşgüdümle ve aynı anda sürdürülmesi elzemdir. Bu öğelerin birinin aksaklığa uğraması diğer öğeleri de etkileyebilmektedir. Dolayısıyla yönetim sürecinden istenilen verim alınamayabilir (Aydın, 2000:83).

2.1.2. Eğitim

Eğitimin tarihi, insanlık tarihi kadar eskilere dayanmaktadır. İnsanoğlu, hayatta kalmaya dair bir takım bilgi ve becerilerini yeni nesillerine aktarmak istediğinde bir eğitim süreci oluştuğu düşünülmektedir (Koçak 2016: 3). İlk başlarda hayatta kalma mücadelesi için yapılan eğitim süreçleri, zaman içerisinde belli ilkelere ve amaçlara bağlı olarak gerçekleştirilmeye başlamış ve eğitim bir sistem kazanmıştır (Afşar 2011: 41).

Kavram olarak eğitim, “bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerlerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin toplamı” olarak tanımlanmaktadır (Tezcan, 2015:4). Başka bir ifade ile eğitim, bireyin yaşantıları il kasıtlı ve istenen yönde davranışlarında değişiklik göstermesi olarak tanımlanabilir (Demirel, 1999: 14). Eğitimin tanımlarına bakıldığında, eğitimde davranış veya düşünce değişikliğinin bilinçli bir şekilde yapılması ve bireyin eğitim istekli olması gerektiği anlaşılmaktadır. Eğitim, her ne kadar bireyin istekli olması ile ilgiliymiş gibi görünse de, devletler için eğitim, bireylerin keyfine veya şansa bırakılmayacak kadar önemlidir. Dünya’da yaşanan küreselleşme ile dünya ülkeleri ticari, ekonomik ve siyasi anlamda birbirleri ile yakınlaşmıştır. Dolayısıyla küreselleşmenin getirdiği teknolojik ve ekonomik rekabet anlamında eğitimin önemi daha çok ön plana çıkmıştır. Dolayısıyla devletler, vatandaşlarının eğitim düzeyini arttırmak için eğitime gereken yatırımları yapmaktadır.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 15 Temmuz 1921 tarihinde düzenlenen Maarif Kongresi’nde; “En önemli, en esaslı nokta eğitim meselesidir. Çünkü eğitim bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüce bir toplum halinde yaşatır ya da bir milleti esarete ve sefaletle

terk eder.” diyerek eğitimin sosyal ve milli yönüne vurgu yapmıştır. Dolayısıyla bireylerin küçük yaştan itibaren eğitilmesi, geleceğin dünyasında bilimsel ve teknolojik olarak yer alması açısından önemlidir. Ayrıca milletin gelecekte var olabilmesi için gelecek nesillerin milli ve içtimai değerleri öğrenmesi, benimsemesi ve içselleştirmesi gerekir. Bu ise ancak eğitim ile olur. Bu gerekçeler ile ortaya çıkan eğitim sisteminin ana girdisi ve çıktısı öğrencidir. Eğitim sistemi, öğrencinin hem milli hem de bilimsel hedefler ile geleceğe hazırlamak için vardır. Dolayısıyla her bireyin eğitim hakkı vardır.

Eğitim, hayatın her kademesinde var olan bir süreçtir. Eğitim süreci, ailede başlar, okulda sistemli ve programlı bir şekilde devam eder. Okullarda belli bir sistem içerisinde devam eden eğitimde, bireylerin yeteneklerinin belirlenmesi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi için önemli ve kontrollü bir çaba bulunmaktadır (Yenice, Şenay ve Oktaylar, 2003:153).

Eğitim, bireyin kişiliğini geliştirmeli, yaratıcılık gücünü teşvik etmelidir. Bireyin değişen ve dönüşen dünya koşullarına uyum göstermesini ve kendini geliştirmesini sağlamalıdır (Dura 1996: 20). Bilgi toplumunda eğitim, bireye muhakeme yeteneği kazandırmalı, olayların farklı bakış açıları ile değerlendirebilmesini sağlamalı, aynı zamanda bireyin yaşamını devam ettirebilmesi için gereken bilgiyi bireye sunabilmelidir. Bunun yanında eğitim, bireyin eleştirel düşünme yeteneğine ve üretici zekaya birey olması için gereken yaşantıları içermelidir. Sonuç olarak eğitimin özel amacı, disiplinli, çalışkan, milli değerlere sahip, devletine fayda sağlayan, küresel gelişmeleri takip eden, bilimsel düşünme yetisine sahip bireyler yetiştirmektir. Eğitimin genel amacı ise, milli birlik ve beraberlik içerisinde, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlamaktır.

Yönetim ve eğitim kavramlarının bir araya gelmesiyle, yani eğitim sürecinin yönetilme ihtiyacından dolayı “eğitim yönetimi” kavramı meydana gelmiştir.

2.2.İletişim

İnsan, sosyal bir varlık olduğundan yüzyıllardır içerisinde yaşadığı toplum ile etkileşim halindedir (Tutar ve Yılmaz, 2010:15). Hatta insan, sessiz kaldığı anda bile ya diliyle dışarı doğru ya da iç muhasebe yaparak kendi kendine iletişim kurmuştur. İnsan, iletişim kurarak duygu, düşünce ve hayallerini paylaşma ihtiyacını gidermeye çalışmıştır. Bu ihtiyacını konuşarak veya yazarak gidermek isteyen insan, diğer bireyler tarafından dinlenerek veya okunarak paylaşımını gerçekleştirmek istemiştir. Bu ihtiyacın giderilmesi ile iletişim olgusu meydana gelmiştir (Çetinkaya, 2011:568).

İletişimin sağlanması için kaynak ve alıcı şeklinde iki taraf bulunmalıdır. Kaynak, bilgiyi veya haberi veren kişi, alıcı ise haber veya bilgiyi alacak kişi olarak ifade edilebilir (Işık, 2014: 21). İletişimi, kaynağın alıcı ile paylaştığı bilgiye ilişkin kendini ifade edebilmesi ve bilgiyi alıcıya dinletebilmesi becerisidir. İletişim, yüz yüze sağlanabileceği gibi farklı araçlar kullanarak da gerçekleştirilebilir. Yüz yüze yapılan iletişime sıcak iletişim de denilmektedir (Uşaklı, 2011:42).

“İletişim” kelimesinin kökenine bakıldığında, bir şeyi bir yerden başka yere taşımak(götürmek) anlamında olan “elt” veya “elet” köklerinden türemiştir. “İlet”mek eyleminin sonuna aldığı ekler ile zamanla “iletişim” halini aldığı düşünülmektedir (Çağlar ve Kılıç, 2014: 1).

“İletişim” kavramı üzerine ilk araştırmaların 1950’lerden itibaren yapılmaya başlandığı görülmektedir. İletişim, bir mesajın bir kaynaktan başka bir kaynağa aktarım süreci olarak ifade edilmektedir. İletişim, bireylerin arasındaki diyalogları anlamlı kılan bir ifade sanatıdır. Başarılı bir iletişim için karşıdaki bireye bilgileri en anlamlı şekilde en net ifadeler ile aktarmak gerekir (Işık, 2014:24).

İnsanlık tarihi kadar eski olan iletişim, gelişen teknoloji ile beraber farklı formlarda devam etmektedir. Teknoloji ile beraber basın, yayın, kitle iletişimi ile uydu aracılığıyla hizmet sunulmaktadır. İletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ile birlikte iletişimin önemi artmış, iletişim alanları genişlemiştir (Tutar ve Yılmaz, 2010:17).

2.2.1.İletişim Kavramının Temel Özellikleri ve Önemi

İletişim, hem kaynağın hem de alıcının aktif olduğu bir süreçtir. İletişim, sözlü veya sözsüz formatta olabilir. İletişimde ifadeler net bir şekilde karşıdakine aktarılamıyorsa oluşabilecek yanlış anlaşılmalardan iletişim çatışmaları yaşanabilir. Yunus Emre’nin dediği gibi “Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı, Söz ola ağılı aşı, bal ile yağ ede bir söz”. Benzer şekilde, iki kelimeyle anlatılması gereken bir mesele tek kelimeyle anlatılıyorsa yine sağlıklı olmayan bir iletişim meydana gelir (Tayfun, 2014: 22).

İletişimde mesaj veya bilginin iletileceği çevre (alıcı), mesajın algılanma biçimini etkilemektedir. Mesaj veya bilginin iletildiği çevrenin içerisinde bulunduğu toplumsal, kültürel, sosyolojik, psikolojik özelliklere göre iletilen mesaj anlam kazanır (Çağlar ve Kılıç, 2012:4). Örneğin, çevrenin algılayışına göre dile deyimlerin veya kelimelerin eklendiği görülür. Dolayısıyla dilin oluşumuyla beraber iletişim şekli ve yapısı da

şekillenir. Bireyler arasında mesaj, haber ve bilgilerin taşınmasında geri bildirim imkânı tanıyarak sağlıklı iletişimin kurulması (Işık, 2014:27).

İnsanın toplum içerisinde sosyalleşmesi açısından iletişimin önemi büyüktür. İnsan açısından iletişimin asıl amacı anlamak ve anlaşılmasıdır (Varol, 2014:22). İletişim ile insanlar karşılıklı etkileşim içerisine girmekte, iletişim sayesinde başkalarına hem yardımcı olmakta hem de başkalarından yararlanmaktadırlar (Tayfun, 2014:11).

İçerisinde bulunduğumuz çağda bilimsel bilgi bir değer haline gelmiştir. Bilginin paylaşımı noktasında iletişimin rolü büyüktür. İletişim sayesinde bilimsel bilgiler paylaşılmakta ve anlam kazanmaktadır (Tutar ve Yılmaz, 2010:19). Diğer taraftan, iletişim karşılıklı olarak yapılan anlama ve anlatma temelinde iki yönlü bir süreçtir (Baltaş ve Baltaş, 1999:20).

2.2.2. İletişim - Eğitim Yönetimi İlişkisi

Örgütün üyeleri arasındaki uyum ve iyi ilişkilerin sonucu olarak koordinasyon içerisinde çalışma ortamının oluşumu iletişimle yakından alakalıdır. Etkili iletişimin sağlanması ile örgütün etkililiği ve verimliliği artmakta, sunulan hizmetin oluşumunda çalışanlar arasında güçlü bir bağ oluşmaktadır (Çağlar ve Kılıç, 2008:44).

Örgütlerde işbirliğini sağlamada iletişim, büyük rol oynamaktadır (Uysal, 1998:176). Bu bağlamda okullarda çalışanların okul yöneticilerini bilgilendirmelerinde, güven duymalarında, işi istenildiği gibi yapmalarında, işine sahip çıkmalarında sağlıklı bir iletişim etkili olmaktadır (Görpe, 2007:149). Ayrıca okul yöneticileri, eğitim hizmeti sürecinde okulun öğelerini planlama, sürdürme, yönetme, denetleme aşamalarında etkili bir iletişime ihtiyaç duymaktadır. Okullarda öğretmen ve diğer çalışanların bilgilerini, becerilerini, yeteneklerini, tecrübelerini okulun amaçlarını gerçekleştirmek için organize etmek ve motive etmek için iletişim önemli konumda bulunmaktadır (Demirel, Seçkin ve Özçınar, 2011:34).

“İyi iletişimci” bir okul yöneticisi, içinde bulunulan durumu bilinçli bir şekilde analiz ederek uygun bir tarz ile iletişim kurmalıdır (Ergin, 2012:49). Okul Yöneticisi, okullarda olumlu bir okul iklimi oluşturmak, çalışanlar arasında koordinasyonu sağlamak, değişime uygun olarak değişen şartları uygulamak, etkili karar alabilmek, müfredatı verimli bir şekilde sürdürebilmek, değerlendirmeleri doğru bir şekilde yapmak, okulun imkânlarını geliştirmek adına etkili iletişim becerisine sahip olmalıdır. (Ada, Çelik, Küçükali ve Manafzadehtabriz, 2015:104).

Okul yöneticilerinin sağlıklı iletişim kurmalarının örgüte sağladığı faydalar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Bakan ve Büyükbeşe, 2004:4):

- ❖ Okul yöneticilerine karar almaları için gereken bilgileri almalarını sağlar.
- ❖ Uygulamaya koyulacak kararların öğretmenler ve öğrenciler tarafından uygulanmasında kolaylık sağlar.
- ❖ Öğretmenlerin ve öğrencilerin örgüt bağlılığını güçlendirir.
- ❖ Öğretmenlerin davranışlarını olumlu etkilediği için sunulan eğitim hizmetinin kalitesini artırır.
- ❖ Okul ortamında yaşanan problemleri, çatışmaları ve baskıları azaltmak için anlayışlı yönetim stili sunar.
- ❖ Değişime karşı olan direncin azalması için güven ortamı oluşturur.
- ❖ Okulda sunulan eğitimin verimini ve etkililiğini artırır.

2.2.3. İletişim Şekilleri

İletişim şekillerinin literatürde dört şekil altında incelendiği görülmektedir. Bunlar; Öz İletişim, Kişiler Arası İletişim, Örgüt-İçi (Örgütsel) İletişim ve Kitle iletişimidir.

2.2.3.1. Öz iletişim

İletişimde, mesaj ileten ve mesajı alan kişi aynı kişi ise bu iletişim türü kişinin kendisi ile iletişimini oluşturmaktadır (Tutar ve Yılmaz, 2013: 99). Kişinin kafasının içinde düşünmesi, yaşadığı problemlere çözüm araması, tartışmalar yapması, karar alması öz iletişime örnektir (Güngör, 2011: 47). Öz iletişime örnek olarak, bir çocuğun kendi kendine oyun oynarken hayali ortamlar kurup hayali diyaloglar oluşturduğunu görebiliriz (Pembecioğlu, 2006:143). Aynı zamanda insanın çevre ile iletişimi esnasında kafasının içinden geçirdiği düşünceler hakkında yorum yapma, anlam çıkarma, algılama gibi zihinsel işlemler yine öz iletişime örnektir (Ergin, 2011:7). İşin özünde, insanın diğer insanlarla olan iletişimi, öz iletişim ile başlar ve yine öz iletişim ile sona erer (Gürüz ve Temel Eğinli, 2013:3).

En sık kullanılan iletişim türü öz iletişimdir. Çünkü insan, başka bir insan veya grup ile iletişim kurarken bile kendisi ile iletişim kurmuş olur (Tutar ve Yılmaz, 2013:99).

İnsan, çevresi ile iletişim kurmadan önce kendi ile iletişime başlar. İnsan, konuşacağı cümleleri kendi kafasında ölçer, biçer, tartar (Dökmen, 2010:86). Bu öz iletişim sürecinde insanın kendisi ile sorun yaşaması diğer insanlar ile olan iletişimini de etkiler. İnsan, kendi benliğinde kurduğu öz iletişimde çatışma, kararsızlık, problem, uyumsuzluk yaşıyor ise bu

sorunları diğer insanlarla kurduğu iletişimde de çevresine yansıtır (Güngör, 2011:48). Dolayısıyla insan, diğer insanlarla iletişimde başarılı olmak istiyorsa öncelikle kendi öz iletişiminin sağlıklı olması gerekir. İnsan, öz iletişimi sayesinde iletişim becerilerini geliştirir ve diğer insanlar ile daha başarılı bir iletişim kurabilir (Ceylan, 2015:27).

2.2.3.2. Kişiler arası iletişim

İki veya daha fazla insan arasında oluşan iletişim türü kişiler arası iletişimdir (Tutar ve Yılmaz, 2013:100). Diğer bir ifade ile kaynak ve alıcının farklı kişiler olduğu iletişim şeklidir (Dökmen, 2010:87). İnsanlar, birbirleri ile iletişim kurarken dil vasıtasıyla sembol veya bilgi üretilip birbirlerine aktarılır. Aktarılan sembol veya bilgi alıcı tarafından yorumlanmaktadır. Bu şekilde iletişim karşılıklı olarak devam eder.

Kişiler arası iletişimin üç temel özelliği vardır:

- ❖ Kişiler belli bir yakınlık içerisinde (yüzyüze) olmalıdır,
- ❖ İletişim, çift yönlü olmalıdır,
- ❖ İletiler sözlü veya sözsüz özellik içermelidir (Tutar ve Yılmaz, 2013:102).

Kişiler arası iletişim, farklı şekillerde gerçekleştirilebilir. Yüzyüze olabileceği gibi telefon, internet, mektup, faks kullanılarak gerçekleştirilebilir. Ayrıca hiyerarşinin olduğu ortamlarda resmi veya gayri resmi şekilde de olabilir. Kişiler arası iletişimin önemli bir diğer noktası kişi sayısıdır. Kişi sayısı arttıkça iletişim zorlaşır. Kişi sayısının daha da artması ile grupla iletişim veya kitle iletişim kavramları meydana gelmiştir (Güngör, 2011: 48).

İnsanlar, diğer insanlar ile ilişkilerini kurarken ve sürdürürken kişiler arası iletişimin önemli bir rolü vardır. İnsanlar, birbirlerine muhabbet beslerken, güvenirken, samimiyetle konuşurken kişiler arası iletişim kullanılır. Dolayısıyla sağlıklı bir toplumun oluşmasında kişiler arası iletişim önemli rol oynamaktadır (Ergin, 2011:7).

2.2.3.3. Örgüt-içi (örgütsel) iletişim

Her örgütün fiziki, maddi ve insan kaynakları bulunmaktadır. Bu kaynakların işbirliği içerisinde çalışması ile örgütün etkililiği artacaktır. İşbirliği ise iletişimle mümkündür (Tutar ve Yılmaz, 2013:106). Bir dizi işleri koordinasyon içerisinde başarmak için bir araya gelen bireylerin oluşturduğu örgütte kullanılan iletişim şekline örgüt içi (örgütsel) iletişim denilmektedir. Örgütsel iletişim, belirli kurallara tabi olan, plan ve program çerçevesinde bir iletişim türüdür. Her örgütün örgütsel iletişim türü örgüte özgü

olabilir. Bazı örgütlerin örgütsel iletişimi katı ve hiyerarşik süreçler içerirken, bazı örgütler daha esnek bir iletişim süreçleri olabilir (Güngör, 2011:49).

Örgütsel iletişim, örgüt için vücutta dolaşan kan gibi önemli bir yeri vardır. Örgüt üyeleri arasında bağlantılar iletişim ile kurulur (Tutar ve Yılmaz, 2013:107). Başarılı bir örgütsel iletişim için öncelikle yöneticiler arasında sağlıklı bir iletişim kurmaları gerekir. Yöneticiler, alınan kararlarda tutarlılık gösterirler, ağız birliği yaparlar çatışma yaşamazlar ise çalışanlar bu tutum karşısında olumlu dönütler verecektir (Ergin, 2012:199).

Örgütsel iletişim, örgütlerde aşağıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek için kullanılmaktadır:

- ❖ Çalışanların davranışlarını değiştirilmesi,
- ❖ İletişim ağı kurulması,
- ❖ Çalışanlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi,
- ❖ Verimli çalışma ortamının oluşturulması,
- ❖ Ekip ruhunun sağlanması ile çalışanların yaratıcılığa teşvik edilmesi,
- ❖ Örgüt çalışanlarının motivasyonlarının yükseltilmesi,
- ❖ Birimler arasında etkili koordinasyonun sağlanması,
- ❖ Görevlerin gerçekleştirilmesi (Tutar ve Yılmaz, 2013:107).

Örgütlerde yöneticiler mesailerinin yaklaşık yüzde 75'ini iletişim ile harcamaktadırlar. Örgütlerde çalışanların örgütlenmesi ve koordinasyon içerisinde çalışmaları ancak iletişim ile olmaktadır (Atak, 2005:60). Yaşanacak herhangi bir iletişimsizlik ortamı örgütün geleceğini sıkıntıya sokacaktır.

Örgütsel İletişim, formel ve informal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Çağlar ve Kılıç, 2012:49).

Formel (resmî-biçimsel) iletişim:

Örgüt hiyerarşisinde ast-üst makamlar arasında bilgilerin, kararların, haberlerin karşılıklı olarak iletilmesi ile yapılan iletişim şeklidir. Formel iletişim, daha resmidir ve duygusal içerik barındırmaz. Örgütün etkililiğinin artırılması ve hedeflenen amaçlara ulaşılması için üst yönetimler tarafından oluşturulmaktadır (Ergin, 2012: 44). Örgüt çalışanlarına görevlerinin belirtildiği görev tebliği yazısı formel iletişime örnek verilebilir.

İnformel (resmî olmayan) iletişim:

Örgüt çalışanları veya grupları arasında kurulan iletişim şeklidir ve çalışanların isteğiyle kurulur. Dolayısıyla bu iletişim şekli belirli bir amaç veya plan taşımamaktadır (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2003:107). Çalışanlar arasında kurulan gruplarda her grubun resmi olmayan önderi ve gruba özel normlar bulunmaktadır. Grup, kendi içinde ödül-ceza sistemi ve informal iletişim sistemi içermektedir. Bu tarz iletişim sisteminde mesaj veya bilgiler, dedikodu veya fısıltı şeklinde ile örgütte dolaşır. Genelde bu yaşananlardan üst yönetimin haberi yoktur (Tutar ve Yılmaz, 2010: 110).

2.2.3.4. Kitle iletişimi

Aynı ortamda bulunmayan veya aynı ortamda bir araya getirme imkânı bulunmayan çok sayıda insana aynı anda ulaşabilmek için internet, televizyon, radyo, gazete gibi araçlar kullanılmaktadır. Bu araçlara genel olarak kitle iletişim aracı denilmektedir. Bu araçlarla aynı zaman diliminde çok sayıda insana ulaşılmasıyla mesaj, bilgi, fikir, tutum, beceri veya düşüncelerin aktarılması süreci kitle iletişimi olarak ifade edilmektedir (Çağlar ve Kılıç, 2012: 30). Teknolojinin iletişim alanına sağladığı gelişmeler ile dünya küreselleşmekte, ülkeler birbirine yakınlaşmaktadır. Kitle iletişiminde geçen “kitle”, birbiriyle belli bir özelliğe göre farklılaşmayan, heterojen bir nüfusu ifade etmektedir. Günümüzde kitle iletişim araçları kullanılarak yeni bilgiler, icatlar, popüler ürünler hızlı bir şekilde paylaşıldığından kitle iletişim araçları bir güç haline gelmiştir. Kitle iletişim araçları ile topluma yeni kültür ürünleri getirilebilmekte, toplumun algıları ve fikirleri yönetilebilmektedir. Kitle iletişim araçları, önemini toplumu yönlendirebilmesinden elde ettiği güçten almaktadır (Akçam, 2019:28).

2.2.4.Yeni İletişim Teknolojileri

İletişim alanında teknolojik gelişmeler matbaanın icat edilmesiyle başlamıştır. Ardından sırasıyla telgraf, telefon, faks, radyo, televizyon şeklinde devam etmiştir. Son yüzyılda ise internetin gelişimi ile günümüzde kullanılan yeni iletişim teknolojileri son halini almıştır. Yeni iletişim teknolojilerine her geçen gün yenileri eklenmekte ve giderek hem gelişmekte hem de değişmektedir (Kamçılı, 2009:52).

Yeni İletişim Teknolojileri, insanların diğer insanlar ile duygu, düşünce, plan ve planlarını paylaşabilecekleri, tartışabilecekleri, konuşabilecekleri iletişim ortamı sağlamaktadır. İnternet üzerinde oluşturulan bu sanal ortama “sosyal medya”

denilmektedir. Sosyal medya, bireyleri bir araya getirme ve bireylerin arasındaki etkileşim ve iletişimi arttırması açılarından önemlidir.

İletişim araçları, internetin kullanılmasıyla birlikte ciddi bir değişim içerisine girdiğinden internet öncesinde kullanılan iletişim araçları, geleneksel medya olarak tanımlanmaktadır. Geleneksel medya, yeni iletişim teknolojilerine göre etkileşim açısından farklılıklar içermektedir. Geleneksel medya araçlarında izleyiciler pasif durumdayken, yani herhangi bir geribildirimde bulunamaz iken, yeni iletişim araçları ile izleyiciler etkin bir rol almış ve karşılıklı etkileşime girmişlerdir. Yeni iletişim teknolojilerinin bu özelliği sayesinde bireyler daha özgürce davranabilmekte, fikirlerini ifade edebilmektedir. Hatta bireyler, izleyici konumundan yayıncı konumuna geçebilmektedir. Bu özellik sayesinde yeni iletişim teknolojileri bireyler tarafından kabul görmekte ve gittikçe kullanıcı sayıları artmaktadır (Yeşiltuna ve Tükel, 2015:216).

Teknolojinin iletişime olan etkisiyle internet uygulamaları zamanla değişmekte ve insanların yaşamındaki yeri ve önemi de artmaktadır. İnsanlar veya şirketler, e-posta üzerinden mesaj göndermekte, sohbet odası üzerinden haberleşmekte, ajans gruplarını takip etmekte, video-konferans yöntemiyle insanlar uzak mesafelerden bir araya gelerek karşılıklı iletişim kurabilmektedir (Öztürk ve Ayman , 2007:57).

2.2.5. İnternet

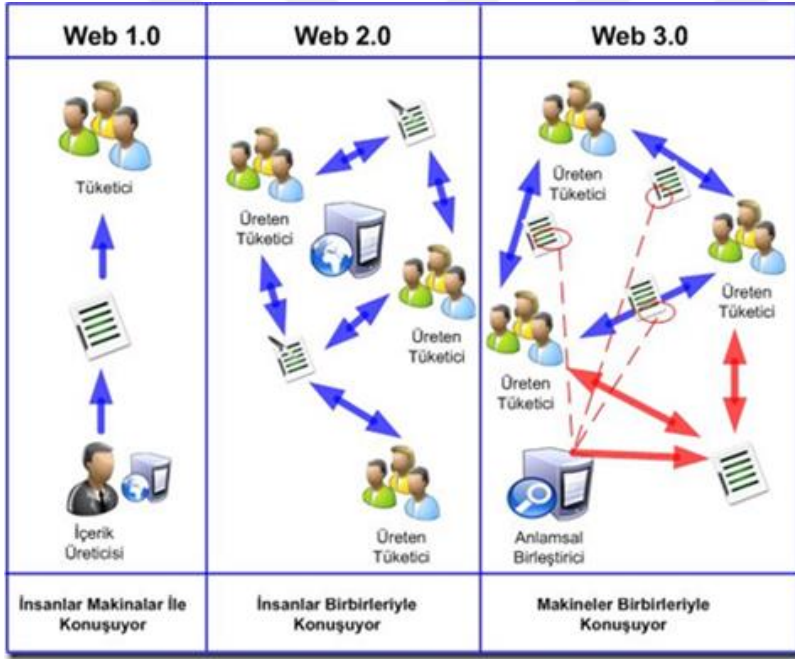
İki ya da daha fazla bilgisayarın birbirine bağlanmasıyla oluşan ağ anlamına gelen internet, günümüzde dünyada gittikçe yaygınlaşmakta ve devamlı genişleme eğilimi göstermektedir (Çakır, 2005: 75). İnternet, birbirine bağlı bilgisayarların bir nevi iletişim kurmasına dayanmaktadır. İletişim kuran bilgisayarlar, teknolojinin diliyle bağlantılarını sağlamaktadır (Özgen, 2016:7).

1960'larda ABD'de temeli atılan internet, günümüzde dünyanın dört bir yanındaki bilgisayarları birbirine bağlamaktadır. İnternetin gelişimi ile kitle iletişim araçları (televizyon, radyo, telefon, gazete) kendini internete göre yapılandırmaya başlamıştır. Örneğin, internetin yaygınlaşması ile bazı gazeteler kendilerini "internet gazetesi" olarak şekillendirmek zorunda kalmış, mektuplar artık e-mail kullanılarak gönderilir olmuştur. Tüm bu yaşanan gelişmelerin yanında akıllı telefon, internet yayınları (film, müzik, video), e-posta gibi kavramlar hayatımıza girmiştir. Teknolojinin gelişmesi ve internetin yaygınlaşması ile forum, blog, anlık mesaj, sosyal ağ gibi platformlar bireyler arasında yaygın olarak kullanılan yeni iletişim aracı olmuştur (Kırcaburun, 2017:11).

2.2.6. Web 1.0.'dan Web 4.0.'e World Wide Web Devrimi

İnternete bağlanan herkesin aşına olduğu “www” kısaltması “World wide web” in baş harflerinden oluşturulmuştur. “World Wide Web” ifadesi yerine kısaca “Web” kullanılmaktadır. Web, bilgisayarlar arası veri iletişimde kullanılan ağ sistemine verilen isimdir (Karaçay, 2019:1).

1990'ların başından itibaren internet kullanımının yoğunlaşması ile Web kullanımı artmıştır. Her gün yeni yeni Web sayfaları üretilmiştir. Web sayfalarını oluşturanlar (üretici) ile Web sayfasından faydalananlar (tüketici) arasındaki ilişkiler, Web'in gelişim süreci ile değişmiştir. İlk başlarda üreticiler aktif tüketiciler pasif iken, zamanla tüketiciler de aktif hale gelmiş, Web'in gelişiminde rol oynamıştır. Web'in Gelişimi Resim 2.1.'de görülmektedir.

Resim 2.1. Web 1.0, 2.0 ve 3.0'ın karşılaştırması (Babadağ, 2009:1).

Web araçlarının başlangıcı Web 1.0'dır. Web 1.0'ın siteleri, alanında uzman ve bilgili kişilerce oluşturulmuştur. Bu internet siteleri, durağan konumdadır. Yani tüketiciler, siteyi ziyaret ettiklerinde içeriğe herhangi bir müdahale edememekte veya üretici ya da diğer tüketicilerle iletişim kuramamakta veya bildirimde bulunmamaktadırlar (Horzum, 2010:605).

Yazılım teknolojisinin gelişimiyle Web 2.0 araçları geliştirilmiştir. Web 2.0, Web 1.0'ı temel olarak geliştirmiştir. Web 2.0'da tüketiciler, içerikleri dönüştürebilmekte, değiştirebilmekte, katkı sağlayabilmekte, iletişim kurabilmekte ve paylaşabilmektedir. Yani tüketiciler pasif konumdan çıkarak bir şeyler üretebilen konuma gelmiştir (Horzum,

2010:605). Web 2.0 araçlarının bir özelliği de kullanımının basit olmasıdır. Kullanıcılar, ulaşmak istediklerine rahatça ulaşabilmektedirler.

Web 3.0, anlamsal (semantik) web olarak adlandırılmaktadır. Web 3.0'da yapay zekanın kullanımı ile bilgisayarlar bilgi, veri ve değerleri yorumlamaktadır. Bu sayede tüketiciler, internette yer alan tüm bilgilere değil, ilgilendiği, istediği, arzuladığı bilgi veya ürünlere ulaşırlar (Demirli ve Kütük, 2010:101).

Web 4.0'ın gelecek yıllar içerisinde hayatımıza girmesi beklenmektedir. Web 4.0'da yüksek hızlı internetin sayesinde fiziki disklerin ortadan kalkarak bulut bilişim sistemlerinin yer alacağı düşünülmektedir. Ayrıca gerçeklik uygulamalarının geliştirilmesi ile tüketicilerin bilgisayar gibi bir ortama ihtiyaç duymadan internete girebileceği öngörülmektedir. Web 4.0, üst düzey yapay zeka teknolojileri içeren bir tekno-mimaridir (Biçen, 2019:19).

Web 1.0, 2.0, 3.0 ve 4.0'ın tarihi gelişimi Çizelge 2.1.'de görülmektedir.

Web Teknolojisi	Geçerlilik Yılı	Odak Noktası
Web 1.0 (monolog)	1995 - 2000	Döküman Odaklı
Web 2.0 (interaktif web)	2000 - 2010	İnsan Odaklı
Web 3.0 (semantik web)	2010 - 2020	Bilgi Odaklı
Web 4.0 (intelligent web)	2020 - 2030	Sanal gerçeklik odaklı

Çizelge 2.1. Web'in tarihi gelişimi (Akış, 2018:2)

2.2.7. Eğitim Yönetiminde İnternet Kullanımı, Yaşanan Sorunlar ve Mevzuat

İnternet, günümüzde kullanılan teknolojinin iletişim anlamında ulaştığı son noktadır. İnternet, sosyal etkileşimde etkili olmuş, barındırdığı site ve uygulamalarla bir çığır açmıştır (Esen, 2009:47). İnternet, iletişimin yanında günümüzde bilgi kaynağı olarak da etkisini günden güne arttırmaktadır. Akademik anlamda artık pek çok bilim dergisi sanal olarak hizmet vermektedir. Ayrıca bilimin en yeni kaynaklarına ve güncel haline ulaşmak isteyenler, internet üzerinden kolay bir şekilde erişebilmektedir. İnternetin bilim ve eğitim anlamında etkisinin arttığı günümüzde, eğitim süreci ve eğitim sistemi de internetin gelişiminden etkilenmiştir. İnternet, eğitim anlamında öğrencilere pek çok olumlu içerik barındırmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) adıyla 2012 yılında hizmete sunduğu internet portalı, eğitim açısından etkinlikler, videolar, örnek uygulamalar, testler ve eğitsel materyaller içermektedir. İnternette faydalanılması durumunda internet etkili bir eğitim aracıdır. Bunun yanında eğitim açısından öğrencilere

hizmet veren pek çok eğitim sitesi mevcuttur. Örneğin öğrenciler günümüzde youtube adlı internet sitesinden videolu konu anlatımı ve soru çözümlerine kolayca erişebilmekte, hem öğrenmelerini güçlendirmekte hem de eğitim sürecini kendisi yönetebilmektedir.

İnternet, aynı zamanda öğrencilerin ilgisini çekebilecek olumsuz içerikler de barındırmaktadır. İnternette yer alan şiddet, korku, uygunsuz görüntüler, oyun içerikleri hem öğrencinin psikolojisinde ve davranışlarında olumsuz etkilere sebep olmakta hem de öğrencinin kıymetli vaktini gereksiz işlerle geçirmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla bu açıdan bakıldığında, internet; öğrencinin eğitim amacıyla kullandığında muazzam fırsatlar sunarken, olumsuz açılardan da pek çok zararlı etkilere neden olabilir (Kaya ve Moduk, 2016:1). Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) öğrencilerin internette güvenli bir şekilde faydalanmaları için FATİH Projesi ve Okullar Hayat Olsun Projesi kapsamında okullara uygunsuz içeriklerin filitrelediği internet altyapısı ile güvenli internet sunmaya çalışmaktadır (Mert, Bülbül ve Sağiroğlu, 2012). Dahası, TİB (Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı) ve MEB, güvenli ve bilinçli internet kullanımı için ortaklaşa kitapçık ve broşür hazırlamıştır (Bayzan, 2011:39).

Eğitim yönetimi açısından, internetin bu zararlı etkilerinin sonucu olarak okullarda öğrenciler arasında bazı problemler yaşanabilmektedir. İnternetin zararlı etkileri, öğrencilere zarar verdiği kadar eğitim sürecine de zarar vermektedir. Yaşanan sorunların çözülmesi sürecinde okul yöneticileri ve öğretmenleri eğitim alanı dışında bir takım sorunlar ile ilgilenmek zorunda bırakılmaktadır. İnternet kullanımında yaşanan sorunların baştan engellenmesi ve çözümü için MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nde internet kullanımı ile ilgili yer alan disiplin cezaları şu şekildedir:

MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 164. maddesinde;

- ✓ 1- n) Ders saatleri içinde öğretmenin bilgisi ve kontrolü dışında bilişim araçlarını açık tutarak dersin akışını bozmak ve 1 - o) Eğitim ortamlarında; dersler arası ile öğle arası dinlenme sürelerinde okul yönetiminin izni dışında bilişim araçlarını yanında bulundurmamak ve kullanmak. bendi kınama cezasını,
- ✓ 2 - ğ) Bilişim araçları veya sosyal medya yoluyla eğitim ve öğretim faaliyetlerine ve kişilere zarar vermek, bendi Okuldan Uzaklaştırma Cezasını,
- ✓ 3 - m) Bilişim araçları veya sosyal medya yoluyla eğitim ve öğretimi engellemek, kişilere ağır derecede maddi ve manevi zarar vermek bendi okul değiştirme cezasını,

- ✓ 4 - 1) Bilişim araçları veya sosyal medya yoluyla; bölücü, yıkıcı, ahlak dışı ve şiddeti özendirilen sesli, sözlü, yazılı ve görüntülü içerikler oluşturmak, bunları çoğaltmak, yaymak ve ticaretini yapmak bendi örgün eğitim dışına çıkarma cezasını gerektirmektedir.

Görüldüğü üzere Milli Eğitim Bakanlığı, internetin ve bilişim araçlarının okulda ve dışarıda kullanımına ilişkin yapılan eylemin derecesine göre ceza türleri belirlemiştir (Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 2013).

2.2.8. Eğitim Yönetiminde Sosyal Medya

Dünya genelinde internetin yaygınlaşması ve Web 2.0 teknolojisinin gelişmesiyle sosyal medya kavramı meydana gelmiştir (Büyükaslan ve Kırık, 2016). Sosyal medya ile insanlar bilgiler, haberleri, içerikleri, görüntüleri birbirleri ile paylaşmakta ve iletişim kurmaktadır (Polat, 2016:44).

Sosyal medya kelimesinin içinde medya kavramı geçse de, sosyal medya ile klasik medya farklıdır. Klasik medya kavramında bireyler medyanın gözünden gelişmeleri takip etmekte iken, sosyal medyada bireyler içerik oluşturabilmekte, yorum yapabilmekte, katkı sağlayabilmektedir (Solmaz, Tekin, Herzem ve Demir, 2013:26). Sosyal medya ile insanlar, merak duyduğu konularda etkileşime geçebilmektedir (Doğruluk, 2017:37).

Sosyal medya, internet dünyasında yer alabilmenin göstergesi konumuna gelmiştir. Sosyal medyanın araçlarından Twitter, Facebook, Youtube benzeri platformların kullanıcılarına duygu ve düşüncelerini, nerede olduğunu, ne yaptığını paylaşma olanağı sunarak kullanıcılara özel bir alan yaratması bu araçların en önemli avantajıdır (Büyüksener, 2009:1).

2.2.8.1. Sosyal medyanın tanımı

Sosyal medya, bireyler arasındaki iletişimi, etkileşimi arttıran, ilgi alanları ortak bireylerin ilgi alanına dair paylaşımlarda bulunması olanağını sağlayan, her bireyin kişisel profilini ve arkadaş listesi oluşturmasına izin veren web tabanlı sanal ortamlardır (Vural ve Bat, 2010:3350).

Erkul'a (2009:97) göre web sitesi veya internet uygulaması gibi bir sanal ortamın sosyal medya kabul edilebilmesi için 4 temel özelliği bulunmalıdır. Bu özellikler;

1. Yayın yapan bireyden (moderatör veya yönetici) bağımsız olarak kullanıcılar ortamda yer alabilmelidir.

2. Kullanıcılar, içerik oluşturma, içerik yayınlama ve içerik güncelleme yetkisine sahip olmalıdır.
3. Kullanıcılar arasında iletişim ve etkileşime imkan veren bir ortam bulunmalıdır.
4. Zaman veya mekan kısıtlaması olmadan kullanıcılar birbirleriyle etkileşime geçebilmelidir.

Mayfield (2008:5) ise sosyal medyada bulunması gereken beş temel özelliği şu şekilde sınıflandırmaktadır:

Katılımcılar: Sosyal medya, katılımcıları cesaretlendirmeli ve etkileşimde olan her kullanıcıdan dönütler almalıdır.

Açıklık: Sosyal medya, geri bildirimlere açık bir ortam olmalıdır. Kullanıcıları, paylaşımda bulunma, yorum yapma, oylama gibi alanlarda motive etmelidir. Kullanıcılara nadiren erişim engeli koymalıdır.

Konuşma: Klasik medya, tek yönlü bilgi paylaşımı yapmakta iken, sosyal medya iki yönlü bir iletişim olanağı sağlamalıdır.

Toplum: Sosyal medya, aynı konuya ilgi duyan kişilerin bir araya gelmesi ile oluşan toplulukların hızlı ve etkili etkileşim kurması için ortam sunmalıdır. Böylece katılımcılar, topluluklarda ilgi gösterdikleri alana dair içerik paylaşacaklardır.

Bağlantılılık: Katılımcıların diğer sitelere ve ilgi duydukları konulara ilişkin link vermelerine olanak sağlamalıdır.

2.2.8.2. Sosyal medyanın gelişimi

Sosyal medyanın ilk örnekleri 1970'lere kadar dayanmaktadır. Christensen ve Suess, 1978 yılında dostlarıyla iletişim kurmak ve bilgi paylaşmak amaçları ile BBS isimli yazılım meydana getirmişlerdir. Sosyal medyanın ilk örneğini oluşturan BBS'yi meydan getiren Christensen ve Suess belki de farkına varmadan sosyal medyanın temellerini atmışlardır (Altan, 2015:81). Ellis ve Truscot, 1979'da "Usenet" adında kullanıcıların mesaj gönderebileceği bir platform oluşturmuşlardır. Usenet'in en önemli özelliği, aynı ağa farklı kullanıcıların bağlanarak birden fazla kullanıcıyı aynı ortamda bir araya getirmesidir (Bostancı, 2010:38). Usenet, 2000'lerin başına kadar aktif kullanılsa da yerini yeni sosyal medya araçlarına bırakmıştır. 1999 yılında eskiden çok aktif olarak kullanılan Windows Live Messenger uygulaması kullanılmaya başlanmıştır. Messenger, uzun bir süre insanlar tarafından internet üzerinden yazılı, sesli, görüntülü iletişim kurmaya yarayan bir

uygulama olarak kullanılmıştır. Zaman içerisinde popülerliğini yitirmiş ve 2013’de Skype adıyla farklı bir formata dönüşmüştür.

Web 2.0’ın geliştirilmesiyle kullanıcıların internetteki rolü değişmiştir. Kullanıcılar, pasif konumdan aktif konuma geçmiştir. Artık kullanıcılar, yorum yapmakta, beğeni atmakta, blog yazmakta, paylaşımlarda bulunmaktadır. 2004 yılında Facebook’un kurulmasıyla beraber sosyal medya farklı bir boyuta bürünmüştür. Kullanıcıların paylaşım yapabileceği bir oluşum fikriyle beraber, devamında Youtube, Twitter, Instagram gibi araçlar kurulmuştur (Aggarwal, 2011:19).

Günümüzde Türkiye’de ve dünyada sosyal medya kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır. İnsanlar pratik olması açısından Whatsapp gibi uygulamaları aktif olarak kullanmaktadır.

2.2.8.3. Sosyal medyanın özellikleri

Sosyal medyanın dünya çapında hızlı bir şekilde yaygınlaşmasının bir nedeni de sade, basit ve kolay kullanılabilir şekilde dizayn edilmesidir. Sosyal medyada bireyler çift yönlü iletişim kurabilmektedir. Zaman veya mekân gereksinimi duyulmadan sosyal medya kullanılabilir (Tekin, 2016:41).

Sosyal medyanın özellikleri aşağıdaki gibi sıralabilir:

- ❖ Sosyal medya, katılımcılarına çok sayıda ortam sunmaktadır.
- ❖ Sosyal medya, bireylerin yorum yapmalarına, beğeni almalarına, paylaşımlarda bulunmalarına olanak sağlayan bir sanal ortamdır.
- ❖ Sosyal medyada yer alan içerikler bireylerin bilgilenebilmesi ve haberdar olması açısından güçlü bir platform niteliğindedir.
- ❖ Sosyal medyanın temelinde paylaşım vardır.
- ❖ Sosyal medyanın zamansal ve mekânsal sınırlamaları yoktur. Sosyal medya için internet erişimi yeterlidir. Hatta bazen çevrimdışı olarak da paylaşım yapabilmeye imkân tanıyan araçlar bulunmaktadır.
- ❖ Sosyal medyada üretilen içerikler hem telefon ile hem de bilgisayar ile paylaşılabilir.
- ❖ Sosyal medyada bireyler hem diğer kullanıcıları hem de yorumları takip etmektedir. Yani bireyler takip eden ve aynı zamanda takip edilen konumundadır.
- ❖ Sosyal medya, resmi iletişim aracı değildir. Dolayısıyla sosyal medyada yapılan sohbetler daha içten, sıcak ve gayri resmidir.

- ❖ Sosyal medyada gayri resmi ilişkilerin zamanla dedikoduya dönüştüğü görülebilmektedir (Mavnacıoğlu, 2009:64).

Sosyal medya, bilgi alışverişi yapabilme, etkileşimli çalışmaya uygun olma, topluma önderlik yapabilme gibi çok değişkenli özellikleri içerisinde bulundurmaktadır (Sağsan, 2007:33).

Bireylerin sosyal medyayı tercih etmelerinin sebepleri;

- ❖ Etkileşime açık olması,
- ❖ Yaygın ve ucuz olması,
- ❖ Hızlı olması,
- ❖ Eğlenceli olması,
- ❖ Bireyin egosunu tatmin etmesi,
- ❖ Merak duygularını beslemesi,
- ❖ Hedeflenen kitlelere ulaşmanın kolay olması olarak sıralanabilir (Polat, 2016:23).

2.2.8.4. Sosyal medyanın eğitim yönetimindeki yeri

Sosyal medya, günümüzde internete erişen bireylerin önemli bir alışkanlığı haline gelmiştir. Sosyal medyayı faydalı bulanlar olduğu gibi zararlı etkilerinden dolayı eleştirilere maruz da kalmıştır (Vural ve Bat, 2010:3352). İnterneti yoğun olarak kullanan bireyler, zamanlarının çoğunluğunu sosyal medya ortamlarında geçirebilmektedir. Sosyal medyanın içerikleri, tüm yaştan bireyleri kendine cezbeden yapısı sebebiyle yoğun ilgi görmektedir. Özellikle öğrenciler, sosyal medyada sunulan içeriklerin, kanalların ve sayfaların etkisi altında kalarak çok zaman bilinçsiz bir şekilde etkilenmektedirler. Öğrencilerin sosyal medyadan etkilenmeleri sonucu internet bağımlılığı, davranış problemleri, kişilik bozukluğu gibi sorunlar yaşadığı görülmektedir (Deniz ve Gürültü, 2018:357).

Sosyal medyanın bu cezbedici yapısı gereği öğrenciler sosyal medyadan olumlu ya da olumsuz olarak etkilenmektedir. Öğrenciler üzerindeki bu etkiler, eğitim yönetimi açısından okullarda hem olumsuz hem de olumlu sonuçlara neden olabilmektedir. İli Yapılan bir araştırmada öğrencilerin yarısından fazlasının sosyal medyada bir ile üç saat arasında zaman geçirdiğini, öğrencilerin sosyal medyayı sohbet etmek, oyun oynamak, arkadaşlarını takip etmek ve zaman geçirmek için kullandığı belirtilmekte, sosyal medyanın öğrencilerin şiddet içerikli görüntüleri izlemesi için bir aracı rolü üstlendiği belirtilmektedir (İli, 2013:40). Benzer şekilde, sosyal medyanın öğrencilerde siber

zorbalık, şiddet, hakaret, tehdit davranışlarında bulunmaları için bir aracı olduğu belirtilmektedir (Özmen, 2018:961). Dolayısıyla sosyal medyanın olumsuz etkileri, öğrencilerde davranışlarının farklılaşmasına yol açtığından, okullarda eğitim yöneticileri açısından zaman zaman problemlere neden olabilmektedir. Öğrenciler arasında sosyal medya üzerinde yaşanan problemler, öğrencilerin ortak noktası olan “okul” üzerinden çözülmeye çalışılmakta, dolayısıyla eğitim yönetimi açısından okul yöneticilerine sosyal medyanın olumsuz etkileri olduğu görülmektedir.

Sosyal medyanın eğitim yönetimi açısından olumlu yönleri de bulunmaktadır. Sosyal medyada eğitimi destekleyen eğitici faaliyet ve içerikler de vardır. Sosyal medya üzerindeki bu içeriklerin, pedagojik olarak uygun olduğu, aktif öğrenme, sosyal öğrenme, uygulama ve öğrenme toplulukları gibi pedagojik yaklaşımları desteklediği ifade edilmektedir (Ferdig, 2007:6). Sosyal medyada öğrencilerin çok fazla zaman geçirdiği gerçeği göz önüne alınarak, sosyal medya içeriklerinin eğitici faaliyetlerle desteklenmelidir. İnfomal öğrenme olarak geçen bu yaklaşım ile öğrencilerin belli bir plan içerisinde olmasa da sosyal medyada gezinti yapan öğrencilerin eğitsel içeriklerle karşılaşmasının öğrencilerin eğitim sürecine katkısı olacağı düşünülmektedir (Selwyn, 2007:1). Bunun yanında sosyal medyanın eğitim sürecinde daha aktif kullanılabileceğine ilişkin araştırmalar bulunmaktadır (Sarsar ve Başbay, 2015:421; Konuk ve Güntaş, 2018:3). Sosyal medyanın, eğitim yönetimi açısından okul yöneticisi ve öğretmenlere sorun olarak yansıtılabildiği gibi olumlu yönlerinin değerlendirilmesi ile eğitime, eğitim sürecine ve okul yönetimine katkı sunacağı görülmektedir.

2.2.8.5. Sosyal medyanın eğitime etkileri

Sosyal medya, gençler arasında çok sık kullanılmakta olduğundan gençleri ahlaki olarak etkilediğine dair araştırmalar yapılmaktadır. Sosyal medya, günümüzde internette vakit geçirme şekli haline gelmiştir. Gerçek hayatta insanlar, gerçek kimlikleri ile tanıdığı ve bildiği ortamlarda oturup, kalkıp, sohbet edip, alışveriş yaparken, internet üzerinde ise hiç tanımadığı kişiler ile etkileşim halinde olabilmektedirler. Şahsi olarak hiç tanımadığı kişilerle aynı ortamda olmanın kişiyi nasıl etkileyeceği bilinmemektedir. Sosyal medyada gerçek kimliğin saklayabilme, sahte kimliklerin oluşturabilme, türlü türlü yalan ile karşılaşılabilme açılarından sosyal medya, sözel olarak istismara uğrama veya siber zorbalığa maruz kalma gibi zararlı etkiler içermektedir. Bu zararların bireye psikolojik olarak etkileri bulunmaktadır (Tüzün, 2002:48).

Günümüzde insanlar günlük yaşantıda, sokakta, işte, evde her ortamda akıllı telefonlar ile zaman geçirmektedir. Yediden yetmişe her yaşta insanın akıllı telefon kullandığı gözlemlenmektedir. Otobüste, durakta, lokantada, banka sırasında bilumum her yerde insanlar akıllı telefonları ile sosyal medyayı takip etmektedir. Sosyal medyanın insanlar tarafından gün içerisinde bu kadar yaygın kullanılması akıllara sosyal medya eğitim alanında etkili olarak kullanılabilir mi sorunu getirmektedir. İnsanların bu kadar fazla zaman geçirdiği sosyal medyanın eğitim açısından eğitsel amaçlar için kullanılmasının etkili olabileceği, eğitime fayda sağlayabileceği, ders başarısını arttırabileceği yönlerinin araştırılması gerekir. Sosyal medyada eğitsel içeriklerin yer alması ile öğrencilerin eğitsel içeriklerden faydalanmalarının kolaylaşacağı düşünülmektedir. Bu şekilde öğrenciler eğitsel içeriklere hem herhangi bir ücret ödemedi hem de zaman-mekân fark etmeksizin ulaşabileceklerdir. Ayrıca okul şartlarının öğrencilere sunduğu kalabalık sınıflar, devamsızlık, öğretmenin bireysel ilgilenememesi gibi olumsuz durumlar ortadan kaldırılabilir (Menteşe, 2013:54)

McLoughlin ve Lee, sosyal medyanın ve araçlarının pedagojik araç olarak düşünülebileceğini ifade etmiş ve bu araçların eğitim açısından sağlayacağı faydaları şu şekilde belirtmişlerdir:

- ❖ Sosyal Destek ve Bağlanabilirlik: Bireylerin iletişim kurmasını sağlayan sanal ortamlarda hem bireylerin teknoloji okuryazarlığı artmakta hem de informal öğrenmeler gerçekleştirmekte, yeni kimlik arayışında bulunmaktadır.
- ❖ İşbirlikli Bilgi Keşfi ve Paylaşımı: Uygulamalar ile verilerin paylaşımı kolaylaşmıştır. Bu sayede benzer konulara ilgi duyan bireyler, birbirleriyle hem aynı ortamda bir araya gelebilir hem de öğrenmelerini gerçekleştirebilirler. Aynı zamanda bilgi kaynaklarına da katkı sağlamış olurlar.
- ❖ İçerik Oluşturma: Bireyler, sosyal medya araçları ile kendi ihtiyaçlarına göre içerik oluşturabilirler. Oluşturduğu içeriği birey yönetebilir, değiştirebilir, paylaşabilir.
- ❖ Bilgi ve Haberleşme Kümelenmesi ve İçeriğin Modikasyonu: Sosyal medya kullanıcıları, üreticilerin sunduğu bilgiden ziyade kendi ilgi duydukları alanlara ilişkin bilgiyi edinebilirler (Öztürk ve Talas, 2015:103).

Öğrencilerin sosyal medyaya karşı olan ilgileri, sosyal medyanın eğitsel amaçlarla kullanılması için büyük bir fırsattır. Oluşturulacak öğrenci gruplarıyla öğrenciler istediği içeriğe hızlı bir şekilde ulaşabilecek, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile işbirlikli öğrenmeler gerçekleştirilebilecektir. Sosyal medyanın eğitsel amaçlarla kullanımı ile öğrenciler

derslerin sınıf düzenindeki resmi yapısından sıyrılacak ve sosyal ortamda informal olarak öğrenmelerini gerçekleştirebilecektir. Böylece öğrenciler eğitim sürecinde aktif rol alacak, yaratıcılığını geliştirebilecektir (Feyzioğlu, 2016:32),

Sosyal medya üzerine yapılan araştırmalarda, eğitim amacıyla sosyal medya kullanan öğrenciler, kendisini daha fazla gruba ait hissettiğini, yapamadıkları soruları sosyal medya üzerinden daha rahat sorabildiklerini, anlamadığı konuları arkadaşları ile paylaşabildiklerini, sosyal medyanın eğitim anlamında faydasının olduğunu belirtmişlerdir (Toğay, Akdur, Yetişken ve Bilici, 2013:1). Buna ek olarak, yapılan başka bir araştırmada araştırmacılar, sosyal medyanın eğitim amacıyla kullanılmasında avantajlarının yanında bazı dezavantajlarının ve sakıncalı durumların olabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca sosyal medyada öğretmen ile öğrencinin arkadaş olmasının rol karmaşasına sebebiyet vererek öğrenci üzerindeki otoritenin azalacağını ifade eden araştırmalar da bulunmaktadır. Sosyal medyanın kullanım süresi arttıkça öğrencilerin notlarının azalacağını ifade edilmiştir (Durak, Çankaya ve Yünkül, 2014:310).

2.2.8.6. Sosyal medyanın hukuki statüsü

Milli Eğitim Bakanlığı, 2017 yılında “Okullarda Sosyal Medyanın Kullanılması” konulu genelge yayımlamıştır. Genelgeye bakıldığında kişilerin kişisel verilerini kişilerden izin almadan kaydetmenin ve sosyal medyada paylaşmanın suç olduğu ve il, ilçe, okul ve kurum yöneticileri tarafından, okul veya kurumlarında görev yapan tüm personel ile öğrenim gören öğrencilerin, kişilerle ilgili her türlü ses, yazı, görüntü ve video kayıtlarının internette veya farklı dijital ya da basılı ortamda hukuka aykırı şekilde paylaşılmasının Anayasaya, uluslararası sözleşmelere ve 1739 sayılı Kanununa aykırı olduğu (MEB, 2017) belirtilerek gerekli önlemlerin alınması gerektiğini belirtilmektedir. Bu genelgenin yayınlanması ile birkaç haber sitesi okullarda sosyal medya kullanımının yasaklandığına dair yorumlar yapmıştır. Ayrıca bu genelgenin yayınlanması üzerine bazı okulların genelge kapsamında öğrencilerin fotoğraf ve videolarının okulun resmi sitesinde ve sosyal medya araçlarında paylaşılabilmesi için öğrenci velilerinden izin belgesi talep ettiği ve izin belgesine binaen paylaşımlarına devam ettiği görülmektedir.

Araştırmamızın konusu gereği, okullarda whatsapp uygulaması kullanımı hakkındaki hukuki statüye göz atmakta yarar vardır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 11. Maddesine göre amirler, emri altındaki memurlara yazılı talimat verebileceği gibi sözlü talimat da verebilirler (Devlet Memurları Kanunu, 1965). Bu noktada whatsapp gibi sosyal medya araçlarının “yazılı talimat” kapsamına girmediği açıktır. Yazılı talimat, Tebligat

kanununda belirtildiği üzere somut kağıt ile sunulan yazıyı belirtmektedir. Whapp gibi sosyal medya ve mesajlaşma araçlarının “sözlü talimat” kapsamına gireceğine dair yorumlar bulunmakla birlikte kanunlarda geçen net bir maddeye rastlanmadığı belirtilmelidir. Diğer taraftan Tebligat Kanunu’nun 7. Maddesinin a bendinde “Elektronik Tebligat”a ilişkin şu ifadeler yer almaktadır: “Tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir.” (Tebligat Kanunu, 1959). Bu maddede geçen elektronik adres ile memurun vereceği e-mail adresi ifade edilmektedir. Memurlar, amirlerine e-mail adresi vererek elektronik tebligat talep edebilirler. Görüldüğü üzere, whatsapp uygulamasının elektronik tebligat şartlarına uymadığı düşünülmektedir. Dolayısıyla whatsapp uygulamasının okullarda kullanımı konusunda bir hukuki boşluk olduğu düşünülmektedir.

2.2.8.6. Sosyal medya araçları

Araştırmanın bu bölümünde popüler olan sosyal medya araçlarına yer verilmiştir.

2.2.8.6.1. Facebook

2004 yılında ilk başta yalnızca Harvard Üniversitesi öğrencileri için açılan Facebook, ardından diğer üniversite öğrencilerine de erişime açılmış ve popülerliğinin artmasıyla 2006 yılında e-maile sahip olan herkes siteye üye olabilmekteydi. Siteye kayıt olan kullanıcılar, arkadaşları ile fotoğraf, video paylaşabilmekte, kişisel bilgilerini siteye ekleyebilmekte ve arkadaş grubuna katılabilmektedirler (Yaşar, 2015: 4). Ayrıca facebook ile katılımcılar arkadaşları ile mesajlaşabilirler, fotoğraf, video gönderebilirler, iletişim kurabilirler.

Facebook’un tercih edilmesinin nedenleri olarak çeşitli içerikleri barındıran zengin bir ortam sunması, kullanımının basit olması, arkadaş grupları veya topluluklar ile iletişim kurma imkânı sağlaması, arkadaşlar ile sohbet etme imkânı sunması, görselliğin ön planda olması söylenebilir (Albayrak ve İşman, 2014: 130).

2.2.8.6.2. Twitter

2006’da Williams ve Dorsey tarafından kurulan sosyal medya araçlarından biridir. Twitter, kullanıcıların yazı ile mesajlarını yazdığı ve diğer kullanıcılar ile paylaştığı bir ortam sunmaktadır. 140 karakter sınırlaması başlangıç yapan Twitter, yapılan güncellemeler ile 280 karakter sınırı ile devam etmektedir (Ayan, 2013: 13).

Akıllı telefon ile rahatça kullanılabilen Twitter’da yazı ile oluşturulan mesajlara fotoğraf, video, link, ses kaydı eklenebilmektedir. Ayrıca kullanıcılar, başkalarının twitter sayfasında görüp beğendiği mesajları kendi sayfasında paylaşabilmektedir (Köktürk, 2013: 11).

2.2.8.6.3. Instagram

Krieger ve Systrom tarafından 2010 yılında ücretsiz bir sosyal medya aracı olarak sunulmuştur. Kullanıcılar, fotoğraf ve video ağırlıklı paylaşım yapmaktadırlar. Daha çok görselliğe ağırlık veren Instagram’da 40 farklı fotoğraf filtresi bulunmakta, kullanıcılar, fotoğraf filtreleri ile görsellerini güzelleştirebilmektedir. Ayrıca uygulamanın facebook ve twitter ile bağlantıları sayesinde anında diğer platformlarda da paylaşım yapmaya imkân tanınması uygulamanın önemli özelliklerinden biri olmuştur. Instagram, kısa sürede geniş kitlelerin beğenisini kazanmış, popülerliğini arttırmıştır (Kırcaburun, 2017:16).

2.2.8.6.4. Youtube

Hurley ve Chen tarafından 2005 yılında kurulan Youtube, 2006’da Google Şirketi tarafından satın alınmıştır. Youtube, video yükleme ve izleme sitesi olarak popülerliğini gittikçe arttırmış ve halen korumaktadır. Youtube’de kanalı olup video yayınlayan kullanıcılara “youtuber” denilmektedir. Kullanıcıların kendi videolarını yayımlayabilmesi ve canlı yayın yapabilmesi özellikleriyle Dünya’da en çok tıklanan video sitesi haline gelmiştir. Akıllı telefondan veya bilgisayardan kolayca kullanılabilmesi ve video yüklemenin basit olması sebebiyle gittikçe popüler hale gelmiştir. Ayrıca son yıllarda Google reklamları üzerinden para kazanabilme özelliği ile Youtuber sayısında patlama yaşanmaktadır. Youtube, siteye yüklediği videoların tıklanma sayılarına göre Youtuber’lere ücret ödediği ifade edilmektedir (Atalay, 2014:34).

2.2.8.6.5. Whatsapp

Akıllı telefona sahip kullanıcıların internet aracılığıyla (3G ya da WiFi) birbirlerine mesaj, fotoğraf, video, ses kaydı gönderebildiği, grup oluşturabildiği bir sosyal medya aracıdır. Kullanıcılar, telefon rehberinde kayıtlı olan diğer kullanıcılar ile iletişime geçebilmektedir. Anlık sohbet etmek açısından oldukça basit kullanımı ile fırsatlar sunmaktadır (Seviniş, 2017:39).

Whatsapp uygulamasıyla anlık mesajlaşma gerçekleştirilebilmektedir. Mesajlaşma karşılığında herhangi bir ücret (internet paketi haricinde) ödenmemektedir. Hem ücretsiz olması hem de yurtdışında dahi sadece internet üzerinden ücretsiz telefon görüşmesi veya

görüntülü konuşma gerçekleştirilebilmesi Whatsapp'ın önemli özelliklerindedir. Aynı firmanın hatlarında dahi SMS için ücret ödenmekte iken Whatsapp'ın herhangi bir şirket veya ülke kısıtlaması olmadan ve ücretsiz hizmet sunması popülerliğini arttırmıştır. Diğer taraftan, internet paketi veya internete bağlanacak ortamı olmayan kullanıcılara gönderilen mesajlar, kullanıcı internete bağlandığında telefona gelmektedir. Aynı amaç için bir araya gelen kullanıcıların Grup oluşturabilmesi ve grup ile anında iletişim kurabilmesi Whatsapp'ın bir diğer özelliğidir (Yazıcı, 2015:1110). Dünyada 1 milyardan fazla kullanıcı, iletişim kurmak için Whatsapp uygulamasını kullanmaktadır.

Whatsapp uygulamasının yukarıda sıralanan özellikleriyle okullarda öğretmen, veli, öğrenci ve okul yöneticileri arasında Whatsapp grupları kullanılmaktadır. Bu çalışmada Whatsapp uygulamasının okul yönetimi sürecine etkileri araştırılmaktadır.

2.3. Eğitim Yönetimi

Yönetim biliminin eğitim alanına uygulanması ile Eğitim Yönetimi ortaya çıkmıştır. Eğitim yönetimi, gelişmiş ülkelerde eğitimin profesyonel bir dalı olarak kabul edilmektedir. Eğitim yöneticiliği pek çok ülkede öğretmen, doktor, hakim gibi meslek sıfatına kavuşmuştur. Türkiye'de ise eğitim yöneticisi ihtiyacı "asli görevi öğretmen" olan öğretmenler arasından görevlendirme yoluyla karşılanmaktadır. Bu görüş, eğitimde öğretmenlikten başka bir unvan yer almadığından dolayı eğitim yönetimi, eğitim programları, eğitim politikaları, eğitim araştırmaları, eğitim rehberliği gibi uzmanlık gerektiren alanların gelişimini ve uzman eleman yetişmesini engellediği ifade edilmektedir. Eğitimle yönetimin birleşiminden meydana gelen eğitim yönetimi yeni bir meslek olmalıdır (Bursalıoğlu, 2012: 222).

Eğitim Yönetimi, sürekli kendini güncelleyen bir bilim dalıdır. Durağan değildir, sürekli yeni gelişmelerden ve teknolojilerden etkilenmekte, diğer bilim dallarını etkilemektedir. Eğitim Yönetimi geniş bir alanı kapsamaktadır (Keskinkılıç, 2007:227). Eğitim yönetiminin kapsamında okul yönetimi de yer almaktadır (Şişman, 2012: 200). Ayrıca eğitim yönetimi; eğitim kurumları bünyesindeki kaynakların (sermaye, zaman, malzeme, personel ve diğer) etkili ve verimli kullanılmasını ve eğitim felsefesinin kuramlarının eğitimde uygulanmasını içermektedir. Eğitim politikalarının belirlenmesi, hedeflerin gerçekleştirilmesi de yine eğitim yönetiminin alanında yer almaktadır. Dolayısıyla bir eğitim yöneticisi, eğitimsel eylemleri gerçekleştireceği zaman yönetim biliminin ilkeleri ile kuramlarından faydalanmaktadır (Kaya, 1979:58).

Eğitim yönetimi, başarılı bir şekilde eğitim hizmeti gerçekleştirmek için kaynakları doğru bir şekilde kullanabilme sürecidir. Eğitim yönetiminin en önemli u faktörü yönetici-ğretmen-öğrencidir. İnsan kaynaklarını işlemesi sebebiyle en değerli faktör öğretmendir. Öğrencilerin işlenmesinde kaynakları yöneten ise eğitim yöneticisidir. Okulun iklimini belirledikleri için eğitim yöneticileri, okullardan istenen verimin sağlanması ve uygun eğitim ortamının hazırlanması açısından önemlidir (elik, 2012:23). Eğitim yöneticilerinin bir diğer görevi, eğitim kurumlarını belirlenen hedeflere ulaştırmak, belirlenen eğitim politikalarını, değişimleri ve alınan kararları uygulamaktır. Eğitim kurumlarını Milli Eğitimin Genel Amaçlarına ve Temel İlkelerine, kurumun yerel kaynakları ile ulaştırmak eğitim yöneticilerinin görevidir (Taymaz, 2011: 20).

2.3.1. Eğitim Yönetiminin Tarihsel Gelişimi

Eğitim Yönetimi, 20.yy'ın başlarında ABD'de üniversitelerin açtığı bölümlerin aracılığı ile akademik dünyada çalışılmaya başlanan ve süreç içerisinde tüm dünyaya yayılarak uzmanlık alanı haline gelmiştir (Papa, 2019:1). Yüzyıldan fazladır eğitim yönetiminde teorik olarak bir temel arayışı bulunmaktadır (Culberston, 1983:17). Bu arayışın Harold Payne'nin Okul Yönetimi konusunda yazdığı kitap ile başladığı ifade edilmektedir. Payne, kitabında etkili okul ve liderlik konularına yer vermiştir (Baltimore, 1988:3). Payne'nin devamında, 1905 yılında Elliot ve Strayer, Eğitim Finansmanı alanında yazdığı doktora tezinde istatistiki yöntemlerden faydalanmışlardır. Dünyada 1910 yılından itibaren başlayan profesyonel eğitim yöneticiliği kursları, popülerliğini arttırmıştır. 1913 yılına gelindiğinde Thorndike, eğitim yönetimi konusunda yaşanan problemlerin çözümünde nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bir eser yayınlamıştır. Bu çalışmalarla beraber eğitim yönetimi, çeşitli disiplinlerde yer alan teorilerden faydalanmaya başlamıştır (Callahan, 1962:32).

Cubberley, eğitim yönetimine nicel yöntemlerin yerine, yorumsamacı bakış açısını ne çıkaran ilkeleri savunan bir eser yazmıştır. 1920'li yıllarda eğitim yönetimi alanında yazılan eserlerin içeriğinin sosyal bilimlere yönelmeye başladığı ifade edilmektedir (Griffiths, 1959:81). Taylor'un Bilimsel Yönetim kuramının etkisinde olan nicel araştırmalar azaldığı ve "etkililik" kavramına verilen önemin arttığı ifade edilmektedir (Callahan, 1962:36). 1947 yılına gelindiğinde "Devlet Okulu Yönetimi" isimli kitabı ile Jesse Brundage Sears eğitim yönetimi ile genel yönetimi birbirinden ayıran bir eser yayınlamıştır. Bu süreçte Eğitim Yönetimi akademisyenleri eğitim yönetiminin teorik temelinin eksikliğini vurgulamışlardır. Dolayısıyla eğitim yönetiminin teorik temellerinin

oluşturulması için çalışmalar başlatılmıştır (Baltimore, 1988:8). Teorik eksikliğe ilişkin ABD’de üniversitelerde toplantı ve sempozyumlar düzenlenmiştir. Bu süreçte düzenlenen araştırmalarda genellikle tümdengelim yaklaşımının benimsendiği görülmüştür (Baltimore, 1988: 9). Bu yıllarda araştırmacıların pozitivistten etkilendiği görülmektedir. Pozitivizme göre sosyal gerçekler evrensel olarak kabul edilir ve bilimsel araştırmalardan elde edilen sonuçlar genellebilirler. Eğitim yönetimi alanında geliştirilen teorilerin temel hedefi yönetim davranışlarını kestirmek için evrensel ilkeler oluşturmaktadır (Şişman ve Turan, 2005: 100).

1983 yılında eğitim yönetimi üzerine eğitim yöneticilerinin düzenlediği sempozyumda Clark ve Guba alternatif yaklaşım ortaya koymuştur. Bu yaklaşım, örnek olay uygulamasıdır. Örnek olayda bireyin ve yaşadığı toplumun arasındaki ilişki ön plana çıkartılmaktadır.

Eğitim Yönetiminin Türkiye’de ayrı bir bilim dalı olarak ele alınması, 1953 yılına gelindiğinde TODAİE’nin (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü) kurulması ile başlamıştır. Süreç içerisinde eğitim yöneticiliğinin uzmanlık gerektiren bir meslek olduğu vurgusu yapılarak fakültelerde bölüm açılmasının önerildiği ifade edilmiştir. Türkiye’de okul yönetiminin ayrı bir alan olarak kabul görmesi, 1953 yılında Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü’nün kurulması ile gerçekleşmiştir. 1962 yılında eğitim yöneticiliğinin özel bir uzmanlık işi olması gerektiği, bu alanda yöneticiler yetiştirmek üzere üniversitelerde bölümler açılması önerilmiştir. 1965 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi kurulmuştur. Aynı yıl, Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Fakültesi açılmıştır. Daha sonraları, bazı üniversitelerin içerisinde “Eğitim Yönetimi” adıyla lisans bölümleri açılmıştır. Fakat, 1997 yılında YÖK tarafından “Eğitim Yönetimi” lisans bölümleri kapatılmıştır. Türkiye’de halen Eğitim Yönetimi alanında yüksek lisans ve doktora programları devam etmektedir (Şişman ve Turan, 2004:15).

2.3.2. Okul Yönetimi

Okul yönetimi, eğitim yönetimi alanının okullarda gerçekleştirilen uygulamaları olarak ifade edilebilir (Bursalıoğlu, 1999:4). Eğitim yönetiminin esas amacı olan eğitimin verildiği kurumların okul olması sebebiyle okullar, eğitim yönetiminin ağırlık merkezine karşılık gelir (Şişman, 2012: 200). Kaliteli eğitim sunulması için yönetim alanının gelişmeleri, eğitim yönetimi alanıyla birlikte okul yönetimine uyarlanmıştır (Summak ve Karadağ, 2009:131).

Okul, okul müdürü tarafından yönetilir. Başarılı bir okul yönetimi için okul müdürü, kendi rolünü ve diğer çalışanların rollerini doğru anlamalı ve davranış, hal ve hareketlerini bu doğrultuda ayarlamalıdır (Sarpkaya, 2013:121). Okul müdürüne verilen yetki, okul amaçlarını gerçekleştirmek için izleyenleri etkileme, harekete geçirme ve emir verme olarak ifade edilebilir. Okul müdürü, yetkilerini sadece yasalara bağlı olarak almayıp, kendi kişilik özellikleri, nitelikleri, eğitimde uzmanlık bilgisi gibi çeşitli beceriler ile desteklemelidir. Okullarda yapılan işlerde, okul yöneticilerinin beceri, bilgi, teknik, iletişim, insan ilişkileri gibi alanlarda belli niteliklere sahip olmalıdır (Şişman ve Turan, 2005: 110).

Diğer örgütlerde olduğu gibi okullarda da otorite okul hayatının önemli bir unsurudur. Okullarda, öğrenci, öğretmen ve personelin yöneticiler ile ilişkileri otoritenin temellerine dayanmaktadır. Weber'e göre; Otorite, karizmatik, geleneksel ve yasal olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Hoy ve Miskel, 2010:204). Okul yöneticisi, otoritesini sadece yasal olarak üstlenmemeli, duruş, davranış, kişilik özellikleri, nitelikleri, uzmanlık bilgisi ile otoritesini desteklemelidir.

Eğitim hizmeti, okullarda üretilip sunulmaktadır. Okul yöneticileri, eğitim hizmetlerinin eksiksiz ve kesintisiz sunulması için kararları almalı, çalışmalarını planlamalı, birimler arasında koordinasyon sağlamalı, sunulan hizmeti denetleyerek değerlendirmelidir (Bursalıoğlu, 1999:7).

Eğitim yönetimine değinildiğinde, eğitim yönetimini eğitim ile yönetim bilimlerinin ilişkisi ile oluştuğu söylenmişti. Okul Yönetimi ise benzer şekilde, eğitim yönetimi ilkelerinin okula uyarlanmasıdır (Gürsel, 2003:50). Diğer bir deyişle, okul yönetimi, eğitim yönetiminin okullardaki işlevsel halidir (Bursalıoğlu, 1999: 5). Okul yönetimi, okulun hedeflerine yönelik olarak okulun sürdürülebilirliğini sağlamak, okulu geliştirmek, eğitim hizmetini etkili bir şekilde sunmaktır. Dolayısıyla okulun fiziki, maddi ve insan kaynakları etkili olarak kullanılmalıdır. Bunun yanında her okulun kendisine has özellikleri bulunduğu göz ardı edilmemelidir.

Eğitim yönetimi, okul yönetimini kapsamaktadır. Eğitim yönetimi, eğitim sisteminin bütünü ile ilgilenirken, okul yönetimi okul seviyesinde oluşan belli bir alanla ilgili sorunlarla ilgilenmektedir (Erdoğan, 2010:119). Yani, eğitim sistemi makro düzeyli ve geniş bakış açılarına sahip iken okul yönetimi mikro düzeyde daha belli bir alan ile ilgilenmektedir.

Okul yöneticilerinin görevleri, sorumlulukları ve niteliklerine ilişkin tartışmalar devam etmektedir. Özellikle de okul yöneticisi yetiştirme programları üzerine temel ilkeleri belirlemek için bir dizi standartların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. ISSLC (Indian Society for Study of Lung Cancer) ve ISTE (International Society for Technology in Education) standart belirlemeye yönelik raporlar hazırlayan kurumlardan bazılarıdır (Şişman ve Turan, 2005: 103).

2.3.3. Okul Yönetiminin Amacı ve Önemi

Yönetim, örgütün hedeflerini gerçekleştirmek için örgütün fiziki kaynaklarını ve insan kaynaklarını yönetir, kullanır, kontrol eder, denetler. Yönetim, tüm bunları organize ederken, örgütün içinde ve dışında yer alan farklı nitelikleri ve faydaları uzlaştırmak zorundadır. Bu uzlaştırma işi ise bilimsellik içeren bir koordinasyon gücü gerektirir (Bursalıoğlu, 2012:16).

Okul yönetiminin görevleri, ilgili yönetmeliklerde madde madde sıralanmıştır. Lakin okul yönetiminin asıl görevi, okulu belirlenen amaçlarına uygun olarak sürdürmek ve okulun gelişmesini sağlamaktır (Taymaz, 2011:57).

Yönetim ile örgüt kavramları birbiri ile iç içe geçmiş görünmektedir. Birbirinden uzaklaştırmak pek mümkün değildir. Örgüt ve yönetim mekanizmaları birbiri ile işler. Örgütlerde yönetim ile örgüt arasında ön plana çıkması gereken örgütlerdir. Benzer şekilde, örgüt yöneticileri, kendilerini ön plana çıkarmak yerine örgütü ve örgütün amaçlarını ön plana çıkarmalıdır. Okullarda okul yöneticisi kendisinin yerine okulu ön planda tutmalı, kendi kişisel hedefleri yerine okulun belirlenen hedeflerine göre kurumu yaşatmalıdır (Bursalıoğlu, 2012:16).

Okul yöneticilerinin sorumlulukları günümüzde oldukça fazlalaşmıştır. Okul yöneticilerinin artan sorumluluk ve yetkileri ile okul yönetiminin önemi de artmaktadır. Okul yönetimi ne kadar başarılı ise okulun başarısı da o derecede artmakta, benzer şekilde okullar ne kadar başarılı ise eğitim sisteminin başarısı da o derece artmaktadır. Dolayısıyla okul yönetiminin başarıları eğitim sisteminin başarısını etkilemektedir (Balcı ve Aydın, 2003:29).

Okul yöneticileri, öğretmenler arasından seçilmekte ve görevlendirilmektedir. Dolayısıyla okul yöneticilerinin asli görevi öğretmendir. Eğitim sürecinin neredeyse tamamı öğretmen-öğrenci arasında geçmektedir. Okullarda öğretmenler, eğitimin esas rolünü oynamaktadır. Dolayısıyla okul yöneticileri, okulu yönetirken emir-komuta

şeklinde bir yönetim anlayışından ziyade “yönetişim” anlayışı içerisinde yönetmelidir (Yüner ve Burgaz, 2019:3). Okul Yöneticileri, öğretmenler ve öğrenciler ile iyi bir iletişim ve diyalog kurmalı, isteklerini dikkate alarak okulu yönetmelidir. Okul yöneticisi, öğretmenleri yönetime dâhil ederek kurumda yaşanan sıkıntıları azaltabilir, ortak karar alınmasını sağlayabilir, öğretmenlerin motivasyonunu ve örgüt bağlılığını yükseltebilir. Ayrıca okul yöneticisi ile öğretmenlerin ortak karar alması sonucunda, öğretmenler kararların uygulanmasında gönüllü bir şekilde okulun amaçlarına hizmet edeceklerdir (Başaran ve Çınkır, 2011:201).

2.3.4. Okul Yöneticisi

Okullarda okul yöneticilerinden yönetim özelliklerini sergilemeleri beklenmektedir. Okul yöneticileri, yönetim anlamında çok fonksiyonlu olarak çalışmaktadır. Okul yöneticileri, eğitim sürecine ilişkin hem mevzuat hem de uygulama anlamında donanımlı olmalıdır. Okul yöneticileri, okulun işletilmesine dair niteliklere sahip olmalıdır. Okul Yöneticileri, aynı zamanda tadilat, bakım, onarım işlerinde teknik anlamda sorunu tespit edebilecek kadar bilgili olmalıdır. Okul yöneticileri, okulun fiziki ve insani kaynaklarını doğru ve verimli kullanmalıdır. Okul yöneticileri, okulun, öğretmenlerin, öğrencilerin, diğer personelin moral ve motivasyonunu yüksek tutmalıdır. Okullarda en büyük iş ve beklenti, okul yöneticilerine düşmektedir. Okul yöneticileri, mesailerinde çok yönlü çalışmaktadır. Hem eğitim öğretim, hem bakım onarım, hem veli ile ilişkiler hem de yasal iş ve işlemler okul yöneticileri tarafından yapılmaktadır. Okulun tüm düzeninden okul yöneticileri sorumlu tutulmakta, okula dair eksiklikler, okulda yönetim zafiyeti algısını oluşturmaktadır (Babaoğlan, Nalbant ve Çelik, 2019:95).

Okul Yöneticileri, öğretmenlerine kişisel gelişim fırsatları sunmalı, sağlıklı bir iletişim kurmalı, hataları ilk kabul eden olmalı, alanında gelişimlerini sağlamaları için mesleki gelişim programlarına katılmalarını teşvik etmeli, rol-model olmalı, yöneticilik vasfının yanında alanında uzman, bilgili, donanımlı bir öğretim lideri olmalıdır. Öğretim lideri, öğretim sürecine vurgu yapar. Öğretim lideri, okul başarısına etki eden en önemli üç ögeye önem verir: Öğrenci, okul personeli ve çevre. Bu üç öge okulun hedeflerine ulaşmasına, eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine etki eder. Okul yöneticileri, öğretimin kalitesini yükseltmek için bu ögeleri yönetmeli, yönlendirmeli, uyum içerisinde sürdürmelidir. Okul Yöneticisi, okulun içerisinde öğrenme iklimi oluşturmalı, öğrencilerin akademik başarılarını ön plana çıkarmalı, okulun çalışanları ile işbirliği gerçekleştirmeli ve

sağlıklı bir iletişim kurmalı, çevre ile velilerin desteklerini almaya çaba göstermeli, eğitim sürecine ket vuracak disiplin problemlerini sona erdirmelidir (Sagor ve Barnett, 1994:29).

Araştırmanın devamında okul yöneticilerinin görevleri, sorumlulukları ve nitelikleri incelenmiştir.

2.3.5. Okul Yöneticisinin Görevleri

Örgütlerde yönetici, örgütü hedeflerine uygun biçimde sürdürmek zorundadır. Örgütün başarılı ve sürekli olması, belirlenen hedeflere ulaşma düzeyine bağlıdır (Taymaz, 2011: 26). Yöneticiler, örgütün hedefleri doğrultusunda planlama yapmalı, planı yürütmeli, örgüt içi bölümlerin eşgüdüm içerisinde çalışmasını sağlamalı, örgütün kaynaklarını etkin ve verimli kullanmalı, personel ile iletişim kurmalıdır.

Eğitim, insanın toplumsal, fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarından biridir. İnsan, eğitim ile kendisini ve çevresini tanımakta, diğer insanlar ile arkadaşlık ve sosyal ilişkiler kurmakta ve bir meslek edinmektedir. Eğitim, bu ihtiyaçları karşılayacak ise okulların amacına uygun yönetilmesi gerekir (Keskinkılıç, 2007:257).

Teknoloji aracılığıyla dünya, hızlı bir değişim sürecinden geçmekte, yaşanan değişimler insanların ihtiyaç ve isteklerini de değiştirmektedir. Okul Yöneticilerinin geleneksel yeterliliklerin yanı sıra başka yeterliliklere de sahip olması gerekmektedir. Özellikle sosyal alanlarda, internette, sosyal medyada, iletişim araçlarında yaşanan değişimler, okul yöneticilerinden beklenen yeterlilikleri de değiştirmiştir, hatta bu değişimler okul yöneticilerinin işlerini de zorlaştırmıştır (Sarpkaya, 2013: 125).

Okul Yöneticileri, ilgili mevzuatta geçen yasal görevlerini yapmalarının yanında, gündelik olarak ortaya çıkabilecek sorunlar ile de baş etmek zorundadırlar. Mevzuatta okul yöneticilerinin görevleri yazmasına karşın, tüm görevlerin bulunduğu bir resmi metin bulmak mümkün görünmemektedir. Çünkü bu görevler oldukça fazla çeşitlilik göstermektedir. Her bölgenin kendisine özel ekonomik, siyasi, sosyal farklılıkları bulunmakta olduğundan bu görevler bölgelere veya ülkelere göre değişiklik gösterebilmektedir. Benzer şekilde bulunan bölgenin toplumunun yapısı veya şartları okul yöneticilerine ekstra görev ve sorumluluklar yükleyebilir.

Okul yöneticilerinin görev, sorumluluk ve yetkileri genel bir çerçeve içerisinde yönetmelikler ile belirlenmiştir. Toplumda sürekli yaşanan değişimlere göre bu yönetmelikler de zaman içerisinde sürekli güncellenmektedir.

Okul Yöneticisinin görevleri:

- ❖ Okulu ilgili mevzuata uygun olarak yönetmek ve temsil etmek,
- ❖ İlgililerin katılımıyla sorunların çözülmesi için karar vermek,
- ❖ Milli Eğitimin hedeflerini analiz etmek ve okulun hedeflerini belirlemek,
- ❖ Okulun hedeflerini gerçekleştirmek için okul stratejik planını hazırlamak,
- ❖ Planların uygulanması için bir yapı kurmak,
- ❖ Okul personelinin görev dağılımını yapmak, sorumluluk ve yetkilerini belirlemek,
- ❖ Milli Eğitim tarafından belirlenen temel ilkelere uygun çalışmalarını gerçekleştirmek,
- ❖ Okulun çevreye tanıtılması için etkinlikler düzenlemek ve bu konuda vizyon geliştirmek,
- ❖ Okulda ahenk içeren çalışma ortamı oluşturmak,
- ❖ Okulun gelişmesi için araştırma yapmak veya yaptırmak,
- ❖ Okulla ilgili toplantılara katılmak,
- ❖ Okul kültürü geliştirmek için etkinlikler düzenlemek ve tanıtım çalışmaları yapmak,
- ❖ Okul çalışanlarına rehberlik etmek, eğitimler ile alanlarında yetiştirilmelerini sağlamak,
- ❖ Okul çalışanlarının motivasyonlarını arttırmak, moralini yükseltmek,
- ❖ Okul çalışanlarının iş doyumunun sağlanması için çalışanları güdülemek olarak sıralanabilir (Taymaz, 2011:56).

2.3.6. Okul Yöneticisinin Sorumlulukları

Eğitimde “okulu müdür yönetir” görüşü hâkimdir. Okul Müdürü, müdür yardımcıları eşliğinde okulun fiziki ve insan kaynaklarını tespit eder, eksiklikleri tamamlar ve yönetir. Okul yöneticileri, davranışlarında okulun ve eğitimin çıkarlarını düşünmelidir (Taymaz, 2011: 81). Eğitim sistemimizde sürekli ve verimli eğitim hizmeti verilmesinden birinci derecede okul yöneticileri sorumludur. Ayrıca okul yöneticileri, eksiklikler veya sorunlar ile alakalı tedbir almak veya üst makama bildirmekle yükümlüdür (Oktay, 2009:123).

Toplumun okullardan beklentilerinin değişmesi ve okulun kazandırdığı becerilerin zaman içerisinde değişmesinden dolayı günümüzde okul yöneticilerinin sorumlulukları değişime uğramıştır. Okullar, bilim çağında bilginin ışığında yönetilmelidir. Geleneksel bakış açıları ile 21. yy okulları yönetilemez. Bu noktada okul yöneticilerine çok büyük sorumluluklar düşmektedir. “Bir okul müdürü kadar okuldur” sözü yöneticilere düşen sorumluluğa vurgu yapmaktadır. Okulda yaşanan problemlerin azaltılması için okul

yöneticileri sorumluluk bilinciyle hareket etmelidir. Bu kadar sorumluluğu yerine getirirken okul yöneticileri, zekâ, enerji, sabır, anlayış ve geniş bir kültüre sahip olmalıdır. Okul yöneticileri, yetersiz olduğu alanlarda istişare etmeyi, fikir almayı bilmelidir (Memduhoğlu, 2007:95). Okul yöneticileri, bir eğitim kurumunda eğitimin planlanmasından, etkili ve verimli şekilde sürdürülmesinden birinci derecede sorumludur (Ağaoğlu, Ceylan, Kesim, Madden ve Altinkurt, 2005:146).

Okulun içerisinde bulunduğu topluma karşı sorumlulukları vardır. Okullarda toplumun belirlediği toplumsal hedefler bulunmaktadır. Dolayısıyla okul yönetiminin sorumluluğu tek başına okul değildir. Okula yön veren toplumun değerlerini ve hedeflerini de geliştirmelidir. Okulu başarıya ulaştırmaya çabalar iken toplumun değerlerini ve hedeflerini göz ardı etmek büyük bir hatadır. Okul yöneticileri, toplumun hedef, amaç ve değerlerinden de sorumludur (Bursalıoğlu, 2012:210).

2.3.7. Okul Yöneticisinin Nitelikleri

Görevinde başarılı olmak isteyen okul yöneticileri, öncelikle teorik bilgilere ve mevzuata hakim olmalıdır. Okul yönetiminin ve eğitimin üzerine oturtulduğu kanun, yönetmelik ve yönergelerin iyi bilinmesi gerekir. Okul Yöneticileri, yaşanan gelişmeler ışığında sürekli güncellendiğinden mevzuatı güncel olarak takip etmelidir (Erdoğan, 2010:128).

Teknoloji ve iletişim çağında yaşadığımız günümüzde, iletişim önemini gittikçe arttırmıştır. Okul yöneticileri, iletişim noktasında kendisini geliştirmeli, personel, veli, öğrenci ve diğer paydaşlar ile iyi iletişim kurabilmelidir (Bursalıoğlu, 2012:112). Okul yöneticileri ile çalışanlar (öğretmen, diğer personel) arasında şeffaf, samimi ve saygılı bir iletişim olmalıdır (Oktay, 2009:339).

İnsanları etkilemek yönetimin özünü oluşturur. Toplumsal değerlerin sürekliliğini ve bireylerin hayata uyumlarını sağlama, dünyada ve Türkiye’de meydana gelen değişme ve gelişmelere göre öğrencileri ve toplumu yetiştirme eğitim kurumlarının görevlerindedir. Bu noktada okul yöneticilerinin sahip oldukları iletişim becerileri çok önemli bir role sahiptir (Aydoğan ve Kaykaya, 2012:5).

Chell, okul yöneticisinin beş temel özelliğini şu şekilde sıralamıştır:

- ❖ Vizyon sahibidir. Okul hedeflerinin herkesin anlaması için çalışır, hedeflerin başarılması için çaba harcar, eğitim müfredatını, eğitim-öğretimi ve değerlendirmeleri kontrol eder.

- ❖ Vizyonunu uygulamaya dönüştürür. Ekip çalışması yapar, okulun bütününe yayılan hedeflere ve beklentilere vurgu yapar.
- ❖ Destekleyici bir okul iklimi oluşturur. Akademik başarıların temel oluşturduğu, düzenli ve hedeflere uygun bir okul iklimi oluşturur.
- ❖ Okuldaki düzeni bilir. Öğretmen ve öğrencilerin neyi, nasıl ve ne düzeyde yaptığını iyi gözlemler.
- ❖ Uzmanlığını uygulamaya geçirir. Gerekli zaman, bir öğretmen gibi kendine özgü stili ve öğretim stratejisi ile eğitim faaliyetlerine katkı sunar (Chell, 1995; Akt. Özdemir ve Sezgin: 2003:42).

Okullarda süreç içerisinde pek çok öge ön plana çıksa da, okulun öncülü insandır. İnsan, nefsanî duygularından dolayı yerilmekten değil, övülmekten hoşlanmaktadır. Dolayısıyla okul yöneticileri, okul içerisinde asık surat ve resmiyet yerine samimiyeti ve tebessüm etmeyi tercih etmelidir. Okul yöneticileri; öğretmen, öğrenci, veli ve diğer paydaşlar ile görüşmelerinde psikoloji biliminden faydalanmalıdır (Çelikkaya, 1999:110).

Okul yöneticileri, okulları için öncelikle bir vizyon oluşturmalıdır. Oluşturulan vizyon, okulun öğretmen kadrosunun, öğrencilerin ve diğer paydaşların güçlerini harekete geçirecek özel bir bakış açısı ile bilinçli bir şekilde hazırlanmalıdır (Erdoğan, 2010:135). Başarılı bir yönetici, çok çalışan, sürekli koşuşturan değil, gerekli organizasyon ile düzenlemeleri yaparak insanları çalıştırabilen kişidir. İşin yapım aşamasından ziyade iş sonuçlandığında müdahil olmalı, değerlendirmelerini yaparak işe son halini vermelidir. Böylece okul yöneticileri enerjilerini daha verimli ve yeni işlere harcayabilecektir (Oktay, 2009:378).

İyi bir okul yöneticisinin özellikleri:

- ❖ Uzmanlık bilgisine ve yeterince heyecana sahip olmak,
- ❖ Yetkilerini bilgece kullanmak,
- ❖ Herkese karşı adil ve anlayışlı davranmak,
- ❖ Okulunu ve okulun hedeflerini iyi tanımak,
- ❖ Çevre ile iyi ilişkiler kurmak,
- ❖ Cesaretli olmak ve yüklendiği işi sorumluluk duygusu ile sonuçlandırmak,
- ❖ Plan ve programları planlamak, uygulamak ve uygulatmak,
- ❖ Eğitime inanç duymak ve öğrencinin faydasını her şeyin üzerinde tutmak,
- ❖ Okul yönetiminde demokrasiye inanmak ve demokrasiyi uygulatmak,
- ❖ Çalışma arkadaşlarının moralini yükseltmek ve onları övmekten geri durmamak,

- ❖ Yetki ve görevleri gerektiğinde diğer çalışanlara bırakmasını bilmek olarak sıralanabilir (Binbaşıoğlu, 1983:43).

Okul yöneticisi, okulun yasal lideridir. Güç ve otoritenin temsilcisidir. Okulda gerçekleştirilen faaliyetlerde kilit rol oynar. Bu özellikleri ile okul yöneticisi, yönetim becerilerine ve diğer becerilere sahip olmak zorundadır. Literatüre bakıldığında okul yöneticisinin rolleri; “yönetici, öğretim lideri, disiplin koyucu, insan ilişkilerini kolaylaştırıcı, değerlendirici, uzlaştırıcı” şeklinde ifade edilmektedir (Töremen ve Kolay, 2003:342). Bu rolleriyle okul yöneticisi okulun tüm ögelerini eş güdüm içerisinde çalıştırmalı, denetim ve kontrollerini sağlamalı, tüm çalışanlar ile sağlıklı bir iletişim kurmalı, çalışanların kendilerinin mesleki gelişimini sağlaması için onları teşvik etmelidir. Okul yöneticisi, zamanı iyi değerlendirmeli, zaman yönetimini yapabilmelidir (Smith, 1998:11).

Başarılı okul yöneticilerinin ortak özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

- ❖ Zamanının büyük bir bölümünü öğretim için ayırırlar ve bir başöğretmen rolü oynarlar.
- ❖ Derin bir sevgi ve muhabbetle besleyerek, öğrencilerine güvenirlere.
- ❖ İşbirliği içerisinde çalışmalarını gerçekleştirirler, diğer çalışanlar ile ortaklaşa etkili çalışmalar yaparlar.
- ❖ Okulu ve eğitim hizmeti ile bütünleşirler. Okulun başarısını en yükseğe çıkarmak için büyük çaba harcarlar.
- ❖ Okul yönetimini bürokratik bir görevden ziyade bir dava (misyon) olarak görürler.
- ❖ Değişim ve yenilikleri fark ederler, okul gelişimi alanında strateji geliştirirler (Şişman ve Turan, 2004:54).

2.4. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde literatürde yer alan yerli ve yabancı ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

Millis (2011:345), sosyal ağ ve eğitim arasındaki ilişkiler üzerine yaptığı deneysel araştırmada facebook kullanan deney grubunun, kontrol grubuna göre dili daha yetkin kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Tınmaz (2011:182), sosyal ağ siteleri ve facebook üzerine yaptığı araştırmasında facebook uygulaması aracılığıyla eğitimin gerçekleştirilmesinin uygun olduğu, fakat endişelerin de var olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çam (2012:120), öğretmenlerin facebook kullanımları ve bağımlılıkları üzerine yaptığı araştırmasında erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha bağımlı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Stanciu, Mihai ve Aleca'nın (2012:56) sosyal ağlar ve eğitimde kullanımı üzerine yaptıkları çalışmada sosyal ağların öğrenciler arasında oldukça popülerleştiğini, yoğun şekilde kullanıldığını ve eğitimde sosyal ağlardan faydalanılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Argın (2013:172), öğrencilerin sosyal medya tutumları üzerine yaptığı çalışmada sosyal medya tutumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı, ortaokul ve lise öğrencileri arasında ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımı düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Dzvpatsva, Whyte ve Mitrovic (2014:2), öğrencilerin derse olan ilgi ile Facebook kullanımları arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmada, facebook kullanan grubun hem derslere daha fazla ilgi gösterdiği hem de notlarının yükseldiğini ifade etmişlerdir.

Karabuğa'nın (2015:68), Sosyal ağların sınıf yönetimi ile ilişkisini incelediği çalışmada sosyal ağların derslerde kullanılmasında öğrencilerin derse olan ilgisinin arttığı, istenmeyen davranışlar gösteren öğrencilerin davranışlarında azalma olduğu, öğretmenin verdiği ödevlerin zamanında yapıldığı, sosyal ağların eğitimde kullanılmasının faydalı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Feyzioğlu (2016:88), öğretmen ve yöneticilerin sosyal medya kullanımı konusunda yaptığı çalışmada katılımcıların en çok kullandığı sosyal medya aracının Youtube olduğunu ifade etmektedir. Katılımcılar, sosyal medyayı sırasıyla en çoktan en aza doğru güncel konularda bilgi edinme, eğitim ve haberleşme amaçlarıyla kullandığını ifade etmişlerdir.

Erdoğan, Bahadır ve Topuz'un (2019:133) beden eğitimi öğretmenleri ile öğrencilerin sosyal medya etkileşimleri üzerine yaptığı çalışmada öğrenciler ile öğretmenlerin sosyal medya etkileşimlerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin "sanal lider" özelliğinin olduğu tespit edilmiştir.

3. İLETİŞİMİN EĞİTİM YÖNETİMİNE ETKİSİ

3.1. Yöntem

Eğitimin temel görevi, kültürel değerleri yeni nesillere aktarır, toplumsal devamlılığı ve bütünlüğü sağlayarak, bilimsel teknolojik gelişmelere bağlı kalarak, kültürün gelişimini sağlayacak yeni bireyler yetiştirmektir. Aynı zamanda eğitim sistemi; bireyin kendisinde var olan yetenekleri üst düzeye çıkarmanın yanı sıra, bireylere yeni yetenekler kazandırarak çağa uygun olmalarını sağlamaya çalışmaktadır. Eğitimin amaçlarına uygun yapılabilmesi için okul yönetimi sürecine etki eden faktörler incelenmeli, bu faktörlerin avantaj ve dezavantajları iyi analiz edilmelidir. Bu bağlamda, okullarda kullanılan Whatsapp uygulamalarının okul yönetim sürecine etkilerini incelemek araştırmanın sorunsalını oluşturmaktadır.

Bu araştırma ile okullarda whatsapp uygulaması kullanımının okul yönetim sürecine olan etkilerinin, avantajlarının, dezavantajlarının ve yaşanan sorunların ortaya çıkarılarak uygulamaya ve akademik dünyaya katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Son yıllarda Whatsapp uygulaması, okullarda yönetici-öğretmen, yönetici-öğretmen-veli ve öğrenci-öğrenci grupları arasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Whatsapp uygulamasının bu kadar yaygın kullanıldığı okullarda, avantajlarının, dezavantajlarının, yaşanan sorunların, kullanılma nedenlerinin ortaya konulması gerekmektedir. Bu araştırmada yönetici-öğretmen-veli ve öğrenci-öğrenci arasında iletişim amacıyla okullarda kullanılan whatsapp uygulamasının okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda tüm yönleri ile ortaya konulması amaçlanmıştır.

Okul yöneticileri ve öğretmenler, okulun işleyişinde velileri ve birbirlerini yapılacak faaliyetler ve yeni gelişmelerden haberdar etmek istediklerinde yeni iletişim teknolojilerinden faydalanmaktadırlar. Ancak e-mail, web sitesi gibi uygulamaların üyelik gerektirmesi, belli bir takip istemesi, belli bir teknoloji kullanımı seviyesi gerektirmesi sebepleriyle her kesimden bireyin kullanması için uygun ve pratik bir yöntem değildir. Akıllı telefonların gelişmesiyle gelişen sosyal medya araçları ve mesajlaşma programları, iletişimin hızını oldukça arttırmıştır. Özellikle sosyal medya araçları içerisinde yer alan Whatsapp uygulamasının yalnızca internet paketi üzerinden ve ücretsiz sınırsız mesaj, fotoğraf, video, ses kaydı paylaşımı, görüldü bilgisi vermesi sebeplerinden dolayı kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır. Whatsapp üzerinden kurulan gruplarda hedef kitleye toplu bir şekilde mesaj iletilebilmesi sebebiyle hızlı ve toplu bir şekilde mesaj iletme

özelliği dünyada ve okullarda kullanımını yaygınlaştırmıştır. Aktif olarak kullanılan whatsapp uygulamasının okula olan etkilerinin bulunması ve ortaya çıkarılması önem arz etmektedir. Araştırmada okullarda yaygın olarak kullanılan whatsapp uygulamasının okul yönetim sürecine olan etkileri araştırılmıştır. Bu kapsamda, öncelikle literatür taraması yapılmış ve kavramsal ereve oluşturulmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Alan araştırması yapılırken örneklem seçiminde, nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada alışma grubundaki yöneticilerin seçiminde araştırmacılar tarafından belirlenen temel ölçüt, okul yönetiminde, öğretmenlerle ve ailelerle iletişimde Whatsapp gruplarını aktif bir şekilde kullanan okul yöneticilerinin seçilmesidir. Bu nitel araştırmada örneklemini 22 okul yöneticisi oluşturmuştur. Alan araştırması yapmak üzere veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen Okullarda Whatsapp Kullanımı Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılarak Ankara İli Keçiören İlçesinde ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan okul yöneticileri ile görüşülmüştür. Yapılan görüşmeler ses kaydına alınmış, ses kayıtları iki sefer dinlenerek tamamı transkript edilmiş, metin haline evirilmif ve görüşmeler uzman desteği alınarak kodlanmış, veriler analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar araştırmada tablolar halinde sunulmuştur.

Whatsapp uygulaması okullarda yönetici-ğretmen, yönetici-ğretmen-veli, veli-veli ve ğrenci-ğrenci grupları arasında aktif olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla whatsapp uygulamasının okul yönetimi sürecine etkilerinin olduğu düşünülmektedir. Bu etkilerin ortaya konulması, avantajlarının, dezavantajlarının, yaşanan sorunların, beğenilen yönlerin ortaya çıkarılması araştırmanın genel amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın amacına ulaşılması için araştırmada aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- 1) Okul müdürleri whatsapp grubunun okul yönetimi sürecine etkileri nelerdir?
- 2) ğretmen Whatsap Grubunun Okul Yönetimi Sürecine etkileri nelerdir?
- 3) Veli Whatsapp Grubunun Okul Yönetimi Sürecine etkileri nelerdir?
- 4) ğrenci Whatsapp Grubunun Okul Yönetimi sürecine etkileri nelerdir?
- 5) Diğer Sosyal Medya Araçlarının Okul Yönetimi sürecine etkileri nelerdir?

6) Okul Yönetiminin kurduğu Whatsapp gruplarında, gruplar da bulunan öğretmenler ya da veliler paylaşılan bilgilerden yasal olarak sorumlu ve yükümlü olsalar katılım ve paylaşım aynı derecede gerçekleşir mi?

Çalışmanın konusunu oluşturan whatsapp uygulamasının okul yönetim süreçlerine etkileri ile ilgili kuramsal çerçeve oluşturulurken öncelikle eğitim konusu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın ikinci bölümünde yönetim, iletişim, internet, sosyal medya kavramları alt başlıklarıyla birlikte açıklanmıştır. Belirtilen konulara ilişkin öne çıkan yerli ve yabancı kitaplar okunmuş, literatür taraması kütüphaneler ve internet aracılığı ile yapılmıştır. Whatsapp uygulamasının okul yönetimi sürecine etkilerini incelemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme protokolü ile elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle incelenmiş ve araştırmanın bulgularına bulgular ve tartışma bölümünde yer verilmiştir. Araştırmanın beşinci ve son bölümünde sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın ikinci bölümünde eğitim, iletişim, internet ve sosyal medya konuları ele alınmıştır.

Araştırmanın üçüncü bölümünde okul yöneticileri ile yapılan görüşmelere ilişkin yöntem konusu ele alınmıştır. Görüşmelere ilişkin görüşme formu, evren ve çalışma grubu, araştırma modeli, sınırlılıklar, sayılıtlar, verilerin analizi konularına yer verilmiştir. Bölümün devamında okul yöneticileri ile yapılan görüşmelerin bulguları tablolar halinde verilmiş ve tartışılmıştır.

Araştırmanın dördüncü bölümünde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

3.1.1. Evren ve Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini Ankara İli Keçiören İlçesinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında temel eğitim kurumlarında görev yapmakta olan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Evrenden amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile Keçiören İlçesinde temel eğitim kurumlarında görev yapmakta olan ve whatsapp uygulamasını okulunda aktif olarak kullanan 22 okul yöneticisi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

3.1.2. Araştırmanın Modeli

Alan araştırması olarak, bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama yöntemlerinin

kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2011:109).

Araştırmada, Whatsapp gruplarının okul yönetim sürecine etkilerini belirlemek için nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılacaktır. Örnekleme yer alan okul yöneticileri ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiş, yapılan görüşmeler ses kaydı altına alınmıştır. Ses kayıtları iki kez dinlenerek transkript edilmiş ve yazılı formata dönüştürülmüştür. İçerik analizi yöntemi ile ses kayıtları kodlanmış ve bulgular tablolar halinde araştırmada sunulmuştur. Ayrıca doğrudan alıntılar yapılarak bulgular orijinal hali ile de desteklenmiştir.

3.1.3.Sayıtlar

Araştırmanın temel sayıtları aşağıda yer almaktadır:

- 1) Araştırmaya katılan yöneticiler, araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme protokolünün sorularını kendi görüşlerini samimi ve objektif bir şekilde yanıtlayacaklardır.
- 2) Araştırmaya katılan yöneticilerin verdiği cevaplar whatsapp uygulamasının okul yönetim süreçlerine etkilerini belirlemede yeterli olacaktır.
- 3) Seçilen örneklemin araştırma evrenini temsil gücü yüksek olduğu varsayılmaktadır.

3.1.4. Sınırlılıklar

Araştırmanın kapsam ve sınırlılıkları aşağıda yer almaktadır:

- 1) Araştırma, verilerin toplanması için kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme protokolü ile sınırlandırılmıştır.
- 2)Araştırma, 2018–2019 Eğitim-Öğretim yılı Ankara ili Keçiören ilçesindeki görüşme yapılan temel eğitim kurumlarında görev yapmakta olan okul yöneticileri ile sınırlandırılmıştır.

3.1.5. Veri Toplama Aracı

Araştırmaya katılan yöneticilerin whatsapp uygulamasının okul yönetim sürecine etkilerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme protokolü hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, yapılandırılmış görüşmeler kadar katı, yapılandırılmamış görüşmeler kadar da esnek olmayan, bu iki uç arasında yapılan görüşmelerdir (Karasar, 2009:42). Görüşme

protokolünün kapsam ve yapı geçerliğini sağlamak amacıyla soru havuzu oluşturulmuştur. Soruların hazırlanmasında soruların net, yalın, tarafsız, çok boyutlu olmayan, alternatif cevaplara açık olan sorular olmasına önem verilmiştir. Soru havuzundaki sorulardan araştırmanın amacına hizmet edecek sorular uzman görüşü alınarak tespit edilmiş ve yarı yapılandırılmış görüşme protokolüne son hali verilmiştir.

Araştırmanın verileri Ankara ili Keçiören ilçesinde görev yapmakta olan ve Whatsapp Gruplarını aktif olarak kullanan Okul Yöneticileri ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilmiştir. Her bir görüşme araştırmacılar ve katılımcıların daha önceden belirledikleri saatte ve sessiz bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların izni doğrultusunda ses kayıt cihazına alınmış ve görüşmelerin gizli kalacağı katılımcılara taahhüt edilmiştir.

3.1.6. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin analizinde ses kayıtlarının tamamı birebir transkript edilmiş ve yazılı bir formata dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğine göre çözümlenmiştir. İçerik analizi elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip kodlandığı ve kodlanan verilerin tablolar haline dönüştürülerek araştırmada sunulduğu bir analiz tekniğidir. Veriler, analiz edildikten sonra hem tablo olarak hem de doğrudan alıntılarla verilmiştir. Araştırmanın raporlaştırılması sürecinde çalışma grubunda yer alan okul yöneticileri Y1, Y2, Y3....şeklideki kodlarla tanımlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda verilerin sentezlenmesi ve değerlendirilmesi aşamalarında uzman desteği alınmıştır.

3.2. Bulgular ve Tartışma

3.2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmada katılımcı olarak yer alan öğretmenlerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, kıdem, sosyal medya sayısına ilişkin frekans dağılımları ve yüzdeleri aşağıda verilmiştir.

Değişken Türü		n	%
Cinsiyet	Kadın	5	22,7
	Erkek	17	77,3
	Toplam	22	100

Çizelge 3.1.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Çizelge 3.1.'e göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %22,7'si kadın, %77,3'ü erkek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın örnekleminde yer alan okul yöneticilerinde erkek oranının bariz bir şekilde kadın oranından yüksek olduğu görülmektedir. Ülke geneline bakıldığında kadın yönetici oranının genel oranlama anlamında düşük olduğu belirtilmektedir (Alican ve Çelik, 2016:32). Dolayısıyla örnekleme yer alan cinsiyet oranlarının uygun olduğu söylenebilir.

	Değişken Türü	n	%
Yaş	31-40 yaş arası	6	27,3
	41-50 yaş arası	5	22,7
	50 yaş ve üzeri	11	50
	Toplam	22	100

Çizelge 3.2.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı

Çizelge 3.2.'ye göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin yüzde 27,3'ü 31-40 yaş, %22,7'si 41-50 yaş ve %50'si 50 yaş ve üzeri aralığında yer almaktadır.

Örnekleme yer alan okul yöneticilerinin genel yaş ortalamasının yüksek olduğu, lakin her yaşta okul yöneticisi bulunduğu görülmektedir. Araştırmanın yapıldığı ilçenin ülkenin başkentinde ve merkezi bir ilçesinde yer aldığı düşünüldüğünde, yöneticilerin yaş aralıklarının normal olduğu söylenebilir.

	Değişken Türü	n	%
Eğitim Durumu	Lisans	14	63,6
	Yüksek Lisans	7	31,8
	Doktora	1	4,5
	Toplam	22	100

Çizelge 3.3.Örnekleme Yer Alan Yöneticilerin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Çizelge 3.3.'e göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %63,6'sının lisans, %31,8'inin yüksek lisans, %4,5'inin doktora eğitim durumuna sahip olduğu görülmektedir.

Türkiye'de görev yapan eğitimcilerin %89,7'sinin lisans, %10,1'inin yüksek lisans, %0,2'sinin doktora eğitime sahip olduğu görülmektedir (MEB 2019-2023 Stratejik Planı, 2019:26). Dolayısıyla araştırmaya katılanlar ile Türkiye geneli karşılaştırıldığında, araştırmaya katılanların ülke geneline göre eğitim düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

	Değişken Türü	n	%
Kıdem	8-14 yıl	5	22,7
	15-21 yıl	2	9,1
	21 yıl ve üzeri	15	68,2
	Toplam	22	100

Çizelge 3.4.Örneklemede Yer Alan Yöneticilerin Kıdem Değişkenine Göre Dağılımı

Çizelge 3.4.'e göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %22,7'sinin 8-14 yıl, %9,1'inin 15-21 yıl, %68,2'sinin 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Katılımcıların ağırlıklı olarak kıdemi fazla çalışanlar olduğu görülse de her kıdem grubundan çalışanın katılımcılar arasında yer aldığı söylenebilir. Araştırmanın yapıldığı bölgenin başkent bir merkez ilçesi olduğu göz önüne alındığında katılımcıların yaşlarının fazla olması ile beraber kıdemlerinin de fazla olduğu söylenebilir.

	Değişken Türü	n	%
Diğer Sosyal Medya Araçları Sayısı	0	1	4,5
	1	1	4,5
	2	4	18,2
	2'den fazla	16	72,7
	Toplam	22	100,0

Çizelge 3.5. Yöneticilerin Kullandığı Diğer Sosyal Medya Araçları Dağılımı

Çizelge 3.5.'e göre katılımcı okul yöneticilerinin %4,5'i 0, %4,5'i 1, %18,2'si 2, %72,7'si 2'den fazla diğer sosyal medya araçlarına sahip olduğu görülmektedir.

Katılımcı okul yöneticilerinin büyük çoğunluğunun (%72,7) ikiden fazla diğer sosyal medya aracı kullandığı görülmektedir. Katılımcı okul yöneticilerinin diğer sosyal medya aracı kullanımının fazla olması, sosyal medyayı kullandıklarını ve sosyal medyanın etkileri hakkında fikir sahibi olduklarının bir göstergesidir. Dolayısıyla araştırmanın temel sorunsalını oluşturan sosyal medyanın okul yönetimine etkilerinin cevaplanmasında katılımcı okul yöneticilerinin sosyal medyayı aktif kullanıyor olması önemlidir.

Araştırma sonucundan elde edilen bulgular, araştırma sorularına göre aşağıdaki başlıklar altında toplanarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

3.2.2.Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi; “Okul müdürleri whatsapp grubunun okul yönetimi sürecine etkileri nelerdir?” şeklindeydi. Katılımcıların bu alt probleme ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdiği cevaplar bu bölümde incelenmiştir.

a) Okul Yöneticilerine sorulan “Okul Yöneticisi olarak çalıştığınız ilçede sadece okul Müdürlerinin kendi aralarında iletişim kurdukları Whatsapp grubu var mıdır?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.6.’da verilmiştir.

		n	%
Okul Müdürleri Whatsapp Grubu Olma Durumu	Evet	22	100
	Hayır	0	0
	Toplam	22	100

Çizelge 3.6.Katılımcıların Okul Müdürleri Whatsapp Grubuna Sahip Olma Durumu

Çizelge 3.6. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin tamamının (n=22, f=%100) Okul Müdürleri Whatsapp Grubunu kullandığı görülmektedir. Bu bağlamda katılımcı okul yöneticilerinin tamamının okul müdürleri whatsapp grubunu kullanmaları, araştırma kapsamında verecekleri cevapların geçerliğini arttırmaktadır.

b) Okul Yöneticilerine sorulan “Okul müdürlerine ait olan Whatsapp Grubunu kullanma nedenleriniz nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.7.’da verilmiştir.

Okul Müdürleri Whatsapp Grubunu Kullanma Nedenleri	n	%
Bilgi Paylaşımı	5	13,89
Hızlı İletişim	10	27,78
İşbirliğini Sağlamak	2	5,56
Örnek Çalışmaların Paylaşılması	2	5,56
Sorunlar Hakkında Fikir Alışverişi Yapmak	4	11,11
Üst Makamlardan Resmi Paylaşımlar	9	25,00
Yazıların Hızlı Paylaşarak Bürokrasinin Hızlandırılması	3	8,33
Zorunluluk	1	2,78
TOPLAM	36	100,00

Çizelge 3.7.Okul Müdürleri Whatsapp Grubu Kullanma Nedenlerine İlişkin F.D.

Çizelge 3.7. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin Okul Müdürleri Whatsapp Grubunu kullanmalarının en büyük nedeni olarak “hızlı iletişim” (n=10, %=27,78) olduğu

görülmektedir. Sırasıyla diğer nedenlere baktığımızda “Üst Makamlardan Resmi Paylaşımlar” (n=9, %=25), “Bilgi Paylaşımı” (n=5, %=13,89) ve “Sorunlar Hakkında Fikir Alışverişi Yapmak” (n=4, %=11,11) göze çarpmaktadır. Katılımcıların verdiği cevaplara bakıldığında, okul yöneticilerinin Okul Müdürleri Whatsapp grubunu kullanma nedenleri arasında hızlı iletişim sağlamak ve üst makamlardan resmi paylaşımların yapılması için kullandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcılar aynı zamanda okul müdürleri whatsapp grubunu bilgi paylaşımı, sorunlar hakkında fikir paylaşımı, bürokrasinin hızlandırılması, iş birliğini sağlamak, örnek uygulamaları paylaşmak ve zorunluluk nedenleri ile de kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “Y2: Geç gelen yazıların paylaşımı ya da anlaşılamayan noktaların açıklanması, kim ne yapmış, örnek alma fikir alma anlamında kullanıyoruz. Y8: Daha hızlı iletişim. Anında iletişim için. DYS sadece okulda açıldığı için bilgiye ulaşmak zor oluyor. Daha hızlı bilgiye erişmek için. Y15: Birbirimizle hızlı iletişim, konu paylaşımı, sorunların paylaşımı, resmi yazıların paylaşımında etkili oluyor. Y20: Oradan bize resmi yazılar ile ilgili duyurular gönderiyorlar. Özel durumları gönderiyorlar. Düğün cenaze gibi. Y22: Takıldığımız yerlerde yardımlaşmak ve iletişim kurmak.”

c) Okul Yöneticilerine sorulan “Okul Müdürleri ile kurduğunuz Whatsapp grubunun okul yönetiminde size sağladığı avantajlar nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.8.’de verilmiştir.

Okul Müdürleri Whatsapp Grubunun Sağladığı Avantajlar	n	%
Acil Yapılması Gereken İşlerde Kolaylık Sağlaması	3	8,82
Bürokrasinin Hızlandırılması	2	5,88
Fikir Alışverişi ile Problemlerin Çözülebilmesi	11	32,35
Gözden Kaçan Çalışmaları Takip Edebilme	2	5,88
Hızlı İletişim Sağlaması	7	20,59
Kişisel İlişkileri Geliştirebilme	2	5,88
Örnek Çalışmaların Paylaşılması	2	5,88
Resmi Yazılara Hızlı Bir Şekilde Erişebilme	5	14,71
TOPLAM	34	100,00

Çizelge 3.8. Okul Müdürleri Whatsapp Grubu Kullanma Nedenlerine İlişkin F.D.

Çizelge 3.8. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerine Okul Müdürleri Whatsapp Grubunun sağladığı avantajlardan “Fikir Alışverişi ile Problemlerin Çözülebilmesi” (n=11,

%=32,35) en fazla belirtilen avantaj olduğu görülmektedir. Sırasıyla diğer avantajlara baktığımızda “Hızlı İletişim Sağlaması” (n=7, %=20,59) ve “Resmi Yazılara Hızlı Bir Şekilde Erişebilme” (n=5, %=14,71) göze çarpmaktadır. Katılımcıların verdiği cevaplara bakıldığında, okul yöneticileri whatsapp grubunu kullanarak fikir alışverişi yaptıkları ve okullarda yaşanan sorunları çözdüklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcıların diğer cevaplarına bakıldığında, okul müdürleri whatsapp grubunun acil yapılması gereken işlerde kolaylık sağlaması, bürokrasinin hızlandırılması, gözden kaçan çalışmaları takip edebilme, kişisel ilişkileri geliştirebilme, örnek çalışmaların paylaşılması alanlarında avantaj sağladığı ifade edilmiştir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **Y1:** *Anında yapılması gereken işlerde çok yardımcı oluyor. Veya bulamadığımız bilmediğimiz konularda birbirimize bilgi vererek problemlerimizi daha rahat çözüyoruz.* **Y2:** *Bazı konularda içinden çıkamadığımız konular oluyor veya fikir ayrılıkları doğuyor. Yapılan paylaşımlardan yol haritası çıkarmak daha kolay oluyor. O anlamda kullanıyoruz. Bayağı da faydası oluyor bize.* **Y6:** *Zaman kazandırıyor. Mesela bazen toplantı oluyor ama okulun interneti olmuyor. Biz whatsapp'tan faydalanarak toplantıdan haberdar olabiliyoruz. Gözden kaçırabileceğimiz bir şey olduğu zaman oradan takip edebiliyoruz.* **Y14:** *Diğer okul müdürlerini yaptıkları işlerle ilgili tanıyorsunuz, daha kolay iletişim sağlıyorsunuz. Ayrıca iyi örneklerin paylaşımında fayda sağlıyor.* **Y20:** *Bazı eksikliklerimizi görebiliyoruz. Sorusu olan arkadaşlarımız soru sorabiliyor. Eksik sırası olan arkadaşlarımız oradan sorabiliyor. Kan bağışi ihtiyacına kadar duyurular yapılıyor.”*

d) Okul Yöneticilerine sorulan “Okul Müdürleri ile kurulan Whatsapp Grubu ilçenizdeki diğer okul müdürleri ile iletişiminizi arttırdı mı?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.9.’de verilmiştir.

Okul Müdürleri Whatsapp Grubunun İletişimi Etkileme Durumu	n	%
Arttırdı	19	86,36
Etkilemedi	3	13,64
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.9. Okul Müdürleri Whatsapp Grubunun İletişimi Etkileme Durumu

Çizelge 3.9. incelendiğinde okul yöneticilerinin çoğunluğunun Okul Müdürleri Whatsapp Grubunun diğer okul müdürleri ile iletişimini arttırdığını söylediği görülmektedir (n=19, %=86,36). Bazı okul yöneticileri ise whatsapp grupları aracılığıyla diğer okul müdürleri ile olan iletişiminin değişmediğini ifade etmiştir (n=3, %=13,64). Sonuç olarak, verilen cevaplara bakıldığında Okul Müdürleri Whatsapp Grubu diğer müdürlerle olan iletişimi arttırmakta olduğu ifade edilebilir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y2:** İletişimimizi arttırmadı. Grupta yer alan müdürlerin çoğu ile yüz yüze bir araya gelmedik. Hatta çoğu müdürün yüzünü dahi tanımadığım için o kişinin tam olarak kim olduğunu bilmiyorum. **Y3:** Evet. Zaten ilçedeki iletişimimiz kuvvetliydi. Tanımadıklarımız ile de iletişimimiz arttı. **Y6:** Tabii ki. İletişim artıyor. Çevreniz artıyor. Tanışmadığınız müdürlerle tanışma imkânınız oluyor. **Y17:** Arttırmadı. Herhangi bir katkısı olmadı. Sadece bilgi ediniyoruz. Bizi ilgilendiren konularla ilgili dönüt sağlıyoruz. **Y21:** İletişimimizi arttırdı. Aynı zamanda herhangi bir okulun yapmış olduğu güzel uygulamaları okulumuzda örnek olarak uygulama imkânımız oluştu.”

3.2.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi; “Öğretmen Whatsap Grubunun Okul Yönetimi Sürecine etkileri nelerdir?” şeklindeydi. Katılımcıların bu alt probleme ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdiği cevaplar bu bölümde incelenmiştir.

a) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda çalışan öğretmenlerle iletişim kurarken Whatsapp Gruplarını ne kadar süredir kullanıyorsunuz?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.10.’da verilmiştir.

Okul Yöneticilerinin Öğretmenlerle Whatsapp Grubu Kullanma Süresi	n	%
1 Yıl	2	9,09
2 Yıl	4	18,18
3 Yıl	4	18,18
4 Yıl	6	27,27
5 Yıl	5	22,73
6 Yıl	1	4,55
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.10. Okul Müdürlerinin Öğretmenlerle Whatsapp Grubu Kullanma Süresi

Çizelge 3.10. üzerinden okul yöneticilerinin öğretmenlerle iletişimde whatsapp grubu kullanma süreleri incelendiğinde; 1 yıldır 2 okul yöneticisinin, 2 yıldır 4 okul yöneticisinin, 3 yıldır 4 okul yöneticisinin, 4 yıldır 6 okul yöneticisinin, 5 yıldır 5 okul yöneticisinin, 6 yıldır 1 okul yöneticisinin öğretmenlerle whatsapp gruplarını kullandığı görülmektedir.

Katılımcıların öğretmenlerle iletişimde whatsapp grubu kullanma sürelerine genel bir çerçevede bakıldığında katılımcı okul yöneticilerinin çoğunluğunun uzun süredir öğretmenlerle whatsapp gruplarını kullandığı görülmektedir. Araştırmanın bulgularının gerçeğe yakın olması açısından katılımcı okul yöneticilerinin uzun süredir öğretmenlerle whatsapp kullanması önemlidir.

b) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda Öğretmenlerle iletişimde Whatsapp Grubu kullanma nedenleriniz nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.11.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Grubu Kullanma Nedenleri	n	%
İyi Örnekleri Paylaşmak	2	5,26
Sosyal Etkinlik ve Faaliyetleri Duyurmak	4	10,53
Hızlı İletişim Kurmak	19	50,00
Okul İçinde Öğretmenlerle Koordinasyonu Sağlamak	1	2,63
Öğretmenleri Bir Konuda Bilgilendirmek	4	10,53
Resmi Yazıları Duyurmak	8	21,05
TOPLAM	38	100,00

Çizelge 3.11. Öğretmen Whatsapp Grubu Kullanma Nedenlerine İlişkin F.D.

Çizelge 3.11. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin büyük çoğunluğunun “Hızlı İletişim Kurmak” (n=19, %=50) nedeniyle öğretmen whatsapp grubunu kullandığı görülmektedir. Öğretmen whatsapp grubu kullanma nedenleri arasında “Resmi Yazıları Duyurmak”(n=8, %=21,05), “Öğretmenleri Bir Konuda Bilgilendirmek” (n=4, %=10,53) ve “Sosyal Etkinlik ve Faaliyetleri Duyurmak” (n=4, %=10,53) nedenleri de dikkat çekmektedir. Diğer nedenlerin ise iyi örnekleri paylaşmak ve okul içinde koordinasyonu sağlamak olduğu görülmektedir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**YI:** Öğretmenlerin hepsine aynı anda aynı bilgiyi sunmak. Çünkü öğretmenlerin geliş gidiş saatleri ve çalışma günleri farklı olduğu için bilgileri aynı anda

sunamıyoruz. Ama Whatsapp gruplarında aynı bilgiyi aynı anda sunabiliyoruz.Y6: 100 öğretmenin olduğunu düşünürsek hepsine ulaşma imkânınız olmuyor. Whatsapp kullanarak bir iletişimimiz oluyor. Y14: Daha hızlı iletişim sağlamak. Resmi, sosyal, kültürel anlamda daha hızlı iletişim sağlamak. Okul içerisinde iyi örnekleri paylaşıyoruz. Okulda yapılan faaliyetleri paylaşıyoruz.Y19: Teknoloji tabii ki. Çok rahat oluyor. Şimdi öğretmenlerin hepsini tek tek bulup yazı tebliğ etmek zor oluyor. Ama yazının resmini çekip gönderdiğinizde anında tüm öğretmenlere ulaşabiliyoruz.Y21: Resmi yazışmalar, tebliğ etmek icap eden resmi yazılar, okul içerisinde acil karar alınacak olan konularla ilgili bilgiler, sınıf rehber öğretmenlerimizin öğrenci velilerine acil iletişim kurmak için aktarmış olduğumuz bilgiler, okul aile birliği üyelerimiz ile hızlı iletişimi yakalamak için, okul içinde yapmış olduğumuz etkinliklerde organizasyon sağlamak için kullanıyoruz.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları değerlendirildiğinde, whatsapp kullanma nedenine en yüksek cevabın hızlı iletişim kurmak olduğu görülmektedir. Dünya genelinde whatsapp uygulamasının yaygınlaşmasının temel nedenlerinden olan biri hızlı iletişim, okul yöneticileri ile öğretmenler arasındaki iletişimi de hızlandırması açısından önemli görülmektedir. Diğer taraftan Tablo 3.11’de görüldüğü üzere okullarda whatsapp uygulaması kullanımının önemli bir nedeni de “resmi yazıları duyurmak”tır. Y6 kodlu okul yöneticisinin verdiği cevap ile ülkenin genelinde yer alan kalabalık okullar ve ikili eğitim uygulamaları dikkate alındığında öğretmenlere resmi duyuruları yapmak için her zaman öğretmenlerin bir araya gelmesine imkân bulunmayabilmektedir. Dolayısıyla whatsapp kullanımının bu noktada okul yöneticilerine resmi yazıları duyurma noktasında ciddi manada yardımcı olduğu görülmektedir.

c) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda kurulan Öğretmen Whatsapp Grubunuza tüm öğretmenleriniz dâhil midir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.12.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Grubuna Öğretmenlerin Dâhil Olma Durumu	n	%
Dâhil	18	81,82
Dâhil Değil	4	18,18
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.12. Öğretmen Whatsapp Grubuna Öğretmenlerin Dâhil Olma Durumu

Çizelge 3.12. incelendiğinde katılımcıların görev yaptığı okullarda öğretmen whatsapp gruplarında öğretmenlerin büyük oranda dâhil oldukları görülmektedir (n=18, %=81,82). Öğretmenlerin whatsapp gruplarına dâhil olmadıkları okullarda ise zümre başkanları whatsapp grubunun kullanıldığı veya bazı öğretmenlerin gruba dâhil olmak istemedikleri ya da akıllı telefon kullanmadıkları ifade edilmiştir (n=4, %=18,18). Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y2:** Öğretmenler ile olan whatsapp grubumuz yok. Zümre başkanları ile olan bir grubumuz var. **Y4:** Hepsi dâhil. Hatta memurlar da dâhil. **Y6:** Bazılarında internet olmadığı veya akıllı telefon olmadığı için dâhil olamıyor. Yüzde 85-90 civarı diyebiliriz. **Y18:** Hayır. Akıllı telefon kullanmayan öğretmenler dâhil değil. **Y22:** Yok. Bir iki öğretmenimiz istemedikleri için dâhil olmadılar.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları değerlendirildiğinde, okulların çoğunluğunda tüm öğretmenlerin whatsapp gruplarına dahil olduğu görülmektedir. Tüm öğretmenlerin whatsapp grubuna dahil olmadığı okullara (%18,18) bakıldığında, Y6, Y18 ve Y22 kodlu yöneticilerin belirttiği üzere, öğretmenlerin internet kullanmamaları, akıllı telefonlarının olmaması, katılmak istememeleri nedeniyle gruba dahil olmadıkları görülmektedir. Dolayısıyla bazı okullarda whatsapp grubuna katılmak istemeyen öğretmenlerin olduğu söylenebilir.

Ayrıca katılımcı okul yöneticileri, bazı öğretmenlerin telefonlarının ve internetlerinin şahsi olması, telefon ve internet giderlerinin şahısları tarafından karşılanması sebebiyle whatsapp grubunda yer almak istemediklerini belirtmektedirler.

d) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda kurulan Öğretmen Whatsapp Grubunun en beğendiğiniz özellikleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.13.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Gruplarının Beğenilen Özellikleri	n	%
Sadece Yöneticilerin Paylaşım Yapabilmesi Özelliği	2	5,88
Okul Dışındaki Öğretmenlere Kolayca Ulaşılabilmesi	5	14,71
Mesajı Okuyanlarda "Görüldü" İbaresinin Çıkması	3	8,82
Resmi Yazıların Kolayca Duyurulabilmesi	4	11,76
Birlik Beraberliğin Sağlanması	1	2,94
Duyuruların Hızlı ve Toplu Bir Şekilde İletilebilmesi	11	32,35
Bilgi Almada Dönütlerin Hızlı Bir Şekilde Alınabilmesi	3	8,82
Öğretmenler Arasında Bilgi Paylaşımı Sağlaması	4	11,76
Duygulara Kapalı Olması	1	2,94
TOPLAM	34	100,00

Çizelge 3.13. Öğretmen Whatsapp Grubunun Beğenilen Özellikleri

Çizelge 3.13. incelendiğinde katılımı okul yöneticilerinin öğretmen whatsapp grubunun “Duyuruların Hızlı ve Toplu Bir Şekilde İletilebilmesi” özelliğini en beğenilen özellik olarak gördükleri anlaşılmaktadır (n=11, %=32,35). “Okul Dışındaki Öğretmenlere Kolayca Ulaşılabilmesi” (n=5, %=14,71), “Resmi Yazıların Kolayca Duyurulabilmesi” (n=4, %=11,76) ve “Öğretmenler Arasında Bilgi Paylaşımı Sağlaması” (n=4, %=11,76) özelliklerinin yine ilk sıralarda yer alan beğenilen özellik olduğu görülmektedir. Diğer öne çıkan beğenilen özelliklere bakıldığında mesajı okuyanlarda "Görüldü" ibaresinin çıkması, bilgi almada dönütlerin hızlı bir şekilde alınabilmesi, sadece yöneticilerin paylaşım yapabilmesi özelliği özellikleri göze çarpmaktadır. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **Y6:** Resmi yazıların paylaşımında öğretmen evde veya raporlu olsa dahi iletişim kurulabiliyor. Tayinlerde, başvurularda yine ona keza. **Y9:** Grup olmadan önce yazıyı tek tek dolaştırıp öğretmenlere duyururken şimdi yazıyı öğretmenlere duyurabiliyoruz. Aynı yazıyı yine öğretmenler odasındaki klasöre koyuyoruz. Öğretmenler müsait olduğunda imzalıyorlar. Ama grup sayesinde bilgiyi anında alıyorlar. **Y11:** Öğretmen grupları ile her konuda hızlı iletişim sağlıyoruz. Hızlı dönütler alıyorsunuz. Öbür türlü telefonla bazen ulaşamıyor. Mail ile öğretmenler maillerini her dakika görmeyebiliyor. Ama whatsapp grupları ile öğretmenlere hızlı bir iletişim sağlıyoruz. **Y15:** Örneğin ders programlarına, duyurulara daha çabuk ulaşıyorlar. Anında haberleşme olduğu için işlerimizi daha hızlı yürütüyoruz. Örneğin ders programı hazırlandığında ders programını paylaşıyoruz. Öğretmenler hemen oradan dönüt yapıyorlar ve düzeltmeleri seri bir şekilde yapıyoruz hem de zaman kaybetmiyoruz. **Y19:**

Her an ulaşabiliyoruz. Okuduğunu görebiliyoruz. Okumadım görmedim duymadım yok. Bir de telefonla arayamadığımız geç saatlerde whatsappdan rahatsız etmeden mesaj yazabiliyoruz. Y21: Duygulara kapalı oluşu. Mimik ve anlık his alışverişi olmadığı için içimizden geldiği gibi oraya anlık yazıp karşıdaki kişi ne kadar etkilendiği çok da umurumuzda olmuyor.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları değerlendirildiğinde, öğretmen whatsapp gruplarının hızlı ve toplu iletişim sağlamanın en beğenilen özellik olduğu görülmektedir. Ayrıca Y6 ve Y9 kodlu okul yöneticilerinin ifade ettiği gibi okul dışında, raporlu, izinli, tatil döneminde veya görevli öğretmenlerle de iletişim sağlanabilmesi en beğenilen özelliklerden bir diğeridir.

Okul yönetimi sürecinde okul yöneticileri zaman zaman öğretmenler veya öğrenciler ile ilgili bazı bilgilere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu noktada öğretmenlerin okul yöneticilerine gerekli olan bilgiyi anında vermesi açısından whatsapp grupları beğenilmektedir.

e) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğretmen Whatsapp Grubu öğretmenlerle olan iletişiminizi arttırdı mı?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.14.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Gruplarının İletişimi Etkileme Durumu	n	%
Arttırdı	15	68,18
Azalttı	2	9,09
Etkilemedi	5	22,73
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.14. Öğretmen Whatsapp Grubuna Öğretmenlerin Dahil Olma Durumu

Çizelge 3.14. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin öğretmenlerle olan iletişimlerinin genel manada arttığı görülmektedir (n=15, %68,18). Bu bulgunun yanı sıra öğretmenlerle olan iletişimi azalttığını (n=2, %=9,09) veya etkilemediğini (n=5, %=22,73) belirten katılımcı okul yöneticileri de bulunmaktadır.

Lehte olanlar; “Y6: Tabiki. Bütün öğretmenlerle iletişim halinde oluyoruz. Hatta yüz yüze olunca konuşamadıkları şeyleri oradan yazıyorlar. İletişimin önündeki engelleri kaldırıyor diyebiliriz.Y10: Arttırdı. Günübirlilik de olsa ani bir toplantı yapmamız

gerektiğinde veya arkadaşlara bir konuda ihtiyaç duyduğumuzda dersi bozmadan da bilgi akışını sağlayabiliyoruz.”

Aleyhte olanlar; *“Y8: Hayır. Yazılar soğuktur. Yüz yüze söylediğiniz hayır ile oradan yazdığınız hayır aynı olmayabiliyor. Bu anlamda bir dezavantaj oluşuyor. Y17: Arttırmadı. Hatta bazen yanlış anlaşılmalara problemlere de neden olabiliyor.”*

Y6 kodlu okul yöneticisi, iletişimi arttırmasının yanında, yüzyüze iken konuşmayan öğretmenlerin kendilerini whatsapp üzerinden daha rahat ifade ettiklerini, bu anlamda whatsapp’ın iletişimi arttırdığını belirtmektedir. Y8 kodlu okul yöneticisi ise whatsapp’ın farklı bir yönüne değinerek, yazı ile anlatılmak istenen bazı durumların yanlış anlamalara sebebiyet verdiğini ifade etmektedir. Dolayısıyla okul yöneticileri, whatsapp uygulamasının kullanımında bu noktaya dikkat etmeli, yanlış anlaşılmaya sebebiyet verebilecek ve yüz yüze ifade edilmesi gereken mevzuları, whatsapp uygulamasını kullanarak paylaşmamalıdır.

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları değerlendirildiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğu whatsapp gruplarının öğretmenlerle iletişimi arttırdığını ifade etmektedir. Genel manada bakıldığında öğretmen whatsapp gruplarının okul yöneticisi-öğretmen iletişimini arttırdığı söylenebilir.

f) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğretmen Whatsapp Grubunu kullanırken öğretmenler ile herhangi bir problem yaşadınız mı?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.15.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Grubunda Problem Yaşama Durumu	n	%
Evet	10	45,45
Hayır	12	54,55
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.15. Öğretmen Whatsapp Grubunda Problem Yaşama Durumu

Çizelge 3.15. incelendiğinde 10 katılımcı okul yöneticisinin öğretmen whatsapp grubunda öğretmenlerle problem yaşadığı, 12 katılımcı okul yöneticisinin ise problem yaşamadığı görülmektedir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; *“Y1: Çok fazla olmamakla beraber bazı uyumsuz öğretmenlerin whatsapp gruplarından ayrıldıklarına şahit olduk. Y4: Hayır. Uygun şekilde kullandığımız sürece problem oluşmuyor. Y11: Bir istekte bulunduğunuzda bu resmi yazı bile olsa düzgün*

olmayan üslup ile cevaplar alabiliyorsunuz. Kafasına göre gruptan çıkanlar olabiliyor. Y14: Hayır. Paylaşımların ilkeleri belirlendiği için sorun yaşanmıyor. Nelerin hangi sınırlar içerisinde paylaşılacağı belli. Özel paylaşımlarını herkes özelden yapıyor. Y18: Hayır. Sadece şöyle söyleyeyim. İki grubumuz var öğretmenlerle. Bir de muhabbet. Bir de resmi grup. Resmi grupta evrak gönderiyorum. Muhabbet edecekler diğer grupta muhabbet ediyorlar. Y19: Herkes paylaşım yapınca sıkıntı oldu geçen yıllarda. Ama bu yıl kapatınca her hangi bir sıkıntı yaşanmadı. Y21: Yaşanabiliyor. Öğretmenin iletiyi aldığı zamandaki haleti ruhiyesine göre mesajın algılanması değişebiliyor.”

Y4 kodlu okul yöneticisi, whatsapp uygulamasının kullanımının usulüne uygun olduğu sürece sorun yaşanmayacağını belirtmektedir. Dolayısıyla bu noktada okul yöneticilerinin iletişim becerileri, whatsapp uygulamasında da öne çıkmaktadır. Okul yöneticileri, whatsapp kullanımında iletişim becerilerini ön plana çıkarmalı, grubun ciddiyet ve resmiyet seviyesini iyi ayarlamalıdır.

Y11 kodlu okul yöneticisi, gruptan kafasına göre çıkan öğretmenler olduğunu ifade etmektedir. Bu noktada whatsapp gruplarında böyle davranışların görülmemesi için öncelikle okul yöneticileri, öğretmenler ile iletişim kurarken hassas olmalıdır. Ayrıca whatsapp gruplarına üst düzey yetkililer tarafından resmiyet kazandırılması bu noktada bu sorunu çözebilecektir.

Y19 kodlu okul yöneticisi ise öğretmen whatsapp gruplarında öğretmenlerin paylaşım yapma durumunu kapatarak çözüm bulduğunu ifade etmektedir. Öğretmenlerin paylaşım durumunun kapatılması ile grupta sadece okul yöneticileri paylaşım yapabilmekte, dolayısıyla grup amacı doğrultusunda sadece duyurular için kullanılmaktadır. Dolayısıyla whatsapp grubunda yaşanacak polemiklerin önüne geçilecektir. Genel anlamda bakıldığında okul yöneticilerin problem yaşama durumu ile problem yaşamama durumu oranlarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

g) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğretmen Whatsapp Grubunda öğretmenler ile neler paylaşıyorsunuz?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.16.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Gruplarında Paylaşılanlar	n	%
Dönüt Gerektiren Bilgi Talepleri	3	6,98
Eğitimde İyi Örnekler	5	11,63
Okul ile İlgili Bilgi Paylaşımları	9	20,93
Okulumuzun Kazandığı Başarılar	1	2,33
Özel Gün Kutlamaları	5	11,63
Resmi Yazılar ve Duyurular	17	39,53
Sosyal Medyada Yer Alan Eğitimle İlgili Haberler	3	6,98
TOPLAM	43	100,00

Çizelge 3.16. Öğretmen Whatsapp Grubunda Paylaşılanlara İlişkin F.D.

Çizelge 3.16. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin öğretmen whatsapp gruplarında ağırlıklı olarak “Resmi Yazılar ve Duyurular”ı paylaştığını belirttikleri görülmektedir (n=17, %=39,53). 9 Katılımcı okul yöneticisi ise öğretmen whatsapp gruplarında “Okul ile İlgili Bilgi Paylaşımları” yaptıklarını belirtmiştir (n=9, %=20,93). Diğer cevaplara bakıldığında, okul yöneticilerinin “Eğitimde İyi Örnekler” (n=5, %=11,63), “Özel Gün Kutlamaları” (n=5, %=11,63), “Dönüt Gerektiren Bilgi Talepleri” (n=3, %=6,98), “Sosyal Medyada Yer Alan Eğitimle İlgili Haberler” (n=3, %=6,98), “Okulumuzun Kazandığı Başarılar” (n=1, %=2,33) paylaştığı görülmektedir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **Y5:** *Okul idaresinin bildirdiği üst yazıların yanı sıra, öğretmenler sınıf içerisinde yaptığı orijinal etkinliklerin fotoğraflarını paylaşabiliyorlar. Diğer arkadaşlarımız da tebrik ediyorlar, katılıyorlar, görüş bildiriyorlar. Bu şekilde güzel bir iletişim oluyor.* **Y6:** *Genelde resmi duyurular oluyor. Mesela okulumuzu ilgilendiren projelerle ilgili paylaşımımız oluyor. Örneğin kitap ihtiyaçlarının belirlenmesinde kimin kaç kitap ihtiyacı varsa çabuk bir şekilde belirlenebiliyor.* **Y10:** *Öğretmenler ile yaptığımız uygulamalarda olumsuz yönler varsa ani bildirimlerle karşılıklı ani çözümler üretiyoruz. Kolaylık noktasında onlar da bize bilgi bildirimi yapıyor.* **Y14:** *Öğretmenlerin yaptığı faaliyetler paylaşılıyor. Yine öğretmenlerimiz yaptığı seyahat yazılarını, edebi yazıları, makaleleri ve eğitim ile okulu ilgilendiren yazıları paylaşıyorlar. Bunun yanında öğretmen ve öğrenci ile ilgili yaşanan şeyleri paylaşıyoruz. Sorunun çözümüne ilişkin fikir alışverişi yapıyoruz.* **Y18:** *Acil yazılar, tayin yazılar, ölüm, doğum, düğün duyuruları ve iletmek istediğimiz her şeyi yazabiliyoruz.* **Y19:** *Herkes paylaşım yapınca sıkıntı oldu geçen yıllarda. Ama bu yıl kapatınca her hangi*

bir sıkıntı yaşanmadı. **Y22:** Resmi yazılar, özgün fikirleri paylaşıyoruz. Acil yazışmalarda daha hızlı sonuç alabiliyoruz.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları değerlendirildiğinde, öğretmen whatsapp gruplarının en çok resmi yazılar ve duyurular için kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca öne çıkan diğer cevaplar, okul ile ilgili bilgi paylaşımları ve eğitimde iyi örneklerdir. Y5 ile Y14 kodlu yöneticilerin de belirttiği üzere whatsapp gruplarında paylaşılan eğitimde iyi örnekler, öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından önemlidir. Öğretmenler, mesleki anlamda kendini yenilemeli ve çağa uygun hale getirmelidir. Bu noktada whatsapp gruplarının faydalı olduğu görülmektedir.

Okul ile ilgili bilgi paylaşımı noktasında, Y10 ve Y18 kodlu okul yöneticilerinin de belirttiği gibi okul yöneticileri okulun genel işleyişi esnasında öğretmenlere hızlı bir şekilde duyuru yapabilmekte ve dönüt sağlayabilmektedirler.

h) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğretmen Whatsapp Grubu kullanmanın herhangi bir avantajı var mıdır? Varsa nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.17.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Grubunun Avantajları	n	%
Çalışma Barışının Sağlanması	1	2,44
Ekonomik Olması	1	2,44
Geri Dönütlerin Hızlandırılması	5	12,20
Hızlı İletişim Kurulabilmesi	20	48,78
Toplu Bilgilendirme Yapılabilir Olması	5	12,20
Yapılacak İşlerin Hızlandırılması	7	17,07
Zaman Kazandırması	2	4,88
TOPLAM	41	100,00

Çizelge 3.17. Öğretmen Whatsapp Grubunun Avantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.17. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin öğretmen whatsapp gruplarının avantajlarına ilişkin en çok “Hızlı İletişim Kurulabilmesi” avantajını belirttikleri görülmektedir (n=20, %=48,78).

Öğretmen Whatsapp grubunun diğer avantajlarına ilişkin cevaplara bakıldığında, “Yapılacak İşlerin Hızlandırılması” (n=7, %=17,07), “Toplu Bilgilendirme Yapılabilir Olması”

(n=5, %=12,20), “Geri Dönütlerin Hızlandırılması” (n=5, %=12,20), “Zaman Kazandırması” (n=2, %=4,88), “Çalışma Barışının Sağlanması” (n=1, %=2,44) ve “Zaman Kazandırması” (n=2, %=4,88), “Ekonomik Olması”nın (n=1, %=2,44) yer aldığı görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında okul yöneticilerinin Öğretmen Whatsapp Grubun en büyük avantajı olarak hızlı iletişim kurabilmeyi görmektedir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **“Y2: Resmi yazıları görmedim duymadım diyen çıkmıyor. Resmi yazılar daha hızlı bir şekilde öğretmene ulaşıyor. Özellikle yapılacak etkinliklerde gelemeyecek öğretmenlerin durumuna daha hızlı ulaşabiliyoruz. Şu anda 106 öğretmenimiz var. Kalabalık bir okuluz. Sabahçı öğlenciydik geçen yıllarda. İletişim daha zor oluyordu. Öğleden sonra gelen bir yazıyı sabahki öğretmene ulaştırmak daha zor oluyordu. O yönden bir avantaj sağlıyor. Y10: Öğretmenler ile yaptığımız uygulamalarda olumsuz yönler varsa ani bildirimlerle karşılıklı ani çözümler üretiyoruz. Kolaylık noktasında onlar da bize bilgi bildirimi yapıyor. Y12: Daha çabuk ulaşıyoruz. Zaman kaybı olmuyor. Öğretmenlerin kişisel başvuru yapacakları şeylerde daha çabuk yazıları iletiyoruz. Örneğin bir yazıyı dosyaya taktığımız zaman öğretmen arkadaşlar yazıyı sonradan görüp başvuruyu kaçırabiliyor. Diğer şekilde daha hızlı iletişim kuruyoruz. Bir de şimdi telefonlar çok kullanılınca artık mutlaka görülüyor. Y16: Aynı anda tüm öğretmenlere tek mesajla hızlı bir şekilde ulaşabiliyor olmamız. Y19: Bir duyuru yapacağınız zaman anında çok sayıda öğretmene ulaşabiliyorsunuz. Y21: Ekonomik olması. Hızlı iletişim. Grup iletişimine uygun yapısının olması.”**

Y2, Y12, Y19 kodlu okul yöneticilerinin belirttiği üzere, öğretmen whatsapp gruplarının en büyük avantajı hızlı iletişim kurulması olarak öne çıkmaktadır. Bu noktada öğretmen sayısının çok olduğu ve ikili öğretim veren okullarda whatsapp gruplarının etkili olduğu belirtilmektedir.

Beş okul yöneticisinin belirttiği üzere öğretmen whatsapp gruplarının bir diğer avantajı hızlı geri dönüt sağlamasıdır. Öğretmenlerden bir konuda bilgi veya belge talep edildiğinde öğretmenler seri bir şekilde istenen bilgi veya belgeyi okul yöneticilerine ulaştırabilmektedirler.

Y21 kodlu okul yönetici ise whatsapp gruplarının ekonomik olmasını öğretmen whatsapp gruplarının bir avantajı olarak belirtmiştir. Whatsapp uygulamasının ücretsiz olması, bireylerin kullanımını doğal olarak arttırmıştır. Ayrıca Whatsapp üzerinden yapılan duyurular ile kâğıt ve zaman israfının önüne geçilmekte ve ekonomiklik sağlanmaktadır.

1) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğretmen Whatsapp Grubu kullanmanın herhangi bir dezavantajı var mıdır? Varsa nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.18.’de verilmiştir.

Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajları	n	%
Dezavantajı Yok	11	45,83
Gruba Kayıtlı Olmayan Öğretmen ile İletişim Kopukluğu Yaşanması	1	4,17
Grupta Özel veya Gereksiz Paylaşımların Yapılması	4	16,67
Yüz yüze İletişim Olmaması Sebebiyle Zayıf İletişim	3	12,50
Dedikodu Yapılması	2	8,33
İkili Diyalogun Grup Üzerinden Yapılması	1	4,17
Yanlış Anlaşımalar	2	8,33
TOPLAM	24	100,00

Çizelge 3.18. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.18. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin yarısının öğretmen whatsapp grubunun dezavantajı olmadığını belirttiği görülmektedir (n=11, %=45,83). Öğretmen whatsapp gruplarının dezavantajlarına bakıldığında, “Grupta Özel veya Gereksiz Paylaşımların Yapılması” (n=4, %=16,67), “Yüz yüze İletişim Olmaması Sebebiyle Zayıf İletişim” (n=3, %=12,50), “Dedikodu Yapılması” (n=2, %=8,33), “Yanlış Anlaşımalar” (n=2, %=8,33), “Gruba Kayıtlı Olmayan Öğretmen ile İletişim Kopukluğu Yaşanması” (n=1, %=4,17) ve “İkili Diyalogun Grup Üzerinden Yapılması” (n=1, %=4,17), yer almaktadır. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y3:** Bizde yaşanmadı. Gruplarımızda özel paylaşımların yapılmamasını istedik. Dolayısıyla öğretmenler özel paylaşımlarını gruba atmadığı için sorun yaşanmıyor. **Y6:** Bazen olabiliyor. Örneğin yazıyı grupta paylaşıyoruz ama öğretmen whatsapp grubunda yoksa veya interneti yoksa iletişim kopukluğu olabiliyor. **Y10:** Gereksiz şeyler yazılabiliyor. Resmi olmayan şeyler paylaşılabilir. Arkadaşlarına yazması gereken şeyleri gruba yanlışlıkla atınca insanlar rahatsız edilmiş olabiliyor. **Y14:** Kişisel görüşler veya kişisel çıkarlar söz konusu olduğunda yaşanabiliyor. Örneğin program hazırlanması konusunda şu öğretmenin programı daha iyi gibisinden dedikodular olabiliyor. Yalnız biz öğretmenler kurulunda whatsapp grubunun ilkelerini belirledik ve karar aldık. Whatsapp grubumuz ilkelerimiz çerçevesinde gerçekleştiriliyor. Grup dışında bizimle özel meselelerini gelip iletişim kuruyorlar. **Y15:** Bazıları kendi özel yaşantısını, sinemada geçirdiği fotoğrafları,

çocuklarıyla geçirdiği vakitleri buraya atıyor. Kişisel yaşananların whatsapp grubu üzerinden atılması hoş olmuyor. Y19: Yüzyüze iletişim olmadığı için iletişimin zayıfladığını düşünüyorum.”

Katılımcı okul yöneticilerinin neredeyse yarıya yakını öğretmen whatsapp gruplarının herhangi bir dezavantajının olmadığını ifade etmiştir. Bunun yanında Y3, Y10 ve Y15 kodlu okul yöneticilerinin belirttiği üzere grupta özel paylaşımların bilerek veya yanlışlıkla yapılması üzerine diğer öğretmenlerin bu durumdan rahatsız oldukları veya rahatsız edildikleri belirtilmektedir. Bu sorunun çözülmesi amacıyla öğretmen whatsapp gruplarının ayarlarında değişiklik yapılarak sadece yöneticilerin mesaj gönderebileceği bir ortam sunulması çözüm olarak gösterilebilir.

Üç okul yöneticisi yüzyüze iletişim olmamasını, iki okul yöneticisi ise yanlış anlaşılmanın olmasını dezavantaj olarak dile getirmiştir. Bu noktada okul yöneticileri whatsapp kullanımında daha hassas davranmalı, yanlış anlaşılmaya meyilli durumları mümkünse yüz yüze paylaşmalıdır. Okul yöneticisi böyle bir durumu illaki gerekiyorsa öğretmene özel mesaj olarak gönderebilir.

i) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğretmenlerle iletişimde Whatsapp Grubu dışında kullandığınız farklı sosyal medya grupları var mıdır, varsa nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.19.’de verilmiştir.

Farklı Sosyal Medya Kullanma Durumu	n	%
Facebook	12	46,15
İnstagram	2	7,69
Twitter	3	11,54
Sosyal Medya Kullanılmıyor	9	34,62
TOPLAM	26	100,00

Çizelge 3.19. Sosyal Medya Kullanma Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı

Çizelge 3.19. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin çoğunun okulunda Facebook sayfası kullanıldığı görülmektedir (n=12, %=46,25). Bazı katılımcı okul yöneticileri ise twitter (n=3, %=11,54) ve instagram (n=2, %=7,69) kullanıldığını belirtmişlerdir. 9 katılımcı okul yöneticisi ise okullarında herhangi bir sosyal medya aracının kullanılmadığını belirtmiştir (n=9, %=34,62). Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “Y2: Okulumuzun Facebook sayfası var. Öğrencilerin yaptığı deneyler, projeler ve çalışmalar paylaşıyor. Y8: Yok, kullanmıyoruz.

Y11: Facebook, Instagram ve Twitter var. Y21: Facebook var. Etkinliklerimizi ilan ediyoruz, duyuru yapıyoruz.”

Genel anlamda bakıldığında, sosyal medya araçlarından “Facebook”un okul yöneticileri tarafından aktif olarak kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca 2019 yılı ve teknoloji çağı göz önüne alındığında sosyal medya aracı kullanmayan okul yöneticilerinin sayısındaki fazlalık dikkat çekmektedir. Günümüzde özellikle okul tanıtımları noktasında özel okullar sosyal medyayı çok aktif bir şekilde kullanmaktadır. Örnekte yer alan okul yöneticilerinin okulları değerlendirildiğinde, sosyal medya kullanım oranının tahmin edilen düzeye erişmediği söylenebilir.

3.2.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi; “Veli Whatsapp Grubunun Okul Yönetimi Sürecine etkileri nelerdir?” şeklindeydi. Cevaplara geçmeden önce “veli whatsapp grubu” kavramının açıklanmasında fayda görülmektedir. Bazı okullarda veli whatsapp grupları okul aile birliği yöneticileri tarafından kurulmakta ve okul aile birliğinin yönetimi ve denetimi altında bu gruplar faaliyet göstermekte iken, bazı okullarda velilerin okul yönetimi ve okul aile birliğinden bağımsız olarak sınıf bazında kurduğu whatsapp grupları görülebilmektedir. Bu soruda “Veli whatsapp grubu” olarak yukarıda bahsedilen her iki grubu da içine alan, velilerin kendi aralarında kurduğu ve grupta okul yöneticisi veya öğretmenlerin yer almadığı whatsapp gruplarından bahsedilmektedir. Katılımcıların bu alt probleme ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdiği cevaplar bu bölümde incelenmiştir.

a) Okul Yöneticilerine sorulan “Okuldaki tüm velilerin katılımının sağlandığı bir Whatsapp grubunuz var mıdır?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.21.’de verilmiştir.

Veli Whatsapp Grubu Olma Durumu	n	%
Sınıf Bazında Whatsapp Grupları Var	17	77,27
Veli Whatsapp Grubumuz Yok	5	22,73
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.20. Veli Whatsapp Grubu Olma Durumuna İlişkin F.D.

Çizelge 3.21. incelendiğinde 17 okul yöneticisi veli whatsapp gruplarının olduğunu, 5 okul yöneticisi ise veli whatsapp gruplarının olmadığını belirtmiştir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y1: Sınıf bazında sınıf**

temsilcilerinin kurmuş olduğu whatsapp grupları var. **Y12:** Yok. Sınıf öğretmenleri sınıf temsilcisi velilere ulaşıyor. **Y13:** Var. Sınıf anneleri ile sınıf bazında whatsapp grupları var. **Y20:** Çok dezavantajlı. Faydalı pek bir şey paylaşmıyorlar. Dedikodu yapıyorlar.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, çoğu okulda (%77,27) sınıf bazında veli whatsapp grubu olduğu görülmektedir. Bazı okullarda (%22,73) ise veli whatsapp gruplarının olmadığı görülmektedir.

Bu noktada Y1 kodlu okul yöneticisi, sınıf bazında veli whatsapp gruplarının olduğunu, ama grupta duyuru yapma kontrolünün sınıf annelerinde bulunduğunu ifade etmiştir.

b) Okul Yöneticilerine sorulan “Velilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının avantajlı yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.21.’de verilmiştir.

Veli Whatsapp Grubunun Avantajları	n	%
Anında ve Toplu İletişim Sağlaması	3	13,64
Avantajı Yok	6	27,27
Duyuruların Hızlı Bir Şekilde Yapılması	6	27,27
Fikrim Yok	2	9,09
Veli Dayanışmasını Arttırması	3	13,64
Velilerin Yaşadığı Sorunların Öğrenilmesi ve Çözümüne Kavuşturulması	2	9,09
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.21. Veli Whatsapp Grubunun Avantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.21. incelendiğinde katılımcı 6 okul yöneticisi velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp grubunun avantajının olmadığını (n=6, %=27,27), 2 okul yöneticisi ise fikrinin olmadığını belirtmiştir (n=2, %=9,09). Diğer okul yöneticileri ise veli whatsapp gruplarının avantajlarının “Duyuruların Hızlı Bir Şekilde Yapılması” (n=6, %=27,27), “Veli Dayanışmasını Arttırması” (n=3, %=13,64), “Anında ve Toplu İletişim Sağlaması” (n=3, %=13,64) ve “Velilerin Yaşadığı Sorunların Öğrenilmesi ve Çözümüne Kavuşturulması” (n=2, %=9,09) olduğunu belirtmiştir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y1:** Okulla ilgili öğrencilere duyuracağımız

duyuruları okul aile birliğinin kurmuş olduğu whatsapp gruplarına gönderiyoruz. Avantajlı bir durum oluyor. **Y2:** Çok avantajını göremedik. Kendi aralarında kurdukları gruplar var. Ama bir süre sonra dedikodu yapılmaya başlandığında amacından sapıyor ve akli başında velilerimiz gruptan ayrılıyor. **Y8:** Avantajı yok. Hatta kendi aralarında yaşadıkları tartışmalar bize de problem olarak yansıyor. **Y20:** Çok dezavantajlı. **Y21:** Velilerin örgütlenmesi açısından, veliler whatsappı iyi kullanıyorlar. Okulda yaşanan olumsuzlukları daha rahat bir şekilde abartarak yayabilmeleri okul yönetimi açısından olumsuz bir durum.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, 6 okul yöneticisi, velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarında duyuruların hızlı bir şekilde yapıldığını söylerken, 6 okul yöneticisinin ise avantajı olmadığını belirttiği görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada kimi okul yöneticileri velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarını desteklerken kimi okul yöneticileri avantajı yok veya fikrim yok diyerek destek vermemektedir.

Y2, Y8 ve Y20 kodlu okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, yöneticilere avantajları sorulduğunda dahi öncelikle dezavantajlarından bahsedilmektedir. Dolayısıyla velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının avantajlarının yanında dezavantajlarının da olduğu okul yöneticileri tarafından ifade edilmiştir.

c) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda velilerle kurduğunuz Whatsapp grubunda neler paylaşıyorsunuz?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.22.’de verilmiştir.

Veli Whatsapp Grubunda Paylaşılan Konular	N	%
Bilgim Yok	1	3,70
Duyurular	10	37,04
Malzeme Talepleri	2	7,41
Okula Gelmeyen Öğrenciler	1	3,70
Ödevler	3	11,11
Öğrencilerin Etkinlik Çalışmaları	2	7,41
Sınavlara İlişkin Bilgiler	3	11,11
Sosyal Faaliyetler	5	18,52
TOPLAM	27	100,00

Çizelge 3.22. Veli Whatsapp Grubunda Paylaşılan Konulara İlişkin F.D.

Çizelge 3.22. incelendiğinde okul yöneticileri görüşlerine göre veli whatsapp gruplarında en çok “Duyurular” paylaşılmaktadır (n=10, %=37,04). Paylaşılan diğer konulara bakıldığında, “Sosyal Faaliyetler” (n=5, %=18,52), “Ödevler” (n=3, %=11,11), “Sınavlara İlişkin Bilgiler” (n=3, %=11,11), “Malzeme Talepleri” (n=2, %=7,41), “Öğrencilerin Etkinlik Çalışmaları (n=2, %=7,41) ve “Okula Gelmeyen Öğrenciler” (n=1, %=3,70) konularının paylaşıldığı görülmektedir.

Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y14:** *Örneğin öğretmenler bir yazılı yapacak, belirtke tablosunu hazırlıyor ve gruba gönderiyor. Çocuğun sorumlu olduğu konuları gönderiyor. Sınavdan sonra soruları ve cevap anahtarını gönderiyor ve velilerin de öğretmenin ilgili olduğu konusunda görüşleri oluşuyor tabii haliyle. Veli diyor ki "Benim çocuğumla bu öğretmen ilgileniyor".* **Y18:** *Kermes, bahar şenliği, bayram töreni ve diğer duyurular paylaşıyor.* **Y20:** *Öğretmenler ödevleri paylaşıyor. Gelmeyen öğrencileri whatsapp grubundan gününde velilere bildiriyoruz.* **Y21:** *Sınıf içerisindeki öğrencilerin hal ve hareketleri, veli toplantılarında alınan kararların yerine ulaşip ulaşmadığı konularını velilere iletmek amacıyla kullanılıyor.* **Y22:** *Sınıfın ihtiyaçları, sosyal faaliyetler, geziler, kermes gibi etkinlikler paylaşıyor. Okulun istekleri belirtiliyor.”*

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, veli whatsapp gruplarında en çok duyuruların ve sosyal faaliyetlerin paylaşıldığı görülmektedir. Veli whatsapp gruplarında yapılan paylaşımlar eğitim süreci açısından incelendiğinde, Y14, Y20 ve Y21 kodlu okul yöneticilerin verdiği cevaplar doğrultusunda, veli whatsapp gruplarının eğitim-öğretimle ilgili kullanıldığı da görülmektedir.

Velilerin aynı whatsapp grubunda bir araya gelmelerinin temel nedeni eğitimidir. Dolayısıyla veli gruplarında eğitim-öğretim ile ilgili paylaşımların daha ağırlıkta olması beklenmektedir.

d) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda velilerle kurduğunuz Whatsapp grubunun avantajlı yönleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.23.’de verilmiştir.

Velilerle Kurulan Whatsapp Gruplarının Avantajları	n	%
Veli Duyurularının Yapılabilmesi	8	36,36
Avantajı Yok	5	22,73
Grup İletişimini Hızlı Bir Şekilde Sağlaması	6	27,27
Sorunların Çözülmesinde Katkı Sağlaması	1	4,55
Okula Gelmeyen Öğrencilerin Velilerine Bildirilebilmesi	2	9,09
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.23. Veli Whatsapp Gruplarının Avantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.23. incelendiğinde 5 okul yöneticisi velilerle kurulan whatsapp gruplarının bir avantajı olmadığını belirtmiştir (n=5, %=22,73). Diğer okul yöneticilerinin velilerle kurulan whatsapp gruplarının avantajlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, “Veli Duyurularının Yapılabilmesi” (n=8, %=36,36), “Grup İletişimini Hızlı Bir Şekilde Sağlaması” (n=6, %=27,27), “Okula Gelmeyen Öğrencilerin Velilerine Bildirilebilmesi” (n=2, %=9,09), “Sorunların Çözülmesinde Katkı Sağlaması” (n=1, %=4,55), avantajlarının yer aldığı görülmektedir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **Y1:** *Tabiki, üçlü saç ayağı, İdare, Öğretmen, Veli. Bilgilendirme açısından çok faydalı oluyor. Beraber aynı hedefe doğru yürüyoruz. Faydalı olduğunu düşünüyorum.* **Y4:** *Birlikte herkesi bir konudan aynı anda haberdar olması. Velilere ulaşması gereken bilgi ve belgeleri hızlıca ulaştırabiliyoruz.* **Y15:** *Bilgilenme konusunda anında haberleşiliyor. Veliler okula gelmeden çocuğunu takip edebiliyor. Daha önceden takip edemiyorlardı. Mesela şimdi öğretmen gruptan gelmeyen öğrencileri gruptan paylaşıyor. Veli çocuğunun okula gelme durumunu takip etmiş oluyor en nihayetinde.* **Y18:** *Örneğin 23 Nisanda hava çok soğuktu. Tören sabah erken yapılacaktı. Çocuklar ayaklarında pisipisi ile oynayacaklardı. Whatsapp gruplarından velilere duyuru yapıldı ve hiçkimse erken gelmedi. Diğer güne erteledik. Yani kullanmayı bilerseniz çok etkili bir uygulama.* **Y21:** *Velilerin örgütlenmesi ve iletişimi açısından avantajlı.”*

Y4, Y15 ve Y18 kodlu okul yöneticilerinin ifade ettiği gibi okul yöneticileri, veli whatsapp gruplarında duyuruların yapılabilmesini en önemli avantaj olarak görmektedir.

Y21 kodlu okul yöneticisi ise farklı bir bakış açısı getirerek, velilerin bu gruplardan daha iyi örgütlendiğini ifade etmiştir. Okullar için veli desteğinin önemli bir unsurdur. Dolayısıyla velilerin okula destek vermek için örgütlenmesi okul açısından avantajlı bir durumdur. Veliler, kendi aralarında haberleşerek okulda yaşanan pek çok maddiyat gerektiren sorunu kendileri karşılayarak çözebilecek ve okula destek olabilecekleri gibi,

okul tarafından düzenlenen kermes, bilim şenliği gibi etkinliklere maddi-manevi destek sağlayabilirler. Bu açıdan whatsapp gruplarının okul yöneticileri etkili kullanılarak ve yönlendirilerek okula desteğin artırılması önemlidir.

e) Okul Yöneticilerine sorulan “Okulunuzda velilerle kurduğunuz Whatsapp grubunun dezavantajlı yönleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.24.’de verilmiştir.

Velilerle Kurulan Whatsapp Gruplarının Dezavantajları	n	%
Dedikodu Yapılması	5	17,24
Dezavantajı Yok	5	17,24
Diğer Velileri Okul Yönetimine Karşı Örgütlenme	4	13,79
Kişisel Paylaşımlar ile Grup Üyelerinin Rahatsız Edilmesi	3	10,34
Sosyal Medya Kullanma Ahlakının Olmaması	3	10,34
Velilerin Kendi Aralarında Tartışma ve Sorun Yaratmaları	4	13,79
Yaşanmış ya da Yaşanmamış Durumların Abartılarak Aktarılması	3	10,34
Yüz yüze Olmamasından Kaynaklı İletişim Kopukluğu	2	6,90
TOPLAM	29	100,00

Çizelge 3.24. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.24. incelendiğinde 5 okul yöneticisi velilerle kurulan whatsapp gruplarının bir dezavantajı olmadığını belirtmiştir (n=5, %=17,24). Diğer okul yöneticilerinin velilerle kurulan whatsapp gruplarının dezavantajlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, “Dedikodu Yapılması” (n=5, %=17,24), “Diğer Velileri Okul Yönetimine Karşı Örgütlenme” (n=4, %=13,79), “Kişisel Paylaşımlar ile Grup Üyelerinin Rahatsız Edilmesi” (n=3, %=10,39), “Sosyal Medya Kullanma Ahlakının Olmaması” (n=3, %=10,39), “Velilerin Kendi Aralarında Tartışma ve Sorun Yaratmaları” (n=4, %=13,79), “Yaşanmış ya da Yaşanmamış Durumların Abartılarak Aktarılması” (n=3, %=10,34) ve “Yüz yüze Olmamasından Kaynaklı İletişim Kopukluğu” (n=2, %=6,90) dezavantajlarının yer aldığı görülmektedir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y3: Dedikodu olabiliyor. Size bir anektot aktarmak istiyorum bununla ilgili. 1. Sınıflarda veliler kendi aralarında bir grup kurmuşlar. 1. Sınıflarda her gün bir veli öğle arasında görevlendiriliyor ve bu veli çocuklara yemeklerinde yardımcı oluyor. Çocuklar, çocuk oldukları için koşturuyorlar, şımarıyorlar tabi haliyle, çocukların oyun tarzı bu. Nöbetçi veli, böyle bir durumu görüp fotoğrafını çekip gruba atıyor, "bakın çocuklarınızın halini görün" diye. Ardından bir veli**

okul yönetimini arıyor ve "siz nasıl idarecisiniz, benim çocuğumu okulda dövüyorlar" diye. Dezavantajlarına bir örnek de budur. **Y4:** Aynı anda veliler idareye veya öğretmene karşı toplu bir eylem ve bildiri gibi kendilerince yanlış yapılan bir şeylerin düzeltilmesi için toplanabiliyorlar, aynı anda karar alıp idareye veya diğer resmi kurumlara başvuru yapabiliyorlar. **Y10:** Yanlış yönlendirmeler ve yanlış anlaşılmalara olabiliyor. Veli her şeyi whatsapp grubundan hallederim gibi bir havaya kapılıyor. Yani gelip yüz yüze görüşmek yerine whatsappdan görüşerek her şeyi halledebileceğini düşünüyor. **Y13:** Velilerin bu konuda hazır olmadığını düşünüyorum. Bu konuda velilerin eğitim almaları gerektiğini düşünüyorum.. Dedikodu oluyor maalesef. Şehir efsaneleri dillendiriliyor. Olmamış bir olay, olmuş, gerçekleşmiş ve abartılarak anlatılıyor. Ne yazık ki bunun önüne geçmek zor oluyor. **Y18:** Veliler kullanmayı bilmiyor. Öğretmenlere lambur lumbur yazıyor. Atletle resim yazıyor. Eşine yazdığı mesajı paylaşıyor. Öğretmenlere direktif verdim. Velilerin gruplarda yazı yazmasını kapatın dedim. Çünkü gerçekten çok sıkıntı yaşıyoruz. Bu yıl yaşadığım beş problemin beşi de whatsapp grubundan. **Y19:** Dezavantajlı olarak burada yaşanmayan bir olayı bir velinin kafasında kurgulamasıyla beraber whatsapp yazıyor ve ertesi gün diğer veliler şikayete geliyor. Halbuki işin aslını araştırırsalar böyle değil. Veliler kendilerini çok rahat gaza getirebiliyorlar. başka bir veliyi pof poflayıp okula şikayete vb. gönderebiliyorlar.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, veli whatsapp gruplarının dezavantajlarının fazla ve çeşitli olduğu anlaşılmaktadır. Y3 kodlu okul yöneticisinin ifade ettiği üzere bazı veliler, whatsapp gruplarında olayları abartarak anlatabilmektedir. Bu abartılı anlatış şekillerinin sonucu olarak okul yöneticilerine yaşanan veya yaşanmayan her durum şikayet olarak geri dönebilmektedir. Y13 ve Y18 kodlu okul yöneticileri ise velilerin whatsapp kullanmak için yeterli düzeyde iletişim becerisinin ve saygılı davranma becerisinin olmadığını ifade etmektedir. Y4 ve Y19 kodlu okul yöneticileri, velilerin veli whatsapp gruplarında okul yönetimi aleyhinde örgütlendiklerini ifade etmiştir. Dolayısıyla buradan da görülmektedir ki, veli whatsapp grupları amacının dışında kullanılabilir. Sonuç olarak, veli whatsapp gruplarının okul yöneticileri için pek çok kez çeşitli sorunlara yol açtığı ifade edilmiştir. Bu noktada veli whatsapp gruplarının resmiyet kazanması ve denetlenmesi ihtiyacı doğmaktadır. Dolayısıyla veli whatsapp grupları için gereken yasal düzenlemeler yapılmalı, velilerin grupta kullanacağı ifadeleri seçerken yasal sorumluluk bilinci altında sözlerine dikkat etmesi sağlanmalıdır.

f) Okul Yöneticilerine sorulan “Velilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından avantajlı yönleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.25.’de verilmiştir.

Velilerin Kendi Aralarında Kurduğu Whatsapp Gruplarının Avantajları	n	%
Veli İletişimini Arttırması	8	34,78
Avantajı Yok	11	47,83
Sınıfın Eksikliklerinin veya Sorunlarının Görüşülerek Giderilmesi	4	17,39
TOPLAM	23	100,00

Çizelge 3.25. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.25. incelendiğinde 11 okul yöneticisinin velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının okul yönetimi açısından bir avantajı olmadığını belirtmiştir (n=11, %=47,83).

Diğer okul yöneticilerinin velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının okul yönetimi açısından avantajlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, “Veli İletişimini Arttırması” (n=8, %=34,78) ve “Sınıfın Eksikliklerinin veya Sorunlarının Görüşülerek Giderilmesi” (n=4, %=17,39) avantajlarının yer aldığı görülmektedir.

Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y2:** *Avantajlı yönü yok. Velilerimi özellikle bu konuda uyarıyorum. O grupları dağıtın, hatta çocukların ne yazdıklarını da kontrol edin diye. Çünkü klavye başında bir şeyleri yazmak çok kolay geliyor. Birbirlerinin yüzüne söyleyemeyecekleri şeyleri çok kolay söyleyebiliyorlar, çok kolay hakaret edebiliyorlar. Ertesi gün okula gelip bunun tartışmasını çıkarıyorlar. Bu yüzden ben pek bir avantajlı yönünü görmedim. Velilerimizi uyarıyoruz, bu grupları kapatın diye. Y5: *Sınıfın sorunlarının çözülmesinde adımlar atabiliyoruz. Y6: *İletişimi arttırıyor. Daha rahat velilere ulaşabiliyoruz. Y12: *Eğitim seviyesi yüksek olursa aslında avantajları çok fazla. Öğrencilerle ilgili, sınıf ile ilgili detayların paylaşımı, örneğin gezi yapılacak gezi detaylarının paylaşımı. Y13: *Veliler okulla ilgili herhangi bir durum olduğunda anında haberdar ediliyor.”*****

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, okul yöneticilerinin yarısının velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının avantajının olmadığını düşünmesi manidardır. Bu açıdan bakıldığında okul yöneticilerinin bir kısmının veli whatsapp gruplarının işleyişinden fayda görmediği kolayca anlaşılmaktadır. Dolayısıyla veli whatsapp grupları okul yöneticileri tarafından fayda sağlayacak hale getirilmelidir. Eğitim

yönetimi açısından veli desteğinin önemi göz önüne alındığında, velilerin okula olan desteklerinin sürdürülebilmesi için veli-okul yönetimi iletişimi çok önemlidir.

Whatsapp gruplarının iletişim noktasında kolaylıklar sağladığı göz önüne alınırsa, okullarda veli whatsapp gruplarının faydalarından okul yöneticileri azami düzeyde faydalanmalıdır.

g) Okul Yöneticilerine sorulan “Velilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından dezavantajlı yönleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.26.’de verilmiştir.

Velilerin Kendi Aralarında Kurduğu Whatsapp Gruplarının Dezavantajları	n	%
Sanal İletişimde Ağza Gelenin Yazılabilmesi	1	2,63
Dezavantajı Yok	3	7,89
Diğer Velilerin Gereksiz Yere Rahatsız Edilmesi ve Zaman İsrافی	2	5,26
Grupta Yaşanan Problemlerin Okul Yönetimi Tarafından Çözülmesi	6	15,79
Okul Yönetimine Karşı Toplu Eylem Girişimi	2	5,26
Olayların Abartılması	5	13,16
Tartışma veya Hakaret İçeren Yazışmalar	7	18,42
Velilerin Birbiriyle İletişimini Olumsuz Etkilemesi	2	5,26
Yanlış Anlaşılmalr	3	7,89
Yapılan Dedikoduların Okulun Yönetim Sürecine Etkileri	6	15,79
Yüz yüze İletişimi Zayıflatması	1	2,63
TOPLAM	38	100,00

Çizelge 3.26. Öğretmen Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.26. incelendiğinde 3 okul yöneticisinin velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının okul yönetimi açısından bir dezavantajı olmadığını belirtmiştir (n=3, %=47,7,89). Diğer okul yöneticilerinin velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının okul yönetimi açısından dezavantajlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, “Yapılan Dedikoduların Okulun Yönetim Sürecine Etkileri” (n=6, %=15,79), “Grupta Yaşanan Problemlerin Okul Yönetimi Tarafından Çözülmesi” (n=6, %=15,79), “Olayların Abartılması” (n=5, %=13,16), “Yanlış Anlaşılmalr” (n=3, %=7,89), “Diğer Velilerin Gereksiz Yere Rahatsız Edilmesi ve Zaman İsrافی” (n=2, %=5,26), “Okul Yönetimine

Karşı Toplu Eylem Girişimi” (n=2, %=5,26), “Velilerin Birbiriyle İletişimini Olumsuz Etkilemesi” (n=2, %=5,26), “Sanal İletişimde Ağza Gelenin Yazılabilmesi” (n=1, %=2,63) ve “Yüz yüze İletişimi Zayıflatması” (n=1, %=2,63) dezavantajlarının yer aldığı görülmektedir. Katılımcı 22 okul yöneticisinin velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının dezavantajlarına ilişkin 35 dezavantaj olduğunu belirtmesi manidardır. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **Y3:** *Dedikodu olabiliyor. Size bir anektot aktarmak istiyorum bununla ilgili. 1. Sınıflarda veliler kendi aralarında bir grup kurmuşlar. 1. Sınıflarda her gün bir veli öğle arasında görevlendiriliyor ve bu veli çocuklara yemeklerinde yardımcı oluyor. Çocuklar, çocuk oldukları için koşturuyorlar, şımarıyorlar tabii haliyle, çocukların oyun tarzı bu. Nöbetçi veli, böyle bir durumu görüp fotoğrafını çekip gruba atıyor, "bakın çocuklarınızın halini görün" diye. Ardından bir veli okul yönetimini arıyor ve "siz nasıl idareciniz, benim çocuğumu okulda dövüyorlar" diye. Dezavantajlarına bir örnek de budur. Y4:* *Okul yönetimini zora sokacak toplu eylem yapma durumlarını bazı okullarda duyuyoruz. Aynı anda veliler idareye veya öğretmene karşı toplu bir eylem ve bildiri gibi kendilerince yanlış yapılan bir şeylerin düzeltilmesi için toplanabiliyorlar, aynı anda karar alıp idareye veya diğer resmi kurumlara başvuru yapabiliyorlar. Y6:* *Veli temsilcilerine ilettiğimiz mesajları veli temsilcisi güzel bir şekilde aktarıyorsa sorun olmuyor. Ama veli temsilcisi iyi bir şekilde aktaramamışsa bize sıkıntılar gelebiliyor. Y8:* *Veliler birbirleriyle tartışabiliyorlar ve bunlar bize sorun olarak geri dönüyor. Dolayısıyla öğretmenler son zamanlarda bu gruplara girmek istemiyor son zamanlarda. Y12:* *Küskünlükler oluyor, hakaretler oluyor, aslı olmayan bilgiler yazılıyor ve veliler okula gelip aslını soruyorlar. İnsanların zamanını çalıyor her şeyden önce. Y13:* *Dedikodu oluyor maalesef. Şehir efsaneleri dillendiriliyor. Olmamış bir olay, olmuş, gerçekleşmiş ve abartılarak anlatılıyor. Ne yazık ki bunun önüne geçmek zor oluyor. Y14:* *Veliler çocukların görüşlerine bakarak yani pedagojik veya okul yönetimi açısından bakmadan kişisel bakış açısı ile benim çocuğum - senin çocuğun" meselesine çevirdikleri için problemler yaşıyorlar. Ve dedikodu sayfası haline geliyor. Y17:* *Gereksiz olduğunu düşünüyorum. Daha çok problemlere neden oluyor. Y20:* *Veliler whatsapp gruplarında birbirleri ile tartışıyorlar ama çözüm için yine bize geliyorlar. Bu okul yönetimi açısından olumsuz bir şey.”*

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının en büyük dezavantajları, velilerin kendi arasında tartışma ve hakaret içerikli yazılar yazması ile grupta yaşanan sorunların okul yönetimi tarafından

çözülmesi olduğu görülmektedir. Velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp grubunun okul yöneticileri ile alakasının olmamasına rağmen, yaşanan sorunların okul yöneticileri tarafından çözülmesi beklenmektedir. Bu noktada okul yöneticileri, eğitim için harcaması gereken mesai, enerji ve zamanını velilerin önceki günden kalma tartışmalarını çözmekle meşgul olabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının okula olan zararlı etkisi görülebilmektedir.

Velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının diğer dezavantajlarına bakıldığında, bu dezavantajların ortak yönünün bu grupların resmiyetinin olmamasından ve denetlenmemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Bu gruplarda yaşanan sorunların en aza indirgenmesi için velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarına resmiyet kazandırılması, yetkili kişilerce bu gruplar denetlenmesi veya takip edilmesi önerilmektedir.

3.2.5. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi; “Öğrenci Whatsapp Grubunun Okul Yönetimi sürecine etkileri nelerdir?” şeklindeydi. Katılımcıların bu alt probleme ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdiği cevaplar bu bölümde incelenmiştir.

a) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğrencilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından avantajlı yönleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.27.’de verilmiştir.

Öğrencilerin Kendi Aralarında Kurduğu Whatsapp Grubunun Avantajları	n	%
Avantajı Olduğunu Düşünmüyorum	7	30,43
Öğrencilerin Whatsapp Grubu Yok	10	43,48
Kişisel Problemlerin Ortaya Çıkması ve Çözülmesi	1	4,35
Ödev Alışverişi Yapılabilmesi	3	13,04
Okula Getirilecek Ders Araç Gereç Bilgilerinin Paylaşılması	1	4,35
Duyuruların Yapılabilmesi	1	4,35
TOPLAM	23	100,00

Çizelge 3.27. Öğrenci Whatsapp Grubunun Avantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.27. incelendiğinde katılımcı okul yöneticileri, öğrencilerin whatsapp grubunun olmadığını (n=10, %=43,48) veya avantajı olmadığını (n=7, %=30,43) ifade etmişlerdir. Avantajı olduğunu düşünen okul yöneticileri ise “Ödev Alışverişi Yapılabilmesi” (n=3, %=13,04), “Kişisel Problemlerin Ortaya Çıkması ve Çözülmesi” (n=1, %=4,35), “Okula Getirilecek Ders Araç Gereç Bilgilerinin Paylaşılması” (n=1, %=4,35), ve “Duyuruların Yapılabilmesi” (n=1, %=4,35) olduğunu belirtmişlerdir.

Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y1:** Öğrencilerin kendi aralarında whatsapp grupları kurmalarını istemiyoruz. Bununla ilgili sıkıntılar yaşıyoruz. Avantajlı olduğunu düşünmüyorum. Kişisel olaylarını yansıtıyorlar. **Y6:** Çocukların kişisel problemlerini çözme noktasında bize dönütler sağlıyor. Öğrenciler yaşadığı sorunla ilgili bize geliyor ve biz sorunu çözüyoruz. **Y11:** Ödev alışverişi veya gezi için getirilecek malzemelerin paylaşılması gibi konularda faydalı. **Y13:** Whatsapp grupları dışında başka uygulamaları kullandıkları farklı grupları da varmış. Ödev konusunda veya araştırma konusunda birbirlerinden destek ve yardım alıyorlar. **Y14:** Avantajı olduğunu düşünmüyorum.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunu öğrenci whatsapp grupları olmadığını veya grupların avantajının olmadığını ifade etmiştir. Bu açıdan bakıldığında, katılımcı okul yöneticilerinin çoğunluğu, öğrenciler için whatsapp gruplarına olumlu görüş bildirmemiştir.

Y6, Y11 ve Y13 kodlu okul yöneticilerinin belirttiği üzere öğrenci whatsapp gruplarının eğitim açısından avantajları da bulunmaktadır. Bu noktada eğitimcilerin, öğrencilerin whatsapp gruplarını etkili ve faydalı kullanmaları için öğrencilere rehberlik etmeleri önerilmektedir.

b) Okul Yöneticilerine sorulan “Öğrencilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından dezavantajlı yönleri nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular Çizelge 3.28.’de verilmiştir.

Öğrencilerin Kendi Aralarında Kurduğu Whatsapp Grubunun Dezavantajları	n	%
Boşa Zaman Harcanması	1	3,33
Disiplin Cezası Alan Öğrenciler	3	10,00
Küfür-Hakaret İçerikli Mesajların Yer Alması	3	10,00
Oyun Bağımlılığına Neden Olması,	1	3,33
Öğrenciler Arasında Kavgaların Oluşması	7	23,33
Öğrencileri Derslerden Uzaklaştırması	1	3,33
Öğrencilerin Whatsapp Grubu Yok	10	33,33
Samimi İlişkilerden Uzaklaştırması	1	3,33
Siber Zorbalık	1	3,33
Teknoloji Bağımlılığına Neden Olması	1	3,33
Türkçenin Yanlış Kullanılması	1	3,33
TOPLAM	30	100,00

Çizelge 3.28. Öğrenci Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.28. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin bir kısmı “öğrenci whatsapp grubu yok” (n=10, %=33,3) cevabını vermiştir.

Öğrenci Whatsapp Grubunun dezavantajlarına ilişkin diğer yöneticilerin verdikleri cevaplar “Öğrenciler Arasında Kavgaların Oluşması” (n=7, %=23,33), “Teknoloji Bağımlılığına Neden Olması” (n=1, %=3,33), “Öğrencileri Derslerden Uzaklaştırması” (n=1, %=3,33), “Oyun Bağımlılığına Neden Olması” (n=1, %=3,33), “Boşa Zaman Harcanması” (n=1, %=3,33), “Samimi İlişkilerden Uzaklaştırması” (n=1, %=3,33), “Küfür-Hakaret İçerikli Mesajların Yer Alması” (n=3, %=10,00), “Disiplin Cezası Alan Öğrenciler” (n=3, %=10,00), “Türkçenin Yanlış Kullanılması” (n=1, %=3,33) ve “Siber Zorbalık” (n=1, %=3,33) şeklindedir.

Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; **Y10:** *Genelde arkadaş grupları kendi aralarında grup oluşturuyor. Öğrenciler genelde ilgilenmek noktasında teknoloji bağımlılığına neden oluyor. Derse daha az zaman ayırıyorlar. Oyun amaçlı kullananlar oluyor. Arkadaş vasıtasıyla çeşitli sitelere yönelip zamanını harcayabiliyorlar. Y11:* *Whatsapp grupları insanları samimi ilişkilerden uzaklaştırıyor. Whatsapp grubunda veliler de çocuklar da hakaret vari yazabiliyor. Whatsapp gruplarından yazan öğrencilere gel konuşalım dediği zaman konuşmuyor. Konuşmayı kısa tutmak gerekir. Y12:* *Öğrencilerde de kırgınlıklar kavgalar olabiliyor. Örneğin bu yüzden*

disiplin cezası alan öğrenciler oluyor. Bir öğrenci absürt bir fotoğrafı grupta paylaşabiliyor ve sıkıntılar oluyor tabii. Y14: Öncelikle böyle grupları istemiyoruz. Bu tarz gruplarda genellikle kavga ortamı, akran zorbalığı ve siber zorbalıklar yaşıyor. Tespit ettiklerimize ilişkin araştırma yapıyoruz ve olumsuzluklarını gidermeye ya da bu grupları kapatma yoluna gidiyoruz. Y21: Dezavantajlı. Biz iletişim manasında gerçek manada kullanamıyoruz. Dolayısıyla sıkıntılar yaşıyor. Çocuklar face'de kavga eder, küfürleşir, sonra sana gelir. Hatta bu yüzden mahkemelik olanlar bile oldu.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, öğrenci whatsapp gruplarının pek çok farklı dezavantajı olduğu görülmektedir. Bu dezavantajların içerisinde en çok öğrenciler arasında yaşanan kavga olayları dikkat çekmektedir.

Öğrenci whatsapp gruplarında yer alan öğrencilerin ortak yaşam alanı okul olduğundan sanal ortamda sözel olarak başlayan tartışmalar okul ortamında fiziksel olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında öğrencilerin disiplin cezası alması, küfür-hakaret içerikli mesajlar ve diğer dezavantajlar ile birleştirildiğinde öğrenci whatsapp gruplarının genel anlamda dezavantajlı olduğu katılımcı okul yöneticileri tarafından ifade edilmiştir.

3.2.6. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi; “Diğer Sosyal Medya Araçlarının Okul Yönetimi sürecine etkileri nelerdir?” şeklindeydi. Katılımcıların bu alt probleme ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan “Okul yönetiminde etkinliği sağlamada sosyal medya gruplarının avantajları ve dezavantajları nelerdir?” sorusunun cevaplarına ilişkin bulgular 3.29.’da verilmiştir.

Diğer Sosyal Medya Araçlarının Avantaj ve Dezavantajları		n	%
AVANTAJLAR	Duyuruların Hızlı Bir Şekilde Paylaşılabilmesi	4	33,33
	Eğitim Üzerine Bilgi Edinebilmek	2	16,67
	Okul Tanıtımında Aktif Rol Alması	3	25,00
	Paylaşılanlar ile Eğitime Katkı Sağlanması	1	8,33
	Tüm veli ve öğrencileri aynı anda bilgilendirebilmesi	2	16,67
	TOPLAM	12	100,00
DEZAVANTAJLAR	Olumsuz Haberlerin Hızlı Yayılarak Eğitim Üzerine Kötü Bir Algı Oluşturması	1	20,00
	Olumsuz İçeriklerin Yer Alması	1	20,00
	Öğrencilerin Küfür-Kavga Olaylarına Karışması	2	40,00
	Velinin Rızasının Alınmadan Öğrenci Fotoğraflarının Yayınlanması	1	20,00
	TOPLAM	5	100,00

Çizelge 3.29. Öğrenci Whatsapp Grubunun Dezavantajlarına İlişkin F.D.

Çizelge 3.29. incelendiğinde katılımcı okul yöneticileri, diğer sosyal medya araçlarının okul yönetimi üzerine sağladığı avantajların “Duyuruların Hızlı Bir Şekilde Paylaşılabilmesi” (n=4, %=33,33), “Eğitim Üzerine Bilgi Edinebilmek” (n=2, %=16,67), “Okul Tanıtımında Aktif Rol Alması” (n=3, %=25,00), “Paylaşılanlar ile Eğitime Katkı Sağlanması” (n=1, %=8,33), ve “Tüm veli ve öğrencileri aynı anda bilgilendirebilmesi” (n=2, %=16,67) olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y3:** Amacına uygun kullanıldığı zaman hiçbir sakıncası yok. Amacına uygun kullanılmazsa sıkıntılar yaşanıyor. **Y4:** İyi bir reklam. Okulun tanıtımı adına okulda yapılan faaliyetlerin diğer paydaşlarımızla paylaşılması, okulun bilinirliğini ve reklam yüzünü daha çok ortaya çıkarıyor. **Y11:** Sosyal medya grupları faydalıdır. Ama saygınlığınızı yitirmemek adına, mesafeli ve düzgün kullanırsanız faydalıdır. Örneğin öğretmenlerin özel günlerinde onları kutladığımızda, fotoğraflarına beğeni attığımızda size bakış açısı değişiyor, Malesef ki öğretmen ile idareci arasında duvarlar var. öğretmen ile idarecinin arasındaki duvarlar yıkılıyor. Bu anlamda çok faydalı. **Y20:** Yaptığımız işleri dışarıya gösterebiliyorsunuz, paylaşabiliyorsunuz, kendinizi ifade edebiliyorsunuz. **Y22:** Öğrenci ve velilerimizle daha hızlı iletişim kuruyoruz.”

Katılımcı okul yöneticilerinin yanıtları incelendiğinde, diğer sosyal medya araçlarının en önemli avantajının duyuruların hızlı bir şekilde paylaşılması olduğu ifade

edilmiştir. Diğer avantajlara bakıldığında okul tanıtımı dikkat çekmektedir. Özellikle son yıllarda özel okulların okul tanıtımında sosyal medyadan faydalandığı görülmektedir. Okulun örgüt kültürünün ve okul imajının dışarıya başarılı bir şekilde yansıtılmasında sosyal medya araçları öne çıkmaktadır.

Çizelge 3.29. incelendiğinde katılımcı okul yöneticileri, diğer sosyal medya araçlarının okul yönetimi üzerine dezavantajlarının “Öğrencilerin Küfür-Kavga Olaylarına Karışması” (n=1, %=20,00), “Olumsuz İçeriklerin Yer Alması” (n=1, %=20,00), “Öğrencilerin Küfür-Kavga Olaylarına Karışması” (n=2, %=40,00) ve “Velinin Rızasının Alınmadan Öğrenci Fotoğraflarının Yayınlanması” (n=1, %=20,00) olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y7:** Bilmediklerimizi sosyal medyadan öğrenebiliyoruz. Hatta olumsuzlukları da sosyal medyadan öğrenebiliyoruz. Olumsuz haberler daha hızlı yayılıyor.**Y18:** Bazen anne babaların rızası olmadan çocukların fotoğrafları paylaşılıyor. Bu da çok etik olmuyor. Dolayısıyla kullanmıyorum.**Y21:** Esasında sosyal medya, avantaj oluşturmak amacıyla kullanılmaktadır. Lakin sosyal medya kontrol edilemediğinde etkili olmamaktadır. Eğer ki kontrol sistemi tam manasıyla oluşturulursa harika sonuçlar elde edilir.

Sosyal medyanın okul yönetimi açısından dezavantajları incelendiğinde, okul yöneticileri sosyal medyanın okulda yaşanan küfür-hakaret ve kavga olaylarına neden olduğunu belirtmektedir. Sosyal medyanın içerdiği şiddet görüntüleri sebebiyle öğrencileri etkilediğine ilişkin alanyazında pek çok çalışma bulunmaktadır. Okul yönetimleri, sosyal medyadan kaynaklanan bu tarz dezavantajlı durumları tespit ederek, öğrencilerin öncelikle rehberlik servisine yönlendirilmesini sağlamalı, dezavantajlar tekrarlanıyorsa mevzuatta yer alan yasal cezalar da uygulanmalıdır. Eğitim yönetimi açısından düşünüldüğünde; okul bir eğitim kurumudur. Okulun önceliği eğitim olmalıdır. Eğitimde ise öncelikle öğrencilerden hatalı davranışlarını değiştirmeleri beklenmeli, değişimin yaşanmaması halinde gerekiyorsa yasal mevzuata başvurulmalıdır.

3.2.7. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi; “Okul Yönetiminin kurduğu Whatsapp gruplarında, gruplar da bulunan öğretmenler ya da veliler paylaşılan bilgilerden yasal olarak sorumlu ve yükümlü olsalar katılım ve paylaşım aynı derecede gerçekleşir mi?” şeklindeydi. Katılımcıların bu alt probleme ilişkin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdiği cevaplara ilişkin bulgular Çizelge 3.30’da verilmiştir.

Katılım ve Paylaşımın Aynı Derecede Gerçekleşme Durumu	n	%
Fikrim Yok	1	4,55
Gerçekleşir	7	31,82
Gerçekleşmez	14	63,64
TOPLAM	22	100,00

Çizelge 3.30. Katılım ve Paylaşımın Gerçekleşme Durumuna İlişkin F.D.

Çizelge 3.30. incelendiğinde katılımcı okul yöneticilerinin büyük çoğunluğu, whatsapp gruplarının yasal çerçeveye alınması halinde katılım ve paylaşımın aynı derecede gerçekleşmeyeceğini belirtmiştir (n=14, %=63,64). Diğer katılımcılardan 7 okul yöneticisi aynı şekilde gerçekleşeceğini, 1 okul yöneticisi ise fikrinin olmadığını ifade etmiştir. Bu konuda bazı katılımcı okul yöneticilerinin yorumları şu şekildedir; “**Y1:** *Düşeceğini düşünüyorum. Okula karşı sorumsuz ve ilgisiz veliler gruba dahil olmak istemeyeceklerdir.* **Y16:** *Gerçekleşmez. Muhakkak çekinceleri olanlar olur. Muhtemelen daha çok dikkat ederler. Daha faydalı olacağını düşünüyorum. Böyle bir durum olursa hiç bulaşmak istemeyenlerin sayısı da artacaktır.* **Y20:** *Gerçekleşmez. Yasal olarak sorumlu olsalar herkes whatsapp ı kapatır.* **Y21:** *Gerçekleşir. Resmi yazıları paylaştığımız için sorun olmaz. Biz zaten öğretmenler kurulunda karar alıp tutanağa yazıyoruz. Bir de gruplarda resmi işler dışında paylaşım olmadığı için sorun yaşanmıyor.”*

Bu bağlamda genel olarak bakıldığında, okul yöneticilerinin büyük çoğunluğu whatsapp gruplarının yasal çerçeveye oturtulmasını desteklemektedir. Ayrıca araştırmanın genelinde whatsapp gruplarından dolayı yaşanan sorunlar göz önüne alındığında whatsapp gruplarına resmiyet kazandırılması, gruplardaki bireylerin paylaşımlarına dikkat etmesini gerektirecektir. Dolayısıyla yaşanan sorunların bu şekilde azalacağı öngörülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde araştırma bulgularına ilişkin elde edilen sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin tamamının birkaç yıldır whatsapp uygulamasını etkin bir şekilde kullandığı görülmüştür. Katılımcı okul yöneticilerinin whatsapp uygulamasını aktif olarak kullanıyor olması araştırma sonuçlarının sağlıklı olması açısından önemlidir.

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin sonuçlar başlıklar halinde aşağıda sunulmuştur.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcı okul yöneticileri, okul müdürleri arasında kurulan whatsapp grubunu hızlı iletişim, üst makamlardan resmi paylaşımlar, bilgi paylaşımı, tecrübe paylaşımı, fikir alışverişi yapmak amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Okul Müdürleri whatsapp grubunun kullanılma nedenlerinden en belirgin olanının “hızlı iletişim” olması göze çarpmaktadır. Okul yöneticilerinin “iletişim” amacıyla whatsapp kullandığı düşünüldüğünde, okul yöneticilerinin iletişim becerilerine sahip bireyler olmasının önemi daha çok öne çıkmaktadır. Dolayısıyla okul yöneticilerinin hem yüz yüze hem de sanal iletişim becerilerini geliştirmesi önerilmektedir.

Katılımcı okul yöneticileri, okul müdürleri whatsapp grubunun fikir alışverişi ile problemlerin çözülebilmesi, hızlı iletişim sağlanması, acil yapılması gereken işlerde kolaylık sağlanması, resmi yazılara hızlı bir şekilde erişebilme, kişisel ilişkileri geliştirebilme, gözden kaçan çalışmaları takip edebilme, bürokrasinin hızlandırılması gibi avantajlar sağladığını belirtmiştir. Okul müdürleri whatsapp grubunun sağladığı avantajlardan fikir alışverişi ile problemlerin çözülmesi avantajı en çok söylenen avantajdır. Okul müdürleri whatsapp grubunun müdürlere fikir paylaşımı ve problemlerin çözülmesi noktasında büyük avantajlar sağladığı söylenebilir.

Katılımcı okul yöneticileri, okul müdürlerinin çoğu (%86,36) whatsapp grubunun diğer müdürlerle iletişimini arttırdığını ifade etmiştir. Bu sonuca göre, Whatsapp uygulamasının okul müdürleri arasındaki iletişimi arttırdığı söylenebilir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcı okul yöneticilerinin öğretmenlerle iletişimde whatsapp grubunu kullanma sürelerine bakıldığında, yöneticilerin çoğunluğunun iki ile beş yıl arasında toplandığı görülmektedir. Araştırmanın örnekleminin öğretmenler ile whatsapp grubunu kullanıyor olması araştırmanın sonuçlarının sağlıklı olması açısından önemlidir.

Katılımcı okul yöneticileri, öğretmen whatsapp grubunu kullanma nedenleri olarak, hızlı iletişim kurmak, resmi yazıları duyurmak, bir konuda öğretmenleri bilgilendirmek, sosyal etkinlik ve faaliyetleri duyurmak, iyi örnekleri paylaşmak nedenlerini ifade etmişlerdir. Öğretmen whatsapp grubunu kullanma nedeni olarak en çok belirtilen görüşün hızlı iletişim kurmak olduğu görülmektedir.

Öğretmen whatsapp grubunun duyuruların hızlı ve toplu bir şekilde iletilebilmesi, okul dışındaki öğretmenlere kolayca ulaşılabilmesi, resmi yazıların kolayca duyurulabilmesi, öğretmenler arasında bilgi paylaşımı sağlaması özelliklerinin en beğenilen özellikler olduğu katılımcı okul yöneticileri tarafından vurgulanmıştır. Bu özelliklere bakıldığında, duyuruların hızlı ve toplu bir şekilde ve aynı anda tüm öğretmenlere iletilebiliyor olması özelliğinin katılımcı okul yöneticileri tarafından en beğenilen özellik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen whatsapp gruplarının öğretmenlerle olan iletişimini etkileme durumu katılımcı okul yöneticilerine sorulduğunda, okul yöneticilerinin çoğu iletişimlerinin arttığını belirtmiştir. Öğretmen whatsapp gruplarının yönetici ile öğretmen arasındaki iletişimi arttırdığı ifade edilebilir. Bunun yanında whatsapp uygulaması sanal ortam oluşturduğu için okul yöneticilerine öğretmenlerle iletişimde yüzyüze iletişim kurmayı ihmal etmemeleri önerilmektedir.

Öğretmen Whatsapp gruplarında problem yaşama durumu katılımcı okul yöneticilerine sorulduğunda, okul yöneticilerinin yaklaşık yarısının sorun yaşar iken, yaklaşık yarısının sorun yaşamadığını belirttiği görülmektedir. Katılımcılardan bazıları, öğretmen whatsapp gruplarında ilkelerin ve sınırların baştan iyi çizilmesi durumunda sorunların azalacağını ve kaybolacağını belirtmiştir. Dolayısıyla okul yöneticilerinin öğretmen whatsapp grubunda yaşanan sorunları en aza indirmesi için grubun kuruluşunda ilkelerin ve sınırların iyi çizilmesi ve grubun amacı doğrultusunda kullanılması için yalnızca yöneticilerin mesaj gönderebileceği şekilde ayarlanması önerilmektedir.

Katılımcı okul yöneticileri, öğretmen whatsapp gruplarında resmi yazılar ve duyuruları, okul ile ilgili bilgi paylaşımlarını, özel gün kutlamalarını ve eğitimde iyi örnekleri paylaştığını belirtmiştir. Okul yöneticilerinin en çok görüş bildirdiği paylaşılan konunun ise resmi yazılar ve duyurular olduğu görülmüştür.

Katılımcı okul yöneticileri, öğretmen whatsapp grubunun en çok hızlı iletişim kurulabilmesi konusunda avantaj sağladığını belirtmiştir. Yapılacak işlerin hızlandırılması, toplu bilgilendirme imkânı, geri dönütlerin hızlandırılması ise diğer avantajlardan öne çıkanlar olmuştur. Öğretmen whatsapp grubunun sağladığı en önemli avantajın hızlı iletişime imkân tanınması olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcı okul yöneticilerinin yarısı, öğretmen whatsapp grubunun dezavantajının olmadığını belirtmiştir. Görülen dezavantajlardan öne çıkanlar ise, grupta özel veya gereksiz paylaşımların yapılması ve yüz yüze iletişim olmaması sebebiyle zayıf iletişim olarak sıralanabilir. Genel manada öğretmen whatsapp gruplarının dezavantajlarının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Grupta özel ve gereksiz paylaşımların sona erdirilmesi için okul yöneticilerine whatsapp gruplarının sadece duyuru amaçlı kurulması ve sadece yöneticilerin mesaj gönderecek şekilde ayarlanması önerilmektedir.

Okul için farklı sosyal medya araçlarının kullanımını durumuna yönelik olarak 9 okul yöneticisi farklı bir sosyal medya aracı kullanmadığını belirtmiştir. 12 okul yöneticisi facebook, 3 okul yöneticisi twitter, 2 okul yöneticisi ise instagram kullandığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan yöneticiler için, okullarda kullanılan sosyal medya araçları oranları göz önüne alınırsa teknoloji çağı için farklı sosyal medya aracı kullanan okul yöneticisi sayısının az olduğu söylenebilir. Dolayısıyla okul yöneticilerine, sosyal medya üzerinde okul tanıtımı yapılması ve okulun imajının ön plana çıkarılması için daha fazla yararlanmaları önerilmektedir.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcı okul yöneticilerinin görüşlerine göre velilerin kendi aralarında kurdukları whatsapp gruplarının avantajları duyuruların hızlı bir şekilde yapılması, anında ve toplu iletişim sağlanması, veli dayanışmasını arttırması, velilerin yaşadığı sorunların öğrenilmesi ve çözüme kavuşturulması şeklinde sıralanabilir. Katılımcı okul yöneticileri, velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp grubunda duyuruların hızlı bir şekilde yapılmasını grubun en önemli avantajı olarak görmektedir. Bir kısım okul yöneticisinin ise velilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının avantajının olmadığını belirtmesi ise göze

çarpmaktadır. Bu noktada okul yöneticilerine, velilerin okula maddi ve manevi desteğinin sağlanması için veli whatsapp gruplarından azami derecede faydalanmaları önerilmektedir.

Katılımcı okul yöneticileri, veli whatsapp gruplarında en çok duyuruların ve sosyal faaliyetlerin paylaşıldığını ifade etmiştir.

Katılımcı okul yöneticileri, velilerle kurulan whatsapp gruplarının en büyük avantajı olarak duyuruların yapılmasını belirtmektedir. Yine veli whatsapp gruplarının bir avantajının olmadığını söyleyen okul yöneticilerinin olması dikkat çekmektedir.

Veli whatsapp grubunun dezavantajları olarak dedikodu yapılması, diğer velileri okul yönetimine karşı örgütlenme, kişisel paylaşımlar ile grup üyelerinin rahatsız edilmesi, sosyal medya kullanma ahlakının olmaması, velilerin kendi aralarında tartışma ve sorun yaratmaları, yaşanmış ya da yaşanmamış durumların abartılarak aktarılması, yüz yüze olmamasından kaynaklı iletişim kopukluğu seçenekleri okul yöneticileri tarafından belirtilmiştir. Dezavantajlara bakıldığında, dedikodu yapılması, diğer velileri okul yönetimine karşı örgütlenme ve velilerin tartışma ve sorun yaratmaları dezavantajlarının en çok ifade edilen seçenekler olduğu tespit edilmiştir. Veli whatsapp gruplarında yaşanan sorunların en aza indirilmesi için veli whatsapp gruplarına yapılacak mevzuat değişiklikleri ile resmi statü kazandırılması önerilmektedir.

Okul yönetimi açısından veli whatsapp gruplarının avantajları katılımcı okul yöneticilerine sorulduğunda, okul yöneticilerinin yarısı avantajının olmadığını belirtmiştir. Bu nokta dikkat çekmektedir. Kalan okul yöneticileri ise veli iletişimini arttırdığını veya sınıfın eksikliklerinin veli whatsapp grupları aracılığıyla tamamlandığını belirtmişlerdir.

Okul yönetimi açısından veli whatsapp gruplarının dezavantajları katılımcı okul yöneticilerine sorulduğunda, tartışma veya hakaret içeren yazışmalar, yapılan dedikoduların okulun yönetim sürecine etkileri, grupta yaşanan problemlerin okul yönetimi tarafından çözülmesi, olayların abartılması dezavantajlarının öne çıktığı tespit edilmiştir. Bu noktada veli whatsapp gruplarının yasal olarak denetlenmeye ihtiyacı olduğu görülmektedir. Dolayısıyla veli whatsapp gruplarının resmiyet altına alınması ve yasal olarak denetlenmesi önerilmektedir.

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Öğrenci whatsapp grubunun avantajları katılımcı okul yöneticilerine sorulduğunda, okul yöneticilerinin neredeyse yarısı öğrencilerin yaşı itibarıyla whatsapp grubunun olmadığını söylemiştir. Diğer okul yöneticileri ise öğrenci whatsapp grubunun öğrencilerin

ödev alışverişinin, okula getireceği ders araç gereçleri bilgilerinin paylaşımının, kişisel problemlerin fark edilmesi açılarından avantajlar sağladığını belirtmiştir. Bu bağlamda ilkokulların öğrencilerinin yaşları itibarıyla whatsapp grubu oluşturamaması bir avantaj olarak düşünülebilir. Bazı okul yöneticilerinin de belirttiği üzere, eğitim anlamında whatsapp uygulamasından faydalanılabilir. Öğrenci whatsapp gruplarından eğitim anlamında faydalanılması için eğitimcilerin öğrencilere rehberlik etmesi önerilmektedir.

Öğrenci whatsapp grubunun dezavantajları katılımcı okul yöneticilerine sorulduğunda, öğrenciler arasında kavgalara sebep olması, bazı öğrencilerin disiplin cezası almasına neden olması, küfür hakaret içerikli mesajların yer alması öne çıkan dezavantajlar olarak görülmektedir. Bu bağlamda avantajlar ile dezavantajların sayıları karşılaştırıldığında öğrenci whatsapp gruplarının öğrencilere avantajdan daha fazla dezavantaj getirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla öğrenci whatsapp kullanımından dolayı sorun yaşayan öğrencilere öncelikle rehberlik edilmesi ve yol gösterilmesi önerilmektedir. Öğrenci whatsapp gruplarında sorun yaşamaya devam eden öğrenciler için mevzuatta yer alan işlemlerin sağlıklı bir eğitim ortamı için etkili bir şekilde uygulanması önerilmektedir.

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Diğer sosyal medya araçlarının okul yönetimi sürecinde avantajlarına bakıldığında, duyuruların hızlı bir şekilde paylaşımı ve okul tanıtımının yapılabilmesi öne çıkmaktadır. Özel eğitim kurumlarının sosyal medya araçlarından aktif bir şekilde yararlanarak okul tanıtımı yaptıkları görülmektedir. Dolayısıyla devlet okullarının da okulun imajının öne çıkarılması ve kaliteli öğrencileri kendine çekebilmesi amacıyla diğer sosyal medya araçlarından aktif olarak faydalanması önerilmektedir.

4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcı okul yöneticilerine whatsapp gruplarında veliler ve öğretmenlerin yasal olarak sorumlu ve yükümlü olma durumunda katılım ve paylaşımın aynı derecede gerçekleşip gerçekleşmeyeceği sorulduğunda, okul yöneticilerinin çoğunluğu katılımın aynı derece gerçekleşmeyeceğini belirtmiştir. Araştırmanın geneline bakıldığında, öğretmen ve veli whatsapp gruplarında zaman zaman ve farklı şekillerde sorunların yaşandığı görülmektedir. Yaşanan sorunların çözümünde; öğretmen ve veli whatsapp gruplarının denetlenecek ve grupta yer alan bireylerin yazdıklarından sorumlu olacak şekilde yasal bir zemine oturtulması önerilmektedir.

Genel anlamda bakıldığında, okul müdürleri whatsapp grubunun hızlı iletişim, işbirliği, bilgi paylaşımı, sorunların çözülmesi, resmi paylaşımlar amaçları ile faydalı olarak kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen whatsapp grubunun ise hızlı iletişim kurmak, resmi yazıları duyurmak, öğretmenleri bilgilendirmek amaçlarıyla okullarda faydalı olarak kullanıldığı, genelde problemlerin az düzeyde yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Veli whatsapp gruplarının ise anında ve toplu iletişim sağlanması, duyuruların hızlı bir şekilde yapılması, veli dayanışmasını arttırması sebepleri ile veliler tarafından aktif olarak kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Veli whatsapp gruplarının okul yöneticileri açısından avantajlı görülmediği ve velilerin whatsapp gruplarında yaşadığı sorunlardan dolayı okul yönetimi sürecini bu grupların olumsuz olarak etkilediği, sorun yaşayan velilerin okul yönetiminde soluğu aldığı ve çözümü yine okul yönetiminden beklediği görülmektedir. Dolayısıyla okul yöneticileri, veli whatsapp gruplarının avantajından daha fazla dezavantajı olduğunu belirtmiştir. Öğrenci whatsapp gruplarının ilkökul seviyesinde bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci whatsapp gruplarının ortaokul seviyesinde ödev paylaşımı, araç gereç paylaşımı ve duyuru amaçları ile kullanıldığı ifade edilebilir. Katılımcı okul yöneticileri, öğrenci whatsapp gruplarının avantajlarından ziyade dezavantajlarının daha fazla olduğunu, öğrencilerin küfür, hakaret içeren whatsapp grupları ile kavga vb. durumlara karışıp disiplin cezası alabildiğini ifade etmişlerdir. Öğrenci whatsapp gruplarının öğrenciler açısından dezavantajlarının fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı okul yöneticilerinin çoğunluğuna göre, öğretmen ve veliler whatsapp gruplarından yasal olarak sorumlu ve yükümlü olsalar whatsapp gruplarına aynı şekilde katılım ve paylaşım gerçekleştirmeyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre whatsapp gruplarının yasal çerçeveye oturtulması ve yaptırım içermesi ile whatsapp gruplarının daha seviyeli bir hal alacağı, yaşanan sorunların azalacağı sonucuna ulaşılmıştır.

4.7. Öneriler

Uygulayıcılara öneriler;

1. Okul yöneticileri ve öğretmenler, velilerin okula desteğinin ve katkılarının sürmesi için whatsapp uygulamasından etkili bir şekilde faydalanmalı, velilerin okul ile olan bağıını whatsapp uygulaması üzerinden sürdürmelidir.
2. Okul yöneticileri ve öğretmenler, sanal iletişimde kullandıkları ifadeleri seçerken dikkatli davranmalı, iletişim becerilerini geliştirmelidirler.

3. Okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler ile olan iletişimini whatsapp uygulaması ile sınırlandırmamalı, yüz yüze iletişimi aktif bir şekilde sürdürmelidir.
4. Okul yöneticileri, öğretmen ve veli whatsapp gruplarının ilkelerini ve sınırlarını iyi çizmeli, grubun amacı dışında kullanılmaması için sadece yöneticilerin mesaj gönderebileceği ayarlamalar yapılmalıdır.
5. Okul yöneticileri, okul tanıtımı ve okulun imajı için diğer sosyal medya araçlarından aktif bir şekilde faydalanmalıdır.
6. Öğrencilerin öğrenci whatsapp gruplarını eğitsel amaçlarla kullanması için öğrencilere yol gösterilmeli, rehberlik edilmelidir.
7. Okullarda whatsapp kullanımında yaşanan sorunların en aza indirilmesi ve okullarda kullanılan whatsapp gruplarında bireylerin gruplarda yazdıklarından sorumlu olması için yaptırımlar net bir şekilde belirlenmeli, whatsapp gruplarının yasal altyapısı oluşturulmalı, mevzuatta gereken düzenlemeler yapılmalıdır.

Araştırmacılara öneriler;

1. Öğrencilerin sosyal medya kullanımları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir nitel araştırma yapılabilir.
2. Bu araştırma nitel olarak yapılmıştır. Aynı araştırma nicel olarak çalışılabilir.
3. Bu araştırma Keçiören ilçesi sınırlarında gerçekleştirilmiştir. Aynı araştırma farklı il veya ilçelerde tekrar çalışılabilir.
4. Bu araştırma, veliler veya öğretmenler ile yapılan görüşmeler ile yeni bir araştırma olarak yapılabilir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada okullarda yoğun olarak kullanılan whatsapp uygulamasının ve diğer sosyal medya araçlarının okul yönetim süreçlerine etkileri araştırılmıştır.

İletişim, bireyler arasında bilgi paylaşımını sağlamasının yanında, örgütlerde koordinasyonu, örgütlenmeyi, çalışanların motivasyonunu, planlama ve yönetim süreçlerini etkilemektedir. Dolayısıyla iletişimin dolaylı olarak örgütün sunduğu hizmeti ve başarısını etkilediği de söylenebilir. Teknolojinin gelişimi ile bireylerin birbirleri ile iletişim kurma yöntemleri de değişime uğramıştır. Özellikle okullar gibi insan popülasyonunun fazla olduğu örgütlerde yeni teknolojik iletişim araçlarının aynı anda toplu iletişime uygun olması, yeni iletişim teknolojilerinin kullanımını arttırmıştır. Özellikle okullarda bu yeni iletişim araçlarından whatsapp uygulamasının kullanımı artmıştır. Whatsapp uygulaması; ücretsiz olması, aynı anda toplu mesaj gönderilebilmesi, hızlı iletişim imkanı sağlaması, örgütlenmeyi ve haberleşmeyi kolaylaştırması gibi özellikleri ile okullarda son yıllarda yaygınlaşmıştır.

Okullarda Whatsapp uygulamasının okul yöneticisi-öğretmen, okul yöneticisi-öğretmen-veli, veli-veli ve öğrenci-öğrenci grupları arasında kullanıldığı görülmektedir. Whatsapp uygulamasının kullanımında asıl amaç iletişim olarak görülmektedir. Fakat whatsapp uygulamasının yukarıda belirtilen grupların kullanımında zaman zaman çeşitli sorunlar yaşanabilmektedir. Bu yaşanan sorunların okul yönetim süreçlerine etkileri bulunmaktadır. Örneğin velilerin veya öğrencilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarında yaşanan sorunların okulla veya eğitim süreciyle alakası bulunmamasına rağmen, bu gruplarda yaşanan sorunların okul yönetimi veya öğretmenler tarafından çözülmesi beklenebilmektedir. Dolayısıyla eğitim ortamı veya eğitim süreci dışında yaşanan bu olaylar, okul yöneticilerinin eğitime ayırması gereken zamanını işgal etmekte, okulun düzen ve işleyişine zarar getirebilmektedir. Benzer şekilde zaman zaman benzer sorunların okul yöneticileri-öğretmenler grubunda da yaşandığı medya organlarına yansımakta veya duyumlar alınabilmektedir. Bu araştırmada özellikle whatsapp gruplarının okul yönetimi süreçlerine etkileri araştırılmıştır. Ayrıca okullarda okul adına sosyal medya araçları kullanılmaktadır. Okul yöneticilerinin okul adına kullandığı sosyal medya araçlarının okul yönetimi süreçlerine etkileri de araştırma kapsamında ele alınmıştır.

Araştırmanın sorunsalını temel eğitim kurumlarında kullanılan whatsapp uygulaması ile farklı sosyal medya araçlarının okul yönetimi sürecine etkileri oluşturmaktadır. Whatsapp uygulamasının ve farklı sosyal medya araçlarının okul

yönetimi sürecine etkilerinin ortaya konulması için okul yöneticileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada alan araştırması olarak nitel araştırma yönteminden faydalanılmıştır. Öncelikle araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun kapsam ve yapı geçerliğinin sağlanması için çok sayıda sorudan oluşan soru havuzu oluşturulmuştur. Soruların hazırlanmasında soruların net, yalın, tarafsız, çok boyutlu olmayan, alternatif cevaplara açık olan sorular olmasına önem verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu için uzman görüşü alınarak görüşme formuna son hali verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile Ankara İli Keçiören İlçesinde temel eğitim kurumlarında görev yapmakta olan 22 okul yöneticisi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme esnasında okul yöneticilerine araştırma kapsamında kişilik bilgilerinin talep edilmeyeceği ve ses kayıtlarının paylaşılmayacağı konusunda bilgi verilerek görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Görüşmelere dair ses kayıtları, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcı okul yöneticileri Y1, Y2, Y3, ... şeklinde kod verilerek tanımlanmıştır. Ses kayıtlarının tamamı iki kez dinlenerek öncelikle yazılı metine dönüştürülmüştür. Katılımcı okul yöneticilerinin görüşme sorularına verdiği yanıtlar üzerinde kodlama yapılmış ve benzer cevaplar benzer şekilde kodlanmıştır. Kodlama sonuçlarına araştırmanın bulgular kısmında yer verilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, katılımcı okul yöneticilerinin çoğunluğunun (%91) whatsapp gruplarını 2 yıl ve üzerinde süredir kullanıyor olması araştırma bulgularının sağlıklı olması açısından önemli görülmektedir. Okullarda kurulan öğretmen whatsapp gruplarının; hızlı iletişimi kurmak, bilgi paylaşımında bulunmak, resmi yazıların duyurulması amaçları ile kullanıldığı görülmektedir. Katılımcı okul yöneticileri, öğretmen whatsapp gruplarının öğretmenler ile iletişimi arttırdığını belirtmişlerdir. Öğretmen whatsapp gruplarına tüm öğretmenlerin katılım oranının yüksek (%81,82) olmasına rağmen bazı okullarda öğretmenlerin katılmak istememesi, internetinin olmaması gibi sebeplerde gruba dahil olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcı okul yöneticilerinin yaklaşık yarısının (%45,45) öğretmen whatsapp gruplarında sorun yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı okul yöneticileri, veli ve öğrenci whatsapp gruplarının okul yönetimi sürecini dezavantajları ile etkilediğini ifade etmiştir. Veli ve öğrenci whatsapp gruplarında yaşanan sorunların yerinin veya zamanının okul ve eğitim süreci ile alakasının olmamasına rağmen; whatsapp uygulamasında yaşanan sorunların çözüm yeri olarak okul yönetimi ve öğretmenlerin görülmesinin okul yönetim sürecine olumsuz etkilerinin olduğunu ifade

etmişlerdir. Ayrıca katılımcı okul yöneticileri, veli ve öğrenci whatsapp gruplarında yer alan veli ve öğrencilerin bu gruplarda yazdıklarından ve paylaştıklarından yasal olarak sorumlu ve yükümlü olmaları durumunda, velilerin ve öğrencilerin bu gruplara katılımının azalacağını, paylaşımların aynı derecede gerçekleşmeyeceğini ve yaşanan sorunların azalacağını ifade etmişlerdir.

Araştırmanın bu bölümünde araştırmada tespit edilen sorunlara ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Öğretmen whatsapp gruplarına katılımcı okul yöneticilerinden bazıları tüm öğretmenlerin gruba dahil olmadığını ifade etmiştir. Bunun nedenlerine bakıldığında, öğretmenlerin dahil olmak istememesi, öğretmenlerin akıllı telefonunun olmaması veya internetinin olmamasından kaynaklandığı görülmektedir. Öğretmen whatsapp grubundan tüm öğretmenlere erişilememesi bir sorun teşkil etmektedir.

Bu soruna çözüm olarak, tüm öğretmenlerin öğretmen whatsapp grubuna dahil olması için gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılarak whatsapp gruplarının yasal bir zemine oturtulması, öğretmenlerin atılan mesajlardan yasal olarak sorumlu olması önerilmektedir.

Öğretmen whatsapp gruplarının iletişimi etkileme duruma ilişkin katılımcı okul yöneticilerinden bazıları iletişimi arttırmadığını ifade etmiştir. Bunun nedenlerine bakıldığında, yüz yüze iletişim olmadığı için dezavantaj içerdiği ve yanlış anlaşılmalara sebebiyet verebildiği belirtilmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerle iletişimde sadece whatsapp kullanmak bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Okulun yönetilmesi sürecinde okul yöneticileri, öğretmenler ile iletişim kurarken sadece whatsapp gruplarını kullanmamalıdır. Son yıllarda “whatsapp müdürü” kavramı olarak karşımıza çıkan ve okulu sadece whatsapp’dan yönetmeye dayanan bir kavrama karşı okul yöneticileri öğretmenler ile mümkün olduğu kadar yüz yüze iletişimi arttırmalıdır. Whatsapp mesajlardan oluştuğu için yazının soğuk yüzünü içermektedir. Yapılan işlerin ciddiyeti ve samimiyetini ifade etmek açısından okul yöneticilerine yüz yüze iletişime gereken önemi vermeleri önerilmektedir.

Öğretmen whatsapp gruplarında sorun yaşama durumuna ilişkin katılımcı okul yöneticilerinin yaklaşık yarısı grupta problem yaşadığını ifade etmiştir. Bu yaşanan sorunun nedenlerine bakıldığında, öğretmenlerin uygunsuz konuşma üslubu ile cevap yazmaları, özel yazılması gereken muhabbet mesajlarının grup üzerinden yazılması,

yanlışlıkla paylaşım yaparak grup üyelerinin rahatsız edilmesi nedenleri belirtilmiştir. Dolayısıyla öğretmen whatsapp gruplarında zaman zaman sorunlar yaşandığı görölmektedir.

Bu sorunun çözümlü olarak, öğretmen whatsapp grubu kullanımında grubun amacının, ilkelerinin ve sınırlarının iyi çizilmesi önerilmektedir. Ayrıca öğretmen whatsapp gruplarının sadece resmi duyurular kapsamında açılarak, yalnızca okul yöneticilerinin mesaj atabildiğı şekilde düzenlenmesi ve grubun amacı kapsamında kullanılması okul yöneticilerine önerilmektedir. Ayrıca okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sanal iletişim becerilerini arttırması önerilmektedir.

Okulun adına farklı sosyal medya araçları kullanım durumuna ilişkin, katılımcı okul yöneticilerinin yaklaşık yarısı farklı sosyal medya araçlarını kullanmadığını ifade etmiştir. Günümüzde özellikle reklam politikalarına önem veren özel okulların farklı sosyal medya araçlarını çok üst düzeyde kullandıkları ve okulun tanıtımını yaptıkları bilinmektedir. Bu araştırmanın devlet okullarında yapıldığı göz önüne alındığında, devlet okullarının farklı sosyal medya araçlarından yeterince yararlanamadığı görölmektedir.

Bu soruna çözümlü olarak, okul imajının oluşturulması, örgütün kültürünün ve okul tanıtımının dışarıya iyi bir şekilde yapılması, başarılı öğrencilerin devlet okullarından yetişmesi ve akademik olarak başarılı öğrencilerin dikkatinin çekilmesi açılarından okul yöneticilerine farklı sosyal medya araçlarından faydalanmaları önerilmektedir. Bu konuda üst yöneticilere, okul yöneticilerine etkili sosyal medya araçları kullanımına yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenmesi önerilmektedir.

Veli whatsapp gruplarının avantajlarına ilişkin katılımcı okul yöneticilerinin bir kısmı avantajının olmadığını ifade etmiştir. Bu noktada bazı okul yöneticilerinin veli whatsapp gruplarına olumsuz bakışı sorun teşkil etmektedir.

Whatsapp uygulaması, iletişim, etkileşim, örgütlenme alanlarındaki başarısı ile son yıllarda popülerliğini oldukça arttırmıştır. Okullarda oluşturulan veli whatsapp gruplarının avantajları arttırılmalı, dezavantajları yok edilmelidir. Ülkemiz eğitim sisteminde velilerin okula maddi ve manevi kaynak sağlaması okul açısından önemlidir. Dolayısıyla velilerin okula desteğinin sürmesi açısından veliler arasında etkileşimi ve organizasyonu sağlayacak whatsapp gruplarının aktif olarak kullanılması önemli görölmektedir. Bu noktada okul yöneticilerine whatsapp gruplarındaki dezavantajların yok edilmesi ve okula kaynak

sağlanması noktasında whatsapp gruplarının avantajlarından sonuna kadar faydalanılması önerilmektedir.

Veli whatsapp gruplarının dezavantajlarına ilişkin katılımcı okul yöneticileri, dezavantajların dedikodu yapılması, kişisel paylaşımlar ile diğer grup üyelerinin rahatsız edilmesi, üslupsuz yazışmalar, okul yönetimine karşı örgütlenme ve velilerin kendi aralarında yaşadığı sorunu okul yönetimine yansıtmaları olduğunu ifade etmişlerdir. Dolayısıyla veli whatsapp gruplarının okul yönetimi açısından pek çok sorun oluşturduğu görülmektedir.

Bu sorunlara ilişkin çözüm yöntemi olarak, veli whatsapp gruplarının amacına uygun olarak kullanılması için bu gruplar yapılandırılmalıdır. Bu gruplar, sadece yöneticinin mesaj atabileceği şekilde ayarlanarak dedikodular, tartışma ortamı ve gereksiz rahatsız etme davranışları sonlandırılabilir. Bu gruplarda kötü söz, hakaret ve tartışma içerikli yazılar ile yaşanan olayların okul yönetiminin görevi kapsamında olmamasına rağmen okul yönetimi tarafından çözülmesi beklenmektedir. Dolayısıyla bu gruplar için gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılarak okul yöneticilerinin bu gruplarda yetkili kılınması önerilmektedir.

Öğrencilerin kendi aralarında kurduğu whatsapp gruplarının dezavantajlarına ilişkin katılımcı okul yöneticileri pek çok dezavantaj olduğunu ifade etmiştir. Öğrenci whatsapp gruplarının dezavantajları okul yönetimi ve eğitim süreci açısından pek çok sorun içermektedir.

Bu sorunlara çözüm olarak, öğrencilere iletişim becerileri, sanal iletişim becerileri konularında rehberlik çalışmaları yapılması, sorunların devam etmesi durumunda okul yöneticileri tarafından mevzuatta yer alan yasal işlemlerin başlatılması önerilmektedir.

Araştırma bulgularında görüldüğü üzere katılımcı okul yöneticilerinin çoğunluğu kendi kontrolünde olan gruplara dair olumlu kanaate sahip iken kendi kontrolü dışında olan gruplara dair negatif görüş belirtmektedir. Dolayısıyla burada okul müdürlerinin çoğunluğunun kontrolü dışında gelişen süreçleri bir tehdit olarak algıladığı için yönetemedikleri gruplara ilişkin olumsuz görüş bildirdiği düşünülmektedir. Bu noktada katılımcı okul yöneticilerinde benmerkezci anlayışın yaygın olduğu sonucuna da ulaşılabilmektedir.

Okullarda kullanılan whatsapp gruplarına ilişkin mevzuatta net bir bilginin yer almadığı görülmektedir. Dolayısıyla whatsapp gruplarının resmiyet kazanmaması bir sorun teşkil etmektedir. Katılımcı okul yöneticilerinin belirttiği üzere kimi okullarda bazı

öğretmenler gruba dahil olmak istememekte, bazıları da gruptan kafasına göre ayrılma davranışı gösterebilmektedir. Ayrıca veli ve öğrenci whatsapp gruplarında yaşanan tartışma, hakaret ve olaylar okul idaresine sorun olarak yansımaktadır. Okul yöneticilerinin bu konuda bir yetkisi olup olmadığı net değildir. Dolayısıyla okullarda kullanılan whatsapp grupları için mevzuatta düzenleme yapılarak resmiyet kazandırılması, gruplarda yer alan katılımcıların yazdıklarından yasal olarak sorumlu olması sağlanmalıdır. Bu çözüm önerileri doğrultusunda okullarda kullanılan whatsapp gruplarında yaşanan sorunların azalacağı, whatsapp gruplarının etkililiğinin artacağı öngörülmektedir.

KAYNAKLAR

- Ada, Ş., Çelik, Z., Küçükali, R., & Manafzadehtabriz, S. (2015). Okul Yöneticilerinin İletişim Becerilerine İlişkin Yönetici ve Öğretmenlerin Algılama Düzeyleri (Erzurum İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 101-114.
- Afşar, M. (2011). *Eğitimin Ekonomik Temelleri ve Ekonomik Büyüme*. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Aggarwal, C. (2011). *Social Network Data Analysis*. Springer, Newyork.
- Ağaoğlu, E., Ceylan, M., Kesim, E., Madden, T., & Altinkurt, Y. (2005). Okul Yönetimi İle İlgili Lisansustu Tezlerin İncelenmesi. *II. Lisansustu Eğitim Sempozyumu Tam Metin*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayınları.
- Akçam, A. (2019). *Ortaokul Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve Türkçe Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Kırşehir: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Albayrak, E., & İşman, A. (2014). Sosyal Ağlardan Facebook'un Eğitime Yönelik Etkililiği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 129-138.
- Altan, H. Z. (2015). Sosyal Medyanın Kullanımlar ve Doyumlar Haritası: Youtube, Facebook ve Twitter. A. Büyükaslan, & A. M. Kırık içinde, *Sosyal Medya Araştırmaları II Sosyalleşen Olgular*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Argın, F. S. (2013). *Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi: Çekmeköy Örneği*. İstanbul: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Atak, M. (2005). Örgütlerde Resmi Olmayan İletişimin Yeri ve Önemi. *Havacılık ve Uzay Teknolojileri Dergisi*, 2(2), 59.
- Atalay, R. (2014). *Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları ile Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyleri Arasındaki İlişki*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ayan, Y. (2013). *Twitter, Dönüşen Kamusal Alan ve Kanaat Oluşumu*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, M. (2000). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu Yayınları.
- Aydoğan, İ., & Kaykaya, A. (2012). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Becerilerinin Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1).
- Babaoğlu, E., Nalbant, A., & Çelik, E. (2019). Okul Başarısına Okul Yöneticisinin Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 93-109.
- Bakan, İ., & Büyükbeşe, T. (2004). Örgütsel İletişim ile İş Tatmini Unsurları Arasındaki İlişkiler: Akademik Örgütler İçin Bir Alan Araştırması. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, 7(1),1-30.
- Balcı, A., & Aydın, İ. (2003). *Anadolu Öğretmen Liseleri İçin Okul Yönetimi*. İstanbul: MEB Basımevi.

- Balcı, A., & Tezel Şahin, F. T. (2018). Öğretmen-Aile İletişiminde WhatsApp Gruplarının Kullanılabilirliğine Yönelik Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(2), 749-776.
- Baltimore, R. S. (1988). *The Characteristics And Theoretical Orientations Of The Knowledge Base Of Educational Administration in Journal Articles, 1965-1987: A Content Analysis*. USA: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, University of Cincinnati .
- Baltaş , Z., & Baltaş, A. (1999). *Bedenin Dili*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Başaran, İ. E., & Çınkır, Ş. (2011). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Bayzan, Ş. (2011). *Dünyada İnternetin Güvenli Kullanımına Yönelik Uygulama Örnekleri ve Türkiye'de Bilinçlendirme Faaliyetlerinin İncelenmesi ve Türkiye İçin Öneriler*. İletişim Uzmanlığı Tezi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Ankara
- Bıçen, H. (2019). *Web Araçları ve Uzaktan Eğitim*. Yakın Doğu Üniversitesi: http://docs.neu.edu.tr/staff/huseyin.bicen/CEIT357-4.HAFTA_7.pdf adresinden alınmıştır.
- Binbaşıoğlu, C. (1983). *Eğitim Yöneticiliği*. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Bostancı, M. (2010). *Sosyal Medyanın Gelişimi ve İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları*. Kayseri: Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Üniversite Basımevi.
- Bursalıoğlu, Z. (2012). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyükaşlan, A., & Kırık, A. M. (2016). *Sosyal Medya Araştırmaları*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Büyüksenner, E. (2009). Türkiye' de Sosyal Medyanın Yeri ve Sosyal Medyaya Bakış. *XIV. Türkiye' de İnternet Konferansı*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi.
- Callahan, R. E. (1962). *Education and The Cult Of Efficiency*. Chiago: The University of Chicago Press.
- Cemaloğlu, N. (2005). Türkiye'de Okul Yöneticisi Yetiştirme ve İstihdamı Varolan Durum, Gelecekteki Olası Gelişmeler ve Sorunlar. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 249-274.
- Ceylan, S. (2015). *Turizm Sektörünün Hizmet Veren Yöre Halkının İletişim Becerileri ve Turistler Tarafından Algılanması: Pamukkale Destinasyonunda Karşılaştırılmalı Bir Araştırma*. Aydın: Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Culberston, J. (1983). Theory in Educational Administration: Echoes From Critical. *Educational Researcher*, 12(10), 15-22.
- Cüceloğlu, D. (1992). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Cüre, F., & Özdenner, N. (2008). Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Uygulama Başarıları ve BİT'e Yönelik Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41-53.

- Çağdaş, A., & Seçer, Z. S. (2011). *Anne Baba Eğitimi*. Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Çağlar, İ., & Kılıç, S. (2008). *Eğitim Fakülteleri İçin Genel İletişim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çakır, H. (2005). Bir İletişim Dili Olarak İnternet. *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 71-96.
- Çam, E. (2012). *Öğretmen Adaylarının Eğitsel ve Genel Amaçlı Facebook Kullanımları ve Facebook Bağımlılıkları (SAÜ Eğitim Fakültesi Örneği)*. Sakarya: Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.
- Çelik, V. (2012). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelikkaya, H. (1999). Okul Yöneticisinin Eğitici ve Yönetici Özellikleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 107-134.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 567-576.
- Çevik Kılıç, D. B. (2016). Adams'ın Eşitlik Teorisi Bağlamında Müzik Öğretmenlerinin İş Tatminini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(36), 193-235.
- Değirmencioğlu, C., & Küçükahmet, L. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Demirel, Ö. (1999). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Y., Seçkin, Z., & Özçınar, M. F. (2011). Örgütsel İletişim İle Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 33-48.
- Deniz, L., & Gürültü, E. (2018). Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılıkları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 355-367.
- Deveci, Ö., & Aykaç, N. (2019). Temel Eğitimde Yaşanan Sorunları İnceleyen Çalışmaların Değerlendirilmesi: Bir Metasentez Çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - ENAD*, 7(1), 277-301.
- Doğan, S., & Koçak, O. (2014). Okul Yöneticilerinin Sosyal İletişim Becerileri İle Öğretmenlerin Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(2), 191-216.
- Doğruluk, S. (2017). *Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları İle İnternet Bağımlılıkları Arasındaki İlişki*. Kahramanmaraş: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Dökmen, Ü. (2010). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dönmez, M. C., & Yıldırım, B. (2008). Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Bir Araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 98-115.
- Dura, Cihan (1996). Eğitim ve Ekonomi İlişkileri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7, 19-47.
- Durak, G., Çankaya, S., & Yünkül, E. (2014). Eğitimde Eğitsel Sosyal Ağ Sitelerinin Kullanımı: Edmodo Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 309-316.

- Erdoğan, Ç. H., Bahadır, Z., & Topuz, R. (2019). Examining The Social Media Teacher-Student Interactions Of Physical Education Teachers. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(1), 129-135.
- Erdoğan, İ. (2010). *Eğitim ve Okul Yönetimi*. İstanbul: Alfa yayıncılık.
- Eren, E. (2009). *Yönetim ve Organizasyon*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Ergen, Y. (2009). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Öğretim Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Motivasyonu Üzerindeki Etkisi*. Manisa: Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ergin, İ. (2012). *Eğitimde Etkili İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erkul, E. R. (2009). Sosyal Medya Araçlarının (Web 2.0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği. *Türkiye Bilişim Derneği Dergisi*, 116(1), 96-101.
- Ertürk, S., (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan, 1997.
- Esen, E., (2009). *Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Degiskenlerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı, İzmir.
- Ferdig, R. (2007). Examining Social Software in Teacher Education. *Journal of Technology and Teacher Education*, (15), 5-10.
- Feyzioğlu, B. İ. (2016). *Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına İlişkin Okul Yöneticileri Ve Öğretmenlerin Görüşleri*. Afyon: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Görpe, S. (2007). *Halkla İlişkiler Alanına Örgütsel Davranış Yansımaları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Griffiths, D. (1959). *Administrative Theory*. Newyork: Appleton Century Crofts, Inc..
- Güngör, N. (2011). *İletişim (Kuram ve Yaklaşımlar)*. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Gürsel, M. (2003). *Okul Yönetimi (Kuramsal ve Uygulamalı)*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Gürüz, D., & Temel Eğinli, A. (2013). *İletişim Becerileri, Anlamak - Anlatmak-Anlaşmak*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Herbert, S. (1983). *Kamu Yönetimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi ve Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2010). *Eğitim Yönetimi Teori, Araştırma Ve Uygulama*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İşık, Y. (2014). *İletişim Hayat Kurtarır*. İstanbul: Sis Yayıncılık.
- İli, K. (2013). *Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Öğrenci Davranışlarına Etkisi (Gaziçiğliği Anadolu Lisesi Örneği)*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İnternet: MEB (2019). *2019-2023 Stratejik Planı*, 15/12/2019 tarihinde http://www.meb.gov.tr/stratejik_plan/ adresinden erişilmiştir.
- İnternet: MEB (2017). *Okullarda Sosyal Medyanın Kullanılması Genelgesi*, 15/12/2019 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1833.pdf> adresinden erişilmiştir..

- İnternet: MEB (1965). *Devlet Memurları Kanunu*, 15/12/2019 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.657.pdf> adresinden erişilmiştir.
- İnternet: MEB (1959). *Tebliğat Kanunu*, 15/12/2019 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.7201.pdf> adresinden erişilmiştir.
- İnternet: MEB (2013). *Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği*, 15/12/2019 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.18812&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=orta%F6%F0retim> adresinden erişilmiştir.
- İnternet: Gürhani, N. (2004). *Online (Çevrimiçi)Toplumun Doğuşu*, [Çevrim-içi: <http://sinemafanatik.com>] adresinden 15/12/2019 tarihinde erişilmiştir.
- Kamçılı, E. (2009). *Yeni İletişim Teknolojilerinin Halkla İlişkiler ve Tanıtım Alanında İşlevselliği Üzerine Bir Çalışma: İstanbul Restaurants Web Sitesi İncelemesi*. İstanbul: Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.
- Karabuğa, A. (2015). *Meslek Liselerinde Sınıf Yönetiminde Eğitsel Sosyal Ağ Kullanımı*. Afyon: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Karaçay, T. (2019). *WEB*. Başkent Üniversitesi: <https://www.baskent.edu.tr/~tkaracay/etudio/ders/internet/html/htmlbasics/web.htm>
- Karasar, S. (2004). Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri İnternet ve Sanal Yüksek Eğitim. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(4).
- Karatepe, S. (2005). *Örgütlerde İletişim-Güdüleme İlişkisi*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Kaşlı, M. (2007). İş Özellikleri Modelinin Otel İşletmelerinde Uygulanabilirliğine Yönelik Bir Araştırma. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 8(2), 159-176.
- Kaya, Y. K. (1979). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Kaya, A. B., Moduk, H., Bilim, A., & Merkezi, S. (2016). İnternet Oyunlarındaki Sohbet Sayfalarının Çocuk Gelişimine ve Mahremiyet Algısına Etkisi.
- Keskinkılıç, K. (2007). *Yönetim Süreçleri: Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara.
- Kıngır, S. (2006). *İşletme Becerileri Grup Çalışması*. İstanbul: Türkmen Kitapevi.
- Kırcaburun, K. (2017). *Üniversite Öğrencilerinde Instagram Bağımlılığı, Kişilik Özellikleri Ve Kendini Sevme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Sakarya: Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koçel, T. (2015). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Koçak, A. (2016). *Eğitim Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkileri: Türkiye Ve G8 Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama*. Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kolasa, B. J. (1979). *İşletmeler için Davranış Bilimlerine Giriş*. İstanbul: Fatih Yayınevi.
- Konuk, N., & Güntaş, S. Sosyal Medya Kullanımı Eğitimi Ve Bir Eğitim Aracı Olarak Sosyal Medya Kullanımı. *International Journal of Entrepreneurship & Management Inquiries (EMI)*, 3(4), 1-25.

- Köktürk, A. (2013). *Sosyal Ağ Kullanım Performansına Göre Üniversite Değerlemesi: Twitter ve Türkiye Üniversiteleri Üzerine Bir Çalışma*. Ankara: Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Lai, L. S., & Turban, E. (2008). Groups Formation and Operations in The Web 2.0 Environment And Social Networks. *Group Decision And Negotiation*, 17(5), 387-402.
- Manavcıoğlu, K. (2009). İnternette Kullanıcıların Oluşturduğu ve Dağıttığı İçeriklerin Etik Açından İncelenmesi: Sosyal Medya Örnekleri. *Medya ve Etik Sempozyumu*, (s. 63-72).
- Mazman, S. G. (2009). *Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Memduhoğlu, H. B. (2007). *Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye’de Kamu Liselerinde Farklılıkların Yönetimi*. Ankara: Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Menteşe, M. (2013). *Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri*. Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Mert, M., Bülbül, H. İ., & Sağıroğlu, Ş. (2012). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okullarda Güvenli İnternet Kullanımı. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 5(4), 1-12.
- Mills, N. (2011). Situated Learning Through Social Networking Communities: The Development Of Joint Enterprise, Mutual Engagement, and a Shared Repertoire. *Calico Journal*, 345.
- Oktay, A. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özalp, İ. (2010). *İşletme Yönetimi*. Eskişehir: Nisan Yayınevi.
- Özgen, F. (2016). *Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı İle Kişilik İlişkisinin İncelenmesi*. Çanakkale: Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özmen, A. (2017). *Okul Yöneticilerinin Liderlik Davranışları İle Öğretmenlerin İş Motivasyonları*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Özmen, Ş. Y. (2018). Dijital Şiddet, Siber Zorbalık ve Yeni Medya Okuryazarlığı Üzerine Bir Değerlendirme. *Journal of International Social Research*, 11(61).
- Özodaşık, M. (2013). *Halkla İlişkiler ve İletişim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Öztürk, M. F., & Talas, M. (2015). Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi. *Journal of World Of Turks*, 7(1), 101-120.
- Öztürk, M., & Ayman , M. (2007). Web Sayfalarının Halkla İlişkiler Amaçlı Kullanımı. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 4(4), 57-66.
- Papa, R. (2019, 5 1). *The Discipline of Education Administration: Crediting The Past*. cnx.org: <http://cnx.org/content/m12868/1.7/> adresinden alınmıştır.
- Pembecioğlu, N. (2006). *İletişim ve Çocuk (2. Baskı)*. Ankara: Ebabül Yayıncılık.

- Polat, D. (2016). *Sosyal Medya ile Başım Dertte*. İstanbul: Yediveren Yayınları.
- Sabuncuoğlu, Z. (1984). *Çalışma Psikolojisi*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.
- Sabuncuoğlu, Z., & Tüz, M. (1998). *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Alfa Kitapevi.
- Sabuncuoğlu, Z., & Tüz, M. (2003). *Örgütsel İletişim*. Bursa: Furkan Ofset.
- Sagor, R., & Barnett, B. G. (1994). *The TQE Principal: A Transformed Leader*. Teller Road: Corwin Press.
- Sarsar, F., Başbay, M., & Başbay, A. (2015). Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(2).
- Selma, K. (2006). *Örgütlerde İletişim-Güdüleme İlişkisi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Selwyn, N. (2007). Web 2.0 Applications As Alternative Environments For İnformal Learning - A Critical Review.
- Seviniş, S. (2017). *Yetişkinlerde Sosyal Ağ Kullanımının Beş Faktör Kişilik Özellikleriyle İlişkisi*. Adana: Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Smith, J. (1998). *Zaman Yönetimi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, M., & Demir, M. (2013). İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama. *İletişim Dergisi*, 7(4), 24-32.
- Stoner, J. (1978). *Management*. UK: Prentice Hall PTR.
- Summak, M. S., & Karadağ, N. (2009). Okul Merkezli Yönetim Sürecinde Görev Alan Okul Müdürlerinin Rollerini. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3.
- Şişman, M., & Turan, S. (2004). Dünya Da Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesine İlişkin Başlıca Yönelimler Ve Türkiye İçin Çıkarılabilecek Bazı Sonuçlar. *Türk Eğitim Bilimleri*, 2(1), 13-25.
- Şişman, M., & Turan, S. (2005). *Eğitim ve Okul Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş (3. Baskı)*. Ankara: Pegem A.
- Tayfun, R. (2014). *Etkili İletişim ve Beden Dili (5. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2011). *Okul Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Tekin, H. (2016). *Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medyaya Kullanımı ile Algılanan İnsani Değerlerin İncelenmesi*. Adıyaman: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Adıyaman Üniversitesi.
- Tezcan, M. (2015). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tınmaz, H. (2011). *Sosyal Ağ Web Sitelerinin Eğitimde Kullanılması: Facebook Örneği*. Ankara: Yayınlanmamış Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri ABD.
- Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişken, İ. C., & Bilici, A. (2013). Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı: Bir MYO Deneyimi . *XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Topal, Z., & Atay, E. (2015). Örgüt Kuramları ile Sosyal Hizmet İşletmelerini Anlamak . *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 9-20.

- Töremen, F., & Kolay, Y. (2003). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sahip Olması Gereken Yeterlilikler. *Milli Eğitim Dergisi*, 341-350.
- Tutar, H., & Yılmaz, M. K. (2010). *Genel İletişim- Kavramlar ve Modeller (7. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uşaklı, H. (2011). *Drama ve İletişim Becerileri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uysal, B. (1998). *Siyaset Yönetim Halkla İlişkiler*. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü.
- Varol, R. (2014). *Sözden Öze, Özden Söze İletişim Becerileri*. Ankara : Nüve Yayıncılık.
- Vural, Z. B. A., ve Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 20(5), 3348- 3382.
- Yaman, E. (2016). Eğitim Sistemindeki Sorunlardan Bir Boyut: Büyük Sınıflar ve Sınıf Yönetimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1-16.
- Yaşar, N. (2015). *Türkiye'deki Bireylerin Kişilik Özellikleri, Facebook Kullanımları ve Boş Zaman Aktiveleri*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yazıcı, T. (2015). Kişiler Arası İletişimde Anlık Mesajlaşma Uygulamalarının Yeri; Whatsapp Uygulaması İle İlgili Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1102-1119.
- Yenice, N., Şenay S., Oktaylar, H. (2003). Fen Bilgisi Derslerinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Dersin Hedeflerine Ulaşma Düzeyine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24: 152- 158.
- Yeşiltuna, D., & Tükel, İ. (2015). Yeni Medyanın Yeni Dünya Düzeni. D. Yeşiltuna içinde, *İletişim ve Medya* (s. 209-236). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yüner, B., & Burgaz, B. (2019). Okul Yönetişimi ile Okul İklimi Arasındaki İlişkinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*.

GÖRÜŞME FORMU

EK-1: Görüşme Formu:

OKULLARDA WHATSAPP UYGULAMASI KULLANIMI YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

DEMOGRAFİK BİLGİLER:

1. Katılımcı Kodu:.....

2.Cinsiyet:

Kadın Erkek

3. Yaş:

21-30 yaş 31-40 yaş 41-50 yaş 50 yaş ve üzeri

4. Eğitim durumu:

Lisans Yüksek Lisans Doktora

5. Kıdem:

0-7 yıl 8-14 yıl 15-21 yıl 21 yıl ve üzeri

6.Eğitim ve okul yönetimi ile ilgili üye olduğunuz sosyal medya grubu sayısı kaçtır?

0 1 2 2'den fazla

GÖRÜŞME SORULARI:

1)Okul Müdürü olarak çalıştığınız ilçede sadece okul Müdürlerinin kendi aralarında iletişim kurdukları Whatsapp grubu var mıdır?

2) Okul müdürlerine ait olan Whatsapp Grubunu kullanma nedenleriniz nelerdir?

3) Okul Müdürleri ile kurduğunuz Whatsapp grubunun okul yönetiminde size sağladığı avantajlar nelerdir?

4) Okul Müdürleri ile kurulan Whatsapp Grubu ilçenizdeki diğer okul müdürleri ile iletişiminizi arttırdı mı?

5) Okulunuzda çalışan öğretmenlerle iletişim kurarken Whatsapp Gruplarını ne kadar süredir kullanıyorsunuz?

6) Okulunuzda Öğretmenlerle iletişimde Whatsapp Grubu kullanma nedenleriniz nelerdir?

7) Okulunuzda kurulan Öğretmen Whatsapp Grubunuza tüm öğretmenleriniz dahil midir?

8) Okulunuzda kurulan Öğretmen Whatsapp Grubunun en beğendiğiniz özellikleri nelerdir?

9) Öğretmen Whatsapp Grubu öğretmenlerle olan iletişiminizi arttırdı mı?

EK-1: Görüşme Formu (Devam)

- 10) Öğretmen Whatsapp Grubunu kullanırken öğretmenler ile herhangi bir problem yaşadınız mı?
- 11) Öğretmen Whatsapp Grubunda öğretmenler ile neler paylaşıyorsunuz?
- 12) Öğretmen Whatsapp Grubu kullanmanın herhangi bir avantajı var mıdır? Varsa nelerdir?
- 13) Öğretmen Whatsapp Grubu kullanmanın herhangi bir dezavantajı var mıdır? Varsa nelerdir?
- 14) Öğretmenlerle iletişimde Whatsapp Grubu dışında kullandığınız farklı sosyal medya grupları var mıdır, varsa nelerdir?
- 15) Okul yönetiminde etkinliği sağlamada sosyal medya gruplarının avantajları ve dezavantajları nelerdir?
- 16) Velilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının avantajlı yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?
- 17) Okuldaki tüm velilerin katılımının sağlandığı bir Whatsapp grubunuz var mıdır?
- 18) Okulunuzda velilerle kurduğunuz Whatsapp grubunda neler paylaşıyorsunuz?
- 19) Okulunuzda velilerle kurduğunuz Whatsapp grubunun avantajlı yönleri nelerdir?
- 20) Okulunuzda velilerle kurduğunuz Whatsapp grubunun dezavantajlı yönleri nelerdir?
- 21) Velilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından avantajlı yönleri nelerdir?
- 22) Velilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından dezavantajlı yönleri nelerdir?
- 23) Öğrencilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından avantajlı yönleri nelerdir?
- 24) Öğrencilerin kendi aralarında kurduğu Whatsapp Gruplarının okul yönetimi açısından dezavantajlı yönleri nelerdir?
- 25) Okul Yönetiminin kurduğu Whatsapp gruplarında, gruplar da bulunan öğretmenler ya da veliler paylaşılan bilgilerden yasal olarak sorumlu ve yükümlü olsalar katılım ve paylaşım aynı derecede gerçekleşir mi?

ETİK KURUL İZİNİ

EK-2: Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 30/09/2019-E.30126

T.C.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ
ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : 11054618-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 16.08.2019 tarih ve E.24242 sayılı yazı.

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Enstitünüz Amme İdaresi Anabilim Dalı **Yüksek Lisans öğrencisi Nesrin YİĞİTTÜRK, Doç.Dr. Yusuf PUSTU'nun** danışmanlığında yürüttüğü "*Temel Eğitim Kurumlarında Whatsapp Uygulaması Kullanımının Okul Yönetimi Sürecine Etkileri: Keçiören İlçesi Örneği*" adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun 27.09.2019 tarih ve 13 sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

Etik Komisyonunca onaylanan ilgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş; karara ilişkin imza listesi ve onaylanan çalışmalar ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Aydın KARAPINAR
Komisyon Başkanı

Araştırma Kod No: 2019/164

Ek:
1- İmza Listesi
2- Onaylı Çalışma

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Yücetepe Mahallesi 85. Cadde No 8 06570 Çankaya /
Ankara
Tel:+90 (312) 231 73 60

Bilgi için :Saliha GEMALMAZ
Genel Evrak Sorumlusu

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı,adı : YİĞİTTÜRK, Nesrin
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 24/06/1985 - Bursa
Medeni hali : Bekar
Telefon : 507 667 67 30
e-mail : nesrinygtrk@hotmail.com

Eğitim		
Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi (Eğitim Yönetimi)	2020
Lisans	Sakarya Üniversitesi (Fen Bilgisi Öğretmenliği)	2007
Lise	Bozüyük Anadolu Öğretmen Lisesi	2003

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2008-2010	Bilecik/ Pazaryeri YİBO Ortaokulu	Fen Bilgisi Öğretmeni
2010-2014	Altındağ Ali Ersoy Ortaokulu	Fen Bilgisi Öğretmeni
2014-Halen	Keçiören 23 Nisan Ortaokulu	Fen Bilgisi Öğretmeni

Yabancı Dil

İngilizce

